

රචනෝපදේශය

සම්පාදක:

පණ්ඩිත හොරණ චජිරකුණ සථවිර

ප්‍රථම මුද්‍රණය 1956 මාර්තු

රචනෝ'පදේශය.

වදිම මුනි ආරාම නිලෝගරා.

1. වා කත ය.

සම්පූර්ණ අදහසක් නිවැරදි ලෙසින් පවසනු පිණිස
යොදන ලද පද මාලාව "වාක්‍යය" නම්.

භාග්‍යන.

1. සද උදා වෙයි.
2. මල්ලි රෝස මලක් ගෙන එයි.
3. සිංහලයට ගරු කරන්න.
4. අපි අද කාලයේ යමුද?
5. ලමයි සෙල්ලම් පිටියට දුවති.

2. වාක්‍යයෙක ප්‍රධාන ලක්ෂණ

- අ. නො අඩු බව
- ආ. නො වැඩි බව
- ඇ. නිරවුල් බව.

3. නො අඩු බව

වාක්‍යයෙක ඇතුළත් විය යුතු ප්‍රධාන අංග දෙකෙකි.
සංඛ්‍යාතය, ආබ්‍යාතය යනුයි. මේ අංග දෙකෙන් යුක්ත
වාක්‍යය "නො අඩු බව" තිබේ.

නියමවන්නාවූ සම්පූර්ණ අදහස වටහා ගැනීමට
මේ අංග දෙකින් යුක්ත වූ විට යි.

4. ප්‍රසතුතය (වාචකය)

යම් කිසිවක් හෝ යම් කිසිවකු ගැන කියා වෙනුවෙන් ප්‍රසතුතය යි.

5. ආබ්‍යානය (වාච්‍යය)

ප්‍රසතුතය පිළිබඳ කරුණු ප්‍රකාශ කරනුයේ ආබ්‍යානය යි.

ප්‍රසතුතය.

1. උක්තය.
2. උක්ත විශේෂණ, යනුවෙන් කොටස් දෙකෙකි.

ආබ්‍යානය.

1. කමිය
2. කමි විශේෂණ
3. ආබ්‍යානය
4. ආබ්‍යාන විස්තාරය
5. ,, පූරණය, යනුවෙන් කොටස් පහකි.

දහම් දෙසනි. මේ වැකියේ අදහසේ අඩුවෙන් පෙනේ. දහම් දෙසනුයේ කවරෙක්දැ යි නො හැගේ. මෙහි ප්‍රසතුතයක් නැත.

බුදුහු දහම් දෙසනි.

මෙසේ යෙදූ කල “බුදුහු” යන ප්‍රසතුතය නිසා අදහස නො අඩුව පැවසේ. “බුදුහු” යන්න පමණක්, යෙදුවද, අදහසක් සම්පූර්ණ වශයෙන් නො පැවසේ. එහෙයින් වාක්‍යයක් සම්පූර්ණ වන්නට, ප්‍රස්තුතයක් ආබ්‍යානයක්, අවශ්‍ය බව මෙයින් වටහා ගත හැකිය.

ව්‍යාකරණය.	ප්‍රසංගතය.	ආවර්තනය.
සද උද් වෙයි. මල්ලී රෝස මලක් ගෙන එයි. මල් හෙලයි කුමරිය. කඩුගත්තාටේ බිහිසුණු දුම්රිය ගැටුමෙන් සිදු විය සිංහලයට ගරු කරන්න. දරිය හි කියනවා, මම අසමි. අපේ ජාතික පොත ජින කතා සංග්‍රහයක් වශයෙන් දැක්විය හැකිය. තිරහත්කාර පැණිතනය මෙලොව ඉතා දුර්ලභය	සද මල්ලී කුමරිය බිහිසුණු දුම්රිය ගැටුමෙන් (ඔබ) මම අපේ ජාතික පොත තිරහත්කාර පැණිතනය	උද්වෙයි රෝස මලක් ගෙන එයි. මල් හෙලයි කඩුගත්තාටේ සිදු විය සිංහලයට ගරු කරන්න. දරිය හි කියනවා, අසමි. ජින කතා සංග්‍රහයක් වශයෙන් දැක්විය හැකිය. මෙලොව ඉතා දුර්ලභය.

ඉහතින් දැක්වූ වාක්‍යයන්හි

උදාවෙයි.

මල්ලී රෝස මලක්.

මල් නෙලයි.

යනාදී වශයෙන්, ප්‍රස්තුතය හෝ ආබ්‍යාතය අඩුව
යෙදුනොත් සම්පූර්ණ අදහස වටහා ගත නො හැකිය.
එහෙයින් ප්‍රස්තුතයන්, ආබ්‍යාතයන් වාක්‍යයෙක ඇතුළත්
විය යුතු ප්‍රධාන අංග දෙකක් ලෙස සැලකේ.

අභ්‍යාසය.

1. පහත සඳහන් වාක්‍ය ප්‍රස්තුත-ආබ්‍යාත දෙකට
බෙදා දක්වන්න.

අ. තංහි සෙල්ලම් කරයි.

ආ. පියුම් පුඩුදී.

ඇ. විද්‍යාම ස්වාමිහු “ලෝවාඩ සහරාව” කලහ.

ඈ. ඉංගිරිසිහු සිහලයන්ගේ නිදහස වනසා දැමූහ.

ඉ. පාසකයන්ගේ සිත් දිනාගත් ලේඛකයා වැඩි
වැඩියෙන් ග්‍රන්ථ රචනා කෙළේය.

2. වාක්‍ය 5 ක් තනන්න. ඒවායේ ප්‍රස්තුත-ආබ්‍යාත
වෙන් කොට දක්වන්න.

3. සුදුසු පද යොදා සම්පූර්ණ කරන්න.

(අ)හිඟන්නාට අහර දෙයි.

(ආ) මම.....හිංසා නො කරමි.

- (ඉ) ගොවියා කරයි.
- (ඊ) “මට සිංහල කවුළක් දෙව” හිකිවේය.
- (උ) මවුබස සඳහා අපි
- (ඌ) විසිවැනි ශත වර්ෂයේ කලා විචාරකයන්
.....ආතත කුමාරසවාමි මහතා අග්‍ර ගණ්‍ය-
යෙහි ලා

6. නොවැඩි බව

වාක්‍යයෙකින් ප්‍රකාශ කරන්නට බලාපොරොත්තු වන අදහස සම්පූර්ණයෙන් කියැවේ නම් ප්‍රමාණවත් ය. නොවැඩි බව නම් එයයි. එයට වැඩි යමක් වාක්‍යයේ යෙදෙනොත් ඒ වැඩි බවෙකි.

- (අ) ගොතා මිනිසාට බහුම අතියි.
- (ආ) පසුගිය අතීත කාලයේ ලක්දිව කලා ශිල්ප දියුණු වී තිබිණ.
- (ඇ) ශ්‍රී ලබ්‍යාචාර්ය නම් ලන් මේ ලංකාවේ නානා ජාතික මනුෂ්‍යයෝ වාසය කරති.
- (ඈ) මේ සභායෙහි ගිවිසුමට රැස් වී සිටින සෑම සියලු දෙනා විසින් ම නිශ්ශබ්ද විය යුතුයි.

මේ වාක්‍යවල කළු අකුරින් යෙදූ පද විමසා බලන්න. ඒවා වාක්‍යයට අනවශ්‍ය වැඩි පද බව පහසුවෙන් ම වටහා ගත හැකිය.

වැඩි බව දෙ ආකාරයෙකින් සිදුවේ.

1. වචන වැඩි බව
2. අදහස් වැඩි බව යනුවෙනි.

1. කිසි කාලලක් නැති, පිරිසිදු, නිමිල බ්‍රිඩ් ධර්මය පවත්නා ලක්දිව අපරාධ වැඩිවීමට හේතුව කිම?
2. මා දුටු ජල ගැල්මක් යන්නෙන් අදහස් කෙරෙණුයේ, යම් යම් දේ බැලීම සඳහා මට අනිශ්චිත් උපකාරී වන මගේ තෙත් දෙකට දක්නට ලැබුණු ගලා යන යම්කිසි ගංගාවක් ජලය උතුරා යාමෙන් විනාශ වූ බවට ළං වී තිබීම යි.

මෙහි අංක 1. නිදර්ශන වාක්‍යයේ එකම අදහස දීම සඳහා, කාලලක් නැති - පිරිසිදු - නිමිල, යන වචන යෙදුණ සැටි නො මැනවි.

අංක 2. නිදර්ශන වාක්‍යයේ “මා දුටු ජල ගැල්මක්” යන මාතෘකා පාඨය විකාර කිරීම සඳහා අනවශ්‍ය වැය - මක් කළ නිසා, පලක් නැති නිසරු අදහස් වලින් වාක්‍යය පිරී තිබෙන සැටි බලන්න.

මේ දෙවැදෑරුම් වූ ම “වැඩි බවෙන්” තොරව ලියන්නට නිතර වැයම් කළ යුතු යි.

අව්‍යාසය.

මේ වාක්‍යවල වැඩි නැන් තිබේ නම්, අඩු කොට සකස් කරන්න.

1. හෙළලොකාවාසී නිලෝගුරු සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ බ්‍රිඩ් ධර්මය දේශනා කළසේක.
2. හිරුගේ ආලෝකය පැතිරීගෙන එන මේ අලුයම් කාලයේ ඔබ තවමත් නිදිද?
3. ලංකාවේ පළමුවෙන්ම සාදන්නට යෙදුන මේ පාඨම වෛද්‍යය වහාම අළුත් වැඩියා කොට ප්‍රතිසංස්කරණය කළ යුතු යි.

4. ගස් වැල් වලින් ගැවසී ගත් මේ කඳු ගැටිය වාක්ෂ ලතා වන් ගෙන් ද ගහණ වී තිබේ.
5. පක්ෂීන් නිදා ගැනීමට කැඳලි කර යද්දී කපුටෝ ද කැඳලි වලට පිවිසුණහ.
6. සූර්යයාගේ ප්‍රභාවත්, පැහැයත්, වණියත්, වෙනස් වූ නිසා සකියා කාලය ලං වූ බව මට පැහැදිලි විය.
7. මම මහා සංඝයා උදෙසා සපිරිකර සහිත මහා සාංඝික දනයක් දුන්නෙමි.

7. නිරවුල් බව.

අවුල් නැති නම් නිරවුල්ය. වාක්‍යය නිරවුල් වූ විට අදහසද නිරවුල් වේ.

ලියන හැම වැකියක්ම නිරවුල් ව තිබිය යුතුයි. අදහස පැහැදිලිව අවබෝධ කරවීමට නිරවුල් බව ඉතා අවශ්‍ය ය. අවුල් සහිත වැකි යෙකින් නියම අදහස වටහා ගැනුම අපහසු ය.

උපදේශ.

1. වාක්‍යය නිරවුල්ව ලියන්නට නම්, අදහස් කරන දේ ගැන නිරවුල්ව සිතිය යුතුයි.
2. නො පැහැදිලි දේ ගැන හෝ නො දන්නා දේ ගැන හෝ ලියන්නට නොයා යුතුයි.
3. ව්‍යාකරණානුකූලතාව ගැන සැලකිලිමත් විය යුතුයි.
4. වාක්‍යයට සුදුසු පද ම තෝරා ගත යුතුයි.
5. කෙටි වැකි ලියන්නට පුරුදු විය යුතුයි.
6. විශේෂණ, විශේෂ්‍ය පද හැකි තරම් ලං කොට යෙදිය යුතුයි.
7. උක්තා'බ්‍යාත සම්බන්ධය නිවැරදි ව යෙදිය යුතුයි.

8. උක්තා'බ්‍යාන සම්බන්ධය.

උක්තා'බ්‍යාන සම්බන්ධය ගැන පහත දෑත්වෙත නීති හොඳින් ඉගෙන ගන්න.

උක්තය	ආබ්‍යානය.
1. ඒක වචන	ඒක වචන
2. බහු වචන	බහු වචන
3. අවේනන බහු වචන	ඒක වචන
4. සවේනන සමූහ වාචී	බහු වචන
5. ගෞරවාර්ථ ප්‍රත්‍යවත්	බහු වචන
6. සත්‍රී ලිංග	බහු වචන (අනිත ආබ්‍යානය)
7. "වහන්සේ" යනු එක්වූකල	බහු වචන හෝ සේනායනුයෙදේ
8. වහන්දෑ " "	බහු වචන හෝ 'දෑය' යනු යෙදේ.
9. අය-අයෙක්-ඇතැමෙක්- කෙනෙක්-දෙනෙක්-සමහර- සමහරෙක් ආදී පද	බහු වචන
10. ප්‍රථම පුරුෂ	ප්‍රථම පුරුෂ
11. මධ්‍යම "	මධ්‍යම "
12. උත්තම "	උත්තම "
13. ප්‍රථම-මධ්‍යම පුරුෂ (ද, ක්, සහ, හා, නිපාතයන් ගෙන් සම්බන්ධව)	මධ්‍යම පුරුෂ බහු වචන
14. ප්‍රථම-උත්තම පුරුෂ (" ")	උත්තම පුරුෂ බහු වචන
15. මධ්‍යම-උත්තම පුරුෂ (" ")	" "
16. ප්‍රථම-මධ්‍යම උත්තම (" ")	උත්තම "
17. අවේනන බහුවචන (පුරුෂ ප්‍රත්‍ය ගත් කල)	බහු වචන

නිදර්ශන.

1. ශ්‍රමයා පාඩම් කරයි.
2. ශ්‍රමය පාඩම් කරති.
3. පියුම් පුබුදි.
4. බමර කැල රෙන් ගෙනයති.
5. පියාණෝ පුතුට ඔවදන් දුන්හ.
6. කුමරිය අප දෙස බැලූ.
7. බුදුන් වහන්සේ දහම් දෙසුසේක.
8. වහන්දූ පිඩු සිඟා වඩිනදූය.
9. “අයෙක් සුරුමතින් කටති.”
10. හෙතෙම තව විදුහලට මුල්ගල තබයි.
11. ඔබ මේ පොත බලති.
12. අපි රුවන්මැලි සැය වදිමු.
13. ඔහු ද, ඔබ ද මේ වැඩය කරනු.
14. ඔහු ද, මම ද „ කරමු.
15. ඔබ ද මම „ කරමු.
16. ඔහු ද, ඔබ ද, මම ද „ „
17. පියුම් හු පුබුදිති.

අනුකූලය.

මේ වාක්‍ය නිවැරදිව සකස්කොට ලියන්න.

- (අ) “ත්‍රිකුණාමලයට පැමිණිවිට බුදුවීමෙන් පසුව වැනි ද, තපස්සු - හල්ලක - වෙලඳ දෙ බාසන් විසින් බුදුන් වහන්සේට විලඳ මිපැණියෙන් දන් දී පිදීමට රුවන්

කරඹුවට ලබාගත් කේස බාහු තිබිත් කොට ත්‍රිකුණ මලයට සැතපුම් 30 ක් උතුරෙන් වූ ත්‍රිරියාවේ ගිරිහඬු වෛත්‍යසථානයේ සිංහල රජ කාලයෙන් පසු පුරාණ බෞද්ධ චාරිත්‍රානුකූලව කෙරෙන උසස්ම පින්කම මෙම මස 1 වැනිදා සිට 8 වැනිදා දක්වාය.”

(ආ) “ගණන් නැබ්ම ද සියලුම ආදායම් බදු ගණන් සහ ලේඛන ද කොමිපැණි වතු කායඝීලවල සහ වතු ඒජන්ත කායඝීලවල නියුක්තව සිටි ප්‍රධාන ලේකම් කෙනෙක් විසින් ඉතාමත් ක්‍රමානුකූලව වගකීමේ සහතිකයක් ඇතුළු කර දෙනු ලැබේ.”

(ඇ) “හොඳ තත්ත්වයේ තරමක් කළු වූ යකඩ ඉස්-කුරැප්පු ඇණ අහලේ සිට 4 දක්වා සාම්පල්ස් 50 ක මුද්දර ඉල්ලන්න.”

(ඈ) තමාගේ තත්ත්වයට වඩා ඉහළ තත්ත්වයක් පෙන්වීමට උත්සාහ කෙරෙන ආතැමුන් ඉක්මනින් පිරිහී යයි.

(ඊ) රුකී රක්ෂා සිහකම හා දුර්ලභත්වය නිසා නිකරුණේ කිසි කාරණයක් නැතිව රස්තියාදු වන තරුණයෝ කිදෙනෙක් අද නගරයකට ගිය කෙනෙකුට දැක්ක හැකිද ?

(උ) මමත්, මගේ මාමාත් වෙසක් පොහෝදා සිල් සමාදන් වී සිටි උපාසක, උපාසිකා පිරිසට ගිලන්පස දැන යක් දුන්නෝය.

(ඵ) අප රටේ බොහෝ මිනිසුන්ට මුදල් ලැබෙන්නට ලැබෙන්නට පිරිහෙන්නෝය.

(ඒ) හෝරා යතුර තාද වෙන් ම පොල් කිව්වත්තේ ද,
බව්ව්ව්වත්තේ ද තාදය මගේ කණට සවන් දුනි.

9. වාක්‍යයෙක පද යෙදිය යුතු සැටි.

අදහස පැහැදිලිව අවබෝධ කරගැනීමට පහසු වන
අයුරින් වාක්‍යයෙක පද යෙදිය යුතුයි.

අ. කෙටි වැකියෙක උක්ත පදය මූලින් හෝ අගින්
යෙදිය හැකිය.

“මල් පිපේ” යනු “පිපේ මල්”

“අපි ක්‍රීඩා කෙළෙමු” “ක්‍රීඩා කෙළෙමු අපි”

“සද එළිය පැහැදිලිය” පැහැදිලිය සද එළිය.
යනුවෙන් ද යෙදීමට පුළුවන.

ආ. උක්ත පදයක්, කර්ම පදයක් සමාන රූප ගත්තා
ආතැම් නම් පද යෙදෙන වාක්‍යයෙක උක්තය මූලින්
ම යෙදීම මැනවි. එසේ නො යෙදුණොත් වැරදි
අදහසක් පැවැසේ.

“මිනිසා සොත් මැරුවේය” මේ වැකියේ පද
මාරුකොට,

“සොත් මිනිසා මැරුවේය” යැයි යෙදුවොත් අර්ථය
සම්පූර්ණයෙන් ම වෙනස් වන අයුරු සලකා බලන්න.

මව දරුවා වැලඳ ගෙන ගබඩි.

දරුවා මව ,, ,, යනුද එමෙකි.

දිසි වාක්‍ය වල ද උක්ත පදය මූලින් යෙදීම වඩා
සුදුසුය. එසේ නො වුවහොත් අදහස් හරිහැටි වටහා
ගැනීම දුෂ්කරය.

- ඉ. ඇතැම් නිපාත පද ද තැන් මාරු කොට යෙදීමේ දී වෙනස් අර්ථයක් දෙයි. මේ වාක්‍යවල “ම” නිපාතය යෙදුණු සැටි විමසන්න.

“ඔබ ම යායුතු වේ.

ඔබ යායුතු වේ ම ය.

ඔබ යායුතු ම වේ.

- උ. විධානය - අනුමතිය ආදී අදහස් පවසන ඇතැම් වාක්‍යවල ක්‍රියා පදය මූලින් යෙදීම අර්ථය වඩාත් ම පැහැදිලි කිරීමට උපකාර වෙයි.

දුවන්න ඇත.

දෙන්න ඔබේ පොත.

යමු අපි බුදුන් වදින්නට.

ඔබවමු ලිය අපි එක්වි.

මේ තැන් විමසා බලන්න.

- උ. විශේෂණ පදය, විශේෂය පදයට මූලින් හැකි තාක් ලංව යෙදිය යුතුයි.

1. ගුණවත් ලමයා දුප්පත් මිනිසා සුවපත් කෙළේය.
2. බොහෝ ගුරුවරු තම ශිෂ්‍යයනට වාක්‍ය රචනය සඳහා මෙවැනි මාතෘකා දෙති.
3. නොසැලකිලිමත් කමෙන් ඔහු පදවාගෙන ගිය රියට යට වී තුවාල වූණු ලමයාට මම ඉක්මනින් සාත්තු කෙළෙමි.

මේ වාක්‍යයන්හි ඉරිගසා ලකුණු කළ විශේෂණ පද තැන් මාරුකොට යෙදුවොත් අර්ථය වෙනස් වන අයුරු පහත සඳහන් වාක්‍ය වලින් පෙනේ.

1. දුප්පත් ළමයා ගුණවත් මිනිසා සුවපත් කෙළේය.
 2. මෙවැනි ගුරුවරු තම ශිෂ්‍යයකට වාක්‍ය රචනය සඳහා බොහෝ මෑතාකා දෙති.
 3. ඔහු ඉක්මනින් පදවාගෙන ගිය රියට නො සැලකිලි මත් කමෙන් යටවී තුවාලවුණු ළමයාට මම සාත්තු කෙළෙමි.
- උදා. පැරණි සිංහල ග්‍රන්ථවල i සමානාධි කරණ විශේෂණ විශේෂ්‍ය සංයෝගයේදී විශේෂණය විශේෂ්‍ය යට අතින් ද ඇතැම්විට යොදා තිබේ.

නිදර්ශන.

“ඒ සොරු පත ඇරගෙන ගිය තැනැත්තේ රජු ජුරුවන් ගේ රජ ගෙට අවුත් වත.”

“මහරජාණෝ බණ අසමින් සිටියාහු හෝවාත් එලයට පැමිණියහ.”

“මහමායා දේවී සිරියහන් මතුයෙහි හෙව නිදන්තට වන්නී මෙබඳු සවස්තයක් දුටු.”

මේ වාක්‍යවල අංකිත පද විශේෂණ වශයෙන් යෙදී තිබේ. එහෙත් ඒවා විශේෂ්‍ය පදවලට පසුව යෙදී ඇත්තේ.

i විශේෂණ පදයන්, විශේෂ්‍ය පදයන්, සමාන ලිංග-විභක්ති වචන ගැනීම “සමානාධි කරණ විශේෂණ විශේෂ්‍ය සංයෝග” නම්.

- එ. * උපසගී පද යෙදීමේ දී ඒවා සම්බන්ධ වූ පදයෙන් වෙන් නොකර යෙදිය යුතුයි. වෙන් කොට යෙදුව හොත් වැරදි අරුතක් පැවසේ.

“ නො පිළි ගැනීම
නො අනු දැනීම
නො පිස් මැස්ම, ආදිය

පිළි නො ගැනීම
අනු නො දැනීම
පිස් නො මැස්ම,

යනාදී වශයෙන් යෙදුවහොත් අරුත වෙනස් කරන බව පෙනේ.

අභ්‍යාසය.

1. පහත දැක්වෙන වාක්‍යයන්හි අර්ථය වෙනස් නොවන පරිදි පද මාරු කොට, වාක්‍ය රසය ඇතිවන සේ යොදන්න.

අ. වෙසක් පුණ්‍ය පොහෝද, බුබුලම්බන ප්‍රීතියෙන් මද වැඩුණු බොබ ජනතාව පින්දහමිහි යෙදෙති.

ආ. ජාතිය - ආගම උදෙසා සටන් කළ ශ්‍රේෂ්ඨ පුරුෂ යන් ගේ අමරණීය නාමයට සදහට ම ගරු කළ යුතුය.

* සිංහලයේ උපසගී 20 කි

ප, පර, අව, ස, අනු, නි, දු, වි, අ, අදි, සු, උ, අබි පිටි, උප, (උව) අප, පිළි, පස්, අති, (ඉ) පි, යනුයි.

3. ඉංගිරිසින්ට යටත්ව විසීම සිංහලයෝ පිළිකුල් කළෝය.

4. දිග වැඩි ශිෂ්‍යයන්ගේ පොත්වලින් තෝරා ලිය යුතුයි.

2. මේ වාක්‍යවල වරද තැන් නිවැරදි ලෙස සකස් කොට ලියන්න.

අ. සිතියම් සහිත ඇඳුම් කැපීමේ සහ මැසීමේ ගුරු වරයා කාණ්ඩයක් රැපියලයි.

ආ. පල පුරුදු හේ ගැහීමට කෙනෙක් ද දක්‍ෂ වේටර් වරු සහ කෝකියෙක් ද ව්‍යාම ඕනෑ.

(ආ) “මෙසේ අභිනිෂ්ක්‍රමණය කළා වූ පස්වැනි පරිච්ඡේදය කියා නිමවන ලදී.”

(ඇ) පණස් හැටිරිදි පමණ වයස ඇති දරුවන් කීප දෙනකුගේ මවක් වූ අංගොහාමි මහත්මිය සිය ගෙදර ශ්‍රී. ඉවුර කඩා වැටීම නිසා තණ කොළ ගලවමින් සිටියදී ශ්‍රීදව වැටීමෙන් හිසේ ශරීරයේ හා තුවාල සිදුවීමෙන් බරපතල තත්ත්වයෙකින් ව්‍යාම ආරෝග්‍ය ශාලාවට ගෙන යනු ලැබූහ.

(ඈ) මම කිසි ලෙසකින්ම ප්‍රාණවධයක් අනු නො දනිමි.

(ඉ) මොහොතක් අප කුඩා දිවයිනෙහි වසන අප ජනකාය තැන්නම් අප අප ම ගැහැණුකල්පනා කර බැලීම වටී.

ශ්‍රී ලංකා විද්‍යා මණ්ඩලය
ඉන්ද්‍රියානු විද්‍යා මණ්ඩලය
විසල්

- (එ) රත්සිව් ගෙය මත තැබූ දත්ත බාතුන් වහන්සේද සහිතව ඉතා ලක්ෂණ ඇඳුමෙකින් සැරසී එන මහනුවර පෙරහැරේ ඇත් රජා සුදුතිර මත ගමන් කරයි.

10. අර්ථාවබෝධ පරීක්ෂණය.

ගද්‍ය පාඨයක් හෝ පද්‍ය පරිච්ඡේදයක් හෝ කියවා එහි අදහස අවබෝධ කරගැනීම සඳහා අර්ථාවබෝධ පරීක්ෂණ ප්‍රශ්න දෙනු ලැබේ.

කියවීම පුළුවන් වූ තරමට ම අවබෝධ ඥානය ඇතැයි සිතිය නොහැකිය. හොඳ සිතියත්, අභ්‍යාසයත්, ඇති කෙනකුට පමණයි පාඨයක් කියවා එහි අදහස හරිහැරි වටහා ගත හැක්කේ, එසේ වටහා ගත් පසුය, අර්ථාවබෝධ පරීක්ෂණ ප්‍රශ්නවලට සැබෑ පිළිතුරු දිය හැක්කේ.

ගද්‍ය පාඨයෙක හෝ පද්‍ය පරිච්ඡේදයෙක අදහස් අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා පහත දැක්වෙන උපදෙස් පිළිපදින්න.

1. ගද්‍ය පාඨය හෝ පද්‍ය කිප වරක් කියවා තේරුම් ගැනීමට උත්සාහ කරන්න.
2. උක්ත - ආබ්‍යාත වෙන් කොට, ලකුණු කර ගන්න.
3. ප්‍රධාන, අප්‍රධාන අදහස් කියැවෙන වචන ද ලකුණු කරන්න.
4. නමා අදහස ගත් පරිදි හරිදූ? යි බැලීම සඳහා නැවත වරක් පාඨය හෝ පද්‍ය කියවා බලන්න.

5. ප්‍රශ්නය හරිහැටි තේරුම් ගෙන පිළිතුරු ලියන්න.

6. පිළිතුරු ඔබේම වචන වලින් ලියන්න.

නිදර්ශන.

“මෙසේ කියන්නා වූ මාර සත්‍රිහු තුන් දෙන බුදුන් සිල් බිඳිනට ඇසට රසවත් වූ මනහර වූ නො කැළි, නෙ එළිලි, නුස්, නො මිටි, නො දළ, නො සිත්, බාල-මධ්‍යම-වැඩි මහලු, නොයෙක් රූප විලාසයෙන් එකි එකි දෙන සසියක් සසියක් බැගින් එක්දස අවසියයක් රූ මවා ගෙන “පියාණන් වුණු දැලි පිසුමින” සි වාසි බැණ තුන් යම් රුත්‍රිය මුළුල්ලෙහි ගැවසු ඉස කෙස් උතා හෙලමින්, උතා හෙළ ඉස කෙස් නිය ගසා අත් තහා කන් සකට තැම් ගවසා බිඳිමින් අක්කොලින් සිතා සෙමින් ඇසින් නුරු ලා බලමින්, බාම උපුල්වමින්, ඇතිලි මැඩසන් කෙරෙමින් තොල් අඹර බලමින් හන් පිළි ගිවිල කෙරෙමින් ගිවිල කළ පිළි නැවත හැඳ ගනිමින්, මෙසේ නො යෙක් ප්‍රයෝග දක්වා කිසි බසක් පමණකුත් නො ලත්හ., (ස්තුප වංශය)

ප්‍රශ්න.

1. මාර සත්‍රින් මවා ගත් රූප විලාස කෙබඳුද ?
2. ඔවුන් මෙසේ පැමිණියේ කුමක් සදහාද ?
3. මාරසත්‍රිහු කෙසේ වහසි බස් කීවෝද ?
4. ප්‍රයෝග දැක් වූ සැටි කෙසේද ?
5. මාරසත්‍රින් නො ලැබුයේ කුමක්ද ?

පිළිතුරු.

1. මාරසත්‍රිහු බලන්නන් ගේ ඇස් පිනවන අයුරු රූප මවා ගත්හ. ලදරු - තරුණ - මහලු යන තුන් වයසේම සත්‍රුරූප ඔවුන් තර දක්නට ලැබිණි. ඔවුහු විවිධ වණියෙන් යුක්ත වූහ. ප්‍රමාණවත් ශරීර ඇත්තෝ වූහ.
2. මාරසත්‍රිහු මෙසේ රූප මවා ගෙන පැමිණියේ බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ සිත රාගයෙන් මත් කරවා සිලයට හානි පැමිණවීම පිණිස ය.
3. “අපගේ පියාණන් ගේ මුණේ ගැවුණ දැලි අපි පිස දමන්නෙමු” යැයි වහසි බස් කීහ.
(මෙසේ ඉතිරි ප්‍රශ්නවලට ද පිළිතුරු සපයන්නේය.)

අභ්‍යාසය.

1. මේ ගද්‍ය පාඨ කියවා, පහත දැක්වෙන ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සපයන්න.

“ඉක්බිත්තෙන් රජ්ජුරුවෝ මලින් සුවදින් පූජාකොට අට තැනෙක දහර ගල්වා වැද තැඟි සිට දෙහොත් මුදු තෙඟි තබා ගෙන වැද සිට සත්‍ය ක්‍රියා කොට මහා බෝධීන් වහන්සේ ගන්නා පිණිස රන් හිණට පැත තැඟි රන් තෙල්ලක් අතට ගෙන රන් සිරියෙලින් දකුණු ශාඛාව කඳ වටකොට තෙල්ලෙන් හිරක් ඇඳ - “ඉදින් බෝධීන් වහන්සේ ලංකාවේ පයෙහි පිහිටිය මනා වී තම් මම ද බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි විමනියක් තැත්තෙක් වීම් තම්, බෝධීන් වහන්සේ මා ඇඳි රේඛාවෙන් සිඳි ගෙන ගොස් මේ රන්

කථාරයෙහි පිහිටන සේක්ව" යි කියා සත්‍ය ක්‍රියා කළාහුය. ඒ සත්‍ය ක්‍රියාව හා සමග බෝධින් වහන්සේ කියනකින් කපාපී කලක් මෙන් තමන් වහන්සේ ම කැපී සුවද කලේ පුරා තුබූ රුවන් කථාරය මත්තෙහි පිහිටා වදාළ සේක. "

(ස්තූප වංශය)

1. රජතුමා කළ සත්‍ය ක්‍රියාව කුමක්ද ?
 2. සත්‍ය ක්‍රියාවට පළමු රජු කුමක් කළේද ?
 3. බෝධින් වහන්සේ කැපී ගිය සැටිය, කුමක් මෙන්ද ?
 4. රේඛාවක් ඇත්දේ කුමක් සඳහාද ?
2. "සැරිසුන් මහ තෙරුන් වහන්සේ ද, මහණ වූ දෙ පෝයක් විහරින්, රජ ගහා නුවරට ආසන්නයෙහි බුදුන් හා එක් වූ හුණ කැණී ලෙන යැයි එ තමින් ප්‍රසිද්ධ වූ ගල් ලෙනෙක වසන සේක්, තමන් වහන්සේ ගේ බැන දික්තිය පිරි වැජ්ඣනට වේදනා පරිග්‍රහ සූත්‍රය දෙසින කල්හි, අනුතට ලාල බතක් උන් හා කැටිව කන්නවුන් අත පොවා හැර ගෙන කන්නා සේ, විවසුන් නමැති අතින් සූත්‍ර දේශනා නමැති බත් අනුභව කිරීමෙන්, එක් විතරවෑ තිබූ කෙලෙස් බඩ සය නැතිවෑ රහන්වෑ, බුදුන් සමයෙක මුත් පොළොව සැගවී තිබූ සල් කලණ ගස පහළ නො වන්නා සේ, පරමාථ ගෙයින් විද්‍යමාන වූවද් බුදුන් සමයෙක මුත් පහළ නො වන අරි පුභුලන් පිරුණු නිවන් මහ නුවර අනන්‍යාපරිනා සක්වලවලා පැතිර සිටිනවද්, බොහෝ වූ සදහම් නමැති මහ

සෙනහට, ආලෝක වීම් නමැති මුණු බැල්මක් තැනිව,
සසුන් රවින් තෙරිය යුතු දුශ්ශීලයන් තෙරනට දී,
පිටත්වා හුන් සුශීල පුද්ගල කෙනෙක් ඇත් නම්
නිවන් පුර ඇතුළත ලත්තටදී, ලෙවී ලොවුතුරු
සමපත් ලද මනාවුනව කොටැ තිබූ විධාන ඇති
හෙයින්, සමපත් දෙන්නටදී, බුදුනව ඉක්බිතිව දහම්
සක පවත්වන්නටදී, බල ඇතිව සවි පැරැම් පට බැඳ
සෙනෙවිරද් වූ සේකැ. ” (රත්නාවලිය)

1. සැරියුත් මහ තෙරුන් වහන්සේ රහන්වූයේ කවද,
කොහිදී, කවුරුන්ව දෙසූ, කවර බණක් අසාද ?
2. නිවන පහළ වන්නේ කවර සමයෙක ද ? ඊට මෙහි
දැක් වූ උපමාව කිම ?
3. නිවනට සහ ශාසනයට යෙදූ උපමා කවරේද ?
4. සැරියුත් මහ තෙරුන් වහන්සේට ලැබුණු බල
මොනවාද ?
5. “අනුන්ව ලාලූ බතක් උන් හා කැට්ට කන්නවුන්
අත පොවා හැර ගෙනැ කන්නා සේ” මේ උපමා
වෙහි උපමේය දක්වන්න.

3. 1. ඇගෙ රුව නිසා මුළු දඹදිව කරන අගේ
තැන වෙත තඟරයක් රජගහ නුවර වගේ
සදරැස් පිඩක් මෙන් පෙන පිඩු තහින ගගේ
සිරිමා වෙසෙන්නී මහ මාලිගෙයි ඇගේ
2. දඹදිව උසස් දනවත් සිටු පවුල් වල
හැම තරැණයෙකුගෙම සිතිවිලි අවුල් කළ
සිරිමා කියන මේ ජංගම කමල් විල
රජගහ නුවර හොබවයි රු දවල් කල

3. ඇගෙ ගෙල පැළඳි මල් මාලය මොහොත කට
වෙත්දේසියේ විකිණෙයි මසු දහස කට
ඇතුරු කුසුම් පෙති සැතපෙන යහන පිට
විකිණෙයි සුවද ගබඩාවල උදය සිට
4. පයමිණි හඩවමින් මුව මදහස දෙනවා
නියරැස් පැහැය වැද මුවලාල් බැබළෙනවා
ඇය දැක ගණුව සමහරු අසලට එනවා
ඇ සඳලවට විත් මොහොතක් තවතිනවා
5. රජ සිටු ඇමතිවරු එති පුද පඬුරු ගෙන
දිනකට ගෙවති රන් කහවණු දහසෙ ගැණ
තොඳැසු අය අතර බුදුහිමි සදුගෙ බණ
සිරිමා තමා කාගෙන් හිත ඇදුන තැන
6. 'සිරිමා මියගියා' යන පුවත පළවුනා
මුළු තගරයම සෝකෙන් එකට කැළඹුණා
සමහරු කදළු හෙළමින් එනන වැලපුනා
බුදුහිමි ඇගේ මළකුණ ලගට එළඹුනා
7. 'දහසින් පිදු අයිතිය ලැබුමට රැක
සිරිමා මිය ගියා ඇගෙ මළකුණ මේක
මෙය දහසක් ගෙවා ගෙට ගෙන යනු සේක'
අමතා පිරිස බුදු හිමි වදහළ සේක
8. කවුරුත් තැති නිසා දහසට ගෙන යන්න
මිල අඩුකළා අබමස්සට අඩු වෙන්න
මේ රුමතිය තොමිලේ හෝ ලැබ ගන්න
කිසිවෙක් තුටු උතේ තැහැ පිරිසෙහි උත්ත.

(කේසස්)

1. සිරිමාගේ රු සිරිය කෙබඳුද?
2. ඇය කොහි, කුමක් කරමින් විසුවාද?
3. බුදු රජාණන් වහන්සේගේ බණ නොඇසූ අය කුමක් කළාහුද?
4. බුදු රජාණන් වහන්සේ සිරිමාගේ මල කුණ ලග සිට වදාළේ කිම?
5. සිරිමාගේ මල කුණ කොතරම් අහිද?

11. වාක්‍ය වෘත්තිය

කෙටි වැනි ලියන්නට පුරුදු වීම වඩා මෑතවැඩි පළවූවෙන් සඳහන් කෙළෙමු. එහෙත් දිග වැනියක් වුවද ලියන්නට අප පුරුදු-පුහුණු විය යුතුය. රවතයේදී, ඇතැම් විට කරුණු විස්තර කිරීම සඳහා එබඳු වැනි ද ප්‍රයෝජනවත් වේ.

වාක්‍ය වෘත්තියේ දී විශේෂයෙන් සැලකිය යුත්තේ, උක්තා'බ්‍යාත සම්බන්ධය නිවැරදිව යොදන්නටත්, අදහස් නිරවුල් වනසේ වාක්‍යයේ අනිකුත් පද සුදුසු පරිදි යොදන්නටත් ය.

නිදර්ශන.

1. බෝසතාණෝ ආභරණ දන් දුන්හ.
2. ක්‍රීඩා කරන බෝසතාණෝ ආභරණ දන් දුන්හ.
3. කුමරුවන් පිටිවර ක්‍රීඩා කරන බෝසතාණෝ ආභරණ දන් දුන්හ.

4. කුමරුවන් පිරිවර ක්‍රීඩා කරන මහ බෝසතාණෝ ආභරණ දන් දුන්හ.
5. කුමරුවන් පිරිවර ක්‍රීඩා කරන මහ බෝසතාණෝ ලක්‍ෂයක් වටනා ආභරණ දන් දුන්හ.
6. සැටදහසක් කුමරුවන් පිරිවර ක්‍රීඩා කරන මහ බෝසතාණෝ ලක්‍ෂයක් වටනා ආභරණ කිපි මවුන්ට දන් දුන්හ.

අභිනායය.

1. පහත දැක්වෙන කුඩා වාක්‍ය, දිසී වාක්‍ය බවට පෙරලා ලියන්න.

- අ. බුදුහු දම් දෙසූහ.
- ආ. මන්ත්‍රිවරු රැස්වූහ.
- ඇ. කවියා රස විඳියි.
- ඈ. අපි සිංහල භාෂාව රැක ගනිමු.
- ඊ. දෙදහස් පන්සියයේ බුඩු මංගලයට සැරසෙති.
- උ. සිංහල වික්‍රපටි සමාජය දූෂණය කරයි.
- එ. දුදනා කළ ගුණ අමතක කරයි.

12. වාක්‍ය සංකෝචනය.

දිසී වාක්‍ය හකුළුවා දැක්වීම “වාක්‍ය සංකෝචන” නම්. දිසී වාක්‍යයක් හකුළුවා ලිවීමේ දී එම වාක්‍යයේ ප්‍රධාන අදහසට බාධා නොවන පරිදි එය කළ යුතුයි.

අතවශ්‍ය නිපාත පද, විශේෂණ, උපමා, අලංකාර, වණිතාදිය සදහා යෙදුන පද අත් හළ යුතුයි.

වාක්‍ය සංකෝචනය පිළිබඳ හොඳ පුහුණුවක් ලැබීම “සාරාංශ” ලිවීමටද මහත් උපකාරයෙකි. මූලික අදහස් වලට බාධා නොවන පරිදි දීඬි වාක්‍ය කෙටිකර ලිවීමට පුහුණු වුවහොත් ඡේදයෙක හෝ එයට වැඩි රචනයෙක අදහස් සාරාංශ කර ලිවීම පහසුය.

එබැවින් සාරාංශය ඉගෙනීමට පළමු වාක්‍ය සංකෝචනය ගැන පුහුණුවක් ඇති කර ගැනීම ප්‍රයෝජන වන්ය.

වාක්‍ය සංකෝචනය පුහුණු වීමේ ප්‍රථම අවස්ථාවෙහි දී කළ යුත්තේ, දීඬි වාක්‍යයෙක ප්‍රධාන අදහසට හෝ අදහස් වලට බාධා නොවන පරිදි, එම වාක්‍යයේ ම අතවශ්‍ය වචන අස් කරන්නට පුරුදු වීමයි. එවිට ඉතිරි වන්නේ මූල් වාක්‍යයේ ම කොටසකි. මෙය ඉතා පහසුය. ඊළඟට පුරුදුවිය යුත්තේ, දීඬි වාක්‍යයෙක අතවශ්‍ය පද අස්කොට, ඉතිරි වන කොටසේ ප්‍රධාන අදහස තමන් ගේ ම වාක්‍ය යෙකින් ලිවීමයි. මෙය සාරාංශ ලිවීමේ ලදරු අවදිය ලෙස සැලකිය හැකිය. මේ ක්‍රමයෙන් හොඳ පුහුණුවක් ලැබුවහොත් හොඳ සාරාංශයක් ලිවීම පහසුවෙන් කළ හැකි වේ.

අතවශ්‍ය වචන අස්කොට ඉතිරි වූ වාක්‍ය කොටස “සාරාංශයක් නො වන බව ද විශේෂයෙන් සැලකිය යුතුයි. *

නිදර්ශන.

- i බමුණාණෝද මල පුතණුවන් දවා පියා “ උරග ” ජාතකයෙහි මහ බෝසතුන් මෙන් නමන් ශෝක නැති වන කාරණ නො දන්නා බැවින් දවස් පතා ම සොහොනට ගොසින් “ අතේ ” එක පුතණුවෙහි; යනාදිය කිය කියා හඬති. ”

(රත්නාවලිය)

මෙම වාක්‍යයේ අනවශ්‍ය වචන අස්කොට ප්‍රධාන අදහස පමණක් ඉතිරි වන සේ සකස් වූ කල මෙසේය:—

- i බමුණාණෝ ද මල පුතණුවන් දවා දවස් පතා ම සොහොනට ගොස් හඬති.
- ii බමුණා මල පුතු දවා, දිනපතා සොහොනට ගොස් හඬයි.

අභිනායය.

1. පහත දැක්වෙන දීඝී වාක්‍ය සංකෝචනය කොට (හකුළවා) ලියන්න.

- i “ කෙලඹපුත්‍රයාණෝ මෙසේ වූ ගසෙහි ආනු-භාව සම්පන්න දේවතා කෙනකුන් ඇත මැන-වැ’යි දේවතා ආරාධනයෙන් දරු කෙනකුන් ලදිම් නම් කෙකැ’යි සිතා ගස මූල තණ හරවා කසලත් හමදවා බෝගි කොටුවක් සේ වට පවුර කුන් බදවා ඒ ඇතුළත මුතුපට සමාන වැලි ලවා වට කොට ධජ පතාක නංවා — සරභාලා ‘දේවතාවාණනි; තොපගේ ආනුභාවයෙන් දරු කෙනකුන්

ලදිම් තම් කළ උපකාරයට ප්‍රත්‍යුපකාර කොට මහත් සත්කාර කරවමි'යි කියා දරුවන් පතාගෙන නුවරට ගියෝය.

ii “මිලිඳු රජුපුරුවෝ ඔබ ගේ මහණ පිරිස දක ‘දේවමනනියෙනි, මේ මහණ පිරිස කවුරුන් වහන්සේගේ දැ’ යි විචාර ‘නාගසේන මහතෙරුන් වහන්සේ ගේ මහණ පිරිස යැ’ යි කී කල්හි, සිංහයකුට ලංවූ ඇතක්හු මෙන් ද, ගුරුලකුට ලංවූ නයකු මෙන් ද, පිඹුරකුට ලංවූ සිවලකු මෙන් ද, තයකුට ලංවූ මඩුවකු මෙන් ද, — බා ගොසින් බා ගිය නියාව තො හඟවා — ‘දේවමනනියෙනි! සතලිස් දහසක් වහන්දූව පසුව සතලිස් දහසක් වහන්දූව පෙරහුවලා වැඩහුන් සේක් නාගසේන මහ තෙරුන් වහන්සේ වේදැ’ යි කිවුය.”

iii එබස් ඇසු නිම්ලයෝ අනුරාධපුරයට ගොස් නිසා වැවින් නා පියා ශ්‍රී මහ බෝධීන් වහන්සේට මල් පුද පූජාරාම මලුවට ගොස් පූජාරාමයන් වැද ඇතුළු නුවරට වැද - කාගෙනහිරි වාසලින් - බස්නාහිර වාසල දක්නේ සතර ගව්වක් ගිය කලය. දකුණු දිග වාසලින් උතුරු දිග වාසල දක්නේ සතර ගව්වක් ගිය කලය, එසේ වූ සියලු නුවර බලා සතර වාසල් දෙර ඇවිද පියා සල්පිලින් සුවද ඇරගෙන උතුරු වාසල් දෙරින් නික්ම මහතෙල් කෙතට ගොස් මහතෙල් මල් කඩා ගෙන පාලද බමුණන්ගේ ගෙට ම පෙරවරු වේලේ බතට ගියාහුය.

බා ගොසින් = හයට පැමිණ.

13. සාරාංශ ලිවීම.

අප කියාළු පොතෙක, පතෙක හෝ අප ඇසූ කථා වෙක හෝ ඇතුළත් හැම කරුණු, ඒ අයුරින් ම සිතෙහි තො රැඳේ. සියල්ල ම මතක තබා ගැනුමට අපි වැයම් ද කරමු. රසවත්, සාරවත්, ප්‍රයෝජනවත් කරුණු පමණෙකි, මතකෙහි රැඳෙනුයේ.

“සාරාංශය” යනු පරිච්ඡේදයෙක, ඡේදයෙක, පාඨයෙක හෝ දේශනයෙක සාරවත් කොටසයි, — හරය යි පරිච්ඡේදය, ඡේදය, හෝ පාඨය කියවා එහි වැදගත් — සාරවත් කොටස පමණක් පිඬුකොට දැක්වීම “සාරාංශ” ලිවීම නම්.

හොඳ සාරාංශයක් ලියන්නට නම් පිළිසිදු සිහි බුබුසත්, තැන්පත් බවත් තිබිය යුතුය. ඡේද — පාඨ ආදියෙහි වැදගත් කොටස තෝරා — බේරා ගත යුත්තේ ඉතා පරිස්සම්ව. ඒ සඳහා හොඳ සිහිබුබුසු හා තැන්පත් බව ඉතා අවශ්‍යය. පාඨයක් කියවා එහි නියම අදහස තේරුම් ගෙන, සිමිත වචන සංඛ්‍යාවකින් එහි සාරය පැවසීමට හොඳ පළපුරුද්දක් ද තිබිය යුතුමය.

බොහෝ ශිෂ්‍යයන් සාරාංශ ලිවීමේ දී කරන බරපතල වරදක් නම් මුල් පාඨයෙහි එහෙත් — මෙහෙත් වචන කීපයක් අස්කොට, මුල් පාඨය ම සුළු වෙනසක් කොට නියමිත වචන ගණන පිරෙන සේ වාක්‍ය කීපයක් සාරාංශය යැයි ලියා දැක්වීම යි. සාරාංශය නම්, තමන් විසින් ම නිමාණය කෙරෙන්නක් බව කල්පනා නො කිරීම මේ

වරදට ප්‍රධාන හේතුව ය. මුල් පාඨයේ සාරවත් අදහස් පමණක් ගෙන තමන්ගේ ම වාක්‍ය වලින් සාරාංශ ලිවිය යුතු බව තදින් සිතට ගත යුතුය.

සාරාංශ ලිවීමේ දී පහත දැක්වෙන උපදේශ සැලකිල්ලට ගන්න.—

1. මුල් පාඨය හොඳ කල්පනාවෙන් වරක් හෝ දෙවරක් කියවන්න.
2. පාඨයේ ප්‍රධාන අදහස හෝ අදහස් තෝරා ගන්න. ඒවා වෙන වෙනම ලකුණු කරගන්න.
3. ප්‍රධාන අදහසට තුඩු දෙන වෙනත් සැලකිය යුතු අප්‍රධාන කරුණු තිබේ නම් ඒවා සලකුණු කරගන්න.
4. මුල් පාඨයෙහි

- i උපමා - අලංකාර - වණිතා - හා අනවශ්‍ය විශේෂණ නිපාත පද ආදිය තිබේ නම් ඒවා අත්හරින්න.
- ii සම්ප්‍රදය, ප්‍රස්තාව පිරුළු, නිදහිත කථා'දිය යෙදී තිබේ නම් ඒවායේ අදහස් පමණක් සිතට ගන්න.
- iii ප්‍රකෘති කථන, විකෘති කථන බවට පෙරලන්න. *
- iv අර්ථය නො දන්නා ගැඹුරු පද තිබේ නම් වාක්‍යයේ උපකාරයෙන් එහි අදහස සොයා ගන්න.

* යම් කිසිවකු විසින් ඔහුගේම වචන වලින් කියූ වාක්‍ය හෝ වාක්‍යාංශ, ලේඛකයාගේ වාක්‍ය වලින් ප්‍රකාශ කිරීම ප්‍රකෘති කථනයයි.

ලදා:- “සියලු සංස්කාර අනිත්‍යය” යි බුදුහු වදාලන.

(ප්‍රකෘති කථන)

සියලු සංස්කාර අනිත්‍ය බව බුදුහු වදාලන.

(විකෘති කථන.)

5. නියමිත වචන ගණන නො ඉක්මවා සාරාංශය ලිවිය යුතුයි.
6. තනියෙන් යෙදී අර්ථයක් ප්‍රකාශ කරන එක් එක් පදය වෙන් වෙන් වශයෙන් ගිණිය යුතුයි.
7. අවශ්‍ය ප්‍රධාන කරුණු ආදිය සපයා ගත් පසු මුල් පාඨය නො බලාම සාරාංශය ලියන්නට පුරුදු වීම මැනවි. එසේ ලියන සාරාංශය තමන්ගේ ම නිමාණයක් වේ.

නිදර්ශන.

- i “සාහිත්‍යයෙන් සමාජයේ තතු විස්තර වන්නා හාම සමාජයෙහි දක්නා ලැබෙන අඩු - පාඩු කම්, එහි දක්නා විෂමතාත්, එහි දූෂිත තාත්, එහි කිලිටි තාත් එහි කළු වූ තාත් සොයා බලා ඒවායේ අඩුපාඩු මනා දැමීමක් වශයෙන් ඒවා අනුකම්පා රහිත දෝෂ දර්ශනයට ලක් කරයි.

මේ පාඨයේ සාරාංශය මෙසේ ය:—

සාහිත්‍යය, සමාජ නිකාය විවරණය කරයි - දුම්ල තැන් පරීක්ෂාකොට, ඒවා ගැති කිරීමට පහර දෙයි.

- ii කිවියන් වශයෙන් අද ලක්දිවැ ප්‍රසිතියට පැමිණ සිටින භික්ෂුන්, ගුරුවරුන්, ලිපිකරුවන්, සිසුන් හා නිකමුන්, දහස් ගණනක් ගැන අසන්නට ලැබෙනත් සිංහල පාඨකයනට කියවන්නට ඇත්තේ කාව්‍ය සවල්පයකි. පොත් හලකට එබුණු පමණින් ම සිංහලෙන් ලියැවී ඇති කවි පොත් සංඛ්‍යාව වටහාගත හැකිය. බොහෝ විට මේ කවි පොත් මා සැලකුවේ කඩදාසි විනාශ කිරීමක් ලෙසය. මා අතට පත් පොත් සිය ගණනින් “කවි” යන නාමය ලැබීමට සුදුසු වූ පොත් වී තම් අනලෝඝකි. අන් සියල්ල හුදු පද්‍ය රචනා විය. ”

සාරාංශය:—

මේ රටේ සුප්‍රසිද්ධ කවිහු බොහෝ සිටිති. ඔවුන් ලියා පලකළ කවි පොත් ද බොහෝය. ඒවායින් වැඩියක් නිකම් පද්‍ය රචනය. “කාව්‍යයන්” ලෙස සැලකිය හැක්කේ සුළු සංඛ්‍යාවකි.

අනුකෘතිය.

මෙම පාඨයන් හි සාධක ලියන්න.

1. ඇත අතීතයේ එංගලන්තයේ ලමා අවදියෙහි දී දු:ඛ ජීවිතයක් ගත කොට වැඩිවිය පැමිණි පසු තොතා සෙන විශ්ව කීර්තියක් ලත් අය අතුරෙන් වාල්ස් සිකන්ස් ද කෙනෙකි. වාල්ස් සිකන්ස්ගේ තාමය කෙතරම් පැතිරී ගියේද කිවහොත් ඔහු හඳුන්වා දීම හඳු එලිය පෙන්වීමට ගිනිකුරු ගැසීම වැනියයි ජී. කේ. වෙස්ට්ටන් නැමැති විවේචකයා කීවේය.— (ඩේවිඩ් කොපර් පිල්ඩ්)

2. “ජීවිතයේ ප්‍රාණය සංස්කෘතිය යි. එහි රුබිරය ස්වාධීනතාවයේ ව්‍යාප්තව පවතී. එය නො තසා නො කඩවා පවත්වා ගත හැකි වන්නේ සිංහල උරුමය රැක බලා ගැනීමෙනි. ඊට වනිමාන කාලයට හා තත්වයට හොඳතා පණ පෙවීමෙනි.”

(සංස්කෘතිය)

3. “අපේ රටේ අතීතව තැන්වල අතීතවයෙන් තන වනු ලබන බොහෝ වැදගත් ගොඩනැගිලිද සිංහල සම්ප්‍රදායෙන් ඇත් වන සේ නිමවීම බරපතල පාඩුවක් බව කිව යුතුය. මෑතදී නිමවූ මනුෂ්‍ය සහා ශාලාව, කොළඹ නගර ශාලාව වැනි ගොඩනැගිලි අපේ විරුහත ශිල්ප කලාවට අනුකූලව තැනවීමට හොඳටම ඉඩ තිබුණේය.

එහෙත් ඒ සඳහා පෙරදිග ශිල්ප කලා පිළිබඳව කරුණු දක්නටත් ගේ අනුශාසනා නො ලැබීම නිසා මේ පාඩුව සිදුවූ බව පෙනේ. මේ රටේ කෞතුකාගාරය පවා කෞතුක බඩු ගබඩාවක් මිස නිමාණ ශිල්පයෙන් පිරිපුන් ගොඩ නැගිල්ලක් නොවේ.” (සංස්කෘති)

4. “ප්‍රේමයෙන් අහසෙහි ක්‍රීඩා කළ කුරුල්ලන් දෙදෙනකු දෙස බලා සිටින විට කවිඥා දඩයක්කාරයෙක් ඉන් එකකුට හි පහරෙකින් මරණය ගෙන දුන් අවස්ථා වේදී “වැල්මිකී” ගේ මූවින් නිතැතින් ම පිට වූ වේගවත් වාග් මාලාව ලෝකයේ පළමු වැනි කවිය යැයිද, එහෙයින් “වැල්මිකී” ලෝකයෙහි පළමුවැනි කවියා යැයිද භාරත ආචාර්යවරු කියති.”

(අත අතිතය)

5. “මෙකල උචිත කවි සමයක් නිපදවීමට වැයම් කරන්නන් පැරණි ශිෂ්ට කාව්‍යයන් පමණක් නොව, ජන කවි හා ථෙරිගාථාද බටහිර කාව්‍යය පමණක් නොව පෙර දිග අතික් රටවල කාව්‍යයන්ද උගත යුතුය. මෙකල මිනිසුන් ගේ ජීවිතයන්, බසත්, එකට ගැටීමෙන් හා ගැටීමෙන් නැගුණු පද බහුල බසක් තමන්ගේම අත්දැකීම් කියනු සඳහා කවින් විසින් නිපදවා ගත යුතුය.

පොදු ජනයා බෙහෙවින් කවිකිවේ දිළිඳු කමත්, සිත කය වෙහෙසීමත්, කටුක ජීවිතයත්, නිසා ලබන දුක් පීඩා අමතක කරනු පිණිසය. ඔවුන් ගේ ඒ කවි අධික දුක් පීඩාවෙන් වෙහෙසුණවුන් ගේ හදින් නැගී පිටවුණු දෙමිතස් සුසුම් හා සොම්තස් සුසුම් වැන්න. උගතුන් හා නුගතුන්ද ධනවතුන් හා දිළිඳුන්ද එකසේ පෙළන

මෙකල සමාජයෙහි තතු දකින කවියකුගේ හදින් තනින හැකිම හා පැතුම් කිමට උචිත බසක් රිකියන් තාලයක් සදහා ජන කවියෙන් යම් කිසිවක් උගත හැකිය.”

(කාව්‍ය විවාරය)

6. “ගුර ලේඛකයා අතෙහි දී භාෂාව ඉතා නියුණු අවියක් වෙයි. විසරණය වූ කලි ඒ අවියෙන් හරඹ කොට තමාගේ අභිමතාර්ථය මුදුන් පමුණුවා ගැණීම සදහා ලේඛකයාට උපකාර වන විධි සමූහයෙකි. අතික් හැම විධි, සිරිත්, නීති මෙන්, විසරණ රිතිද මනුෂ්‍යයා, තමා ගේ ච්චමතාවන් අනුව වෙනස් කරයි; ඉවත දමයි, බිඳයි. විසරණය දතු කරවූවක් නොව අප එකිනෙකාගේ ච්චමතාවන් අනුව තෑමිය යුතු, තැළිය යුතු, බිඳිය යුතු උපකරණයෙකි.

විසරණ උගැන්මෙන් ඉතා හොඳ ශිෂ්‍යණයක් ලැබිය හැකි බව ඇත්තකි. අතීතයෙහි විසරණය හොඳම විනය ක්‍රමයක් වුවද මෙකල තම් එවැන්නක් නොවේ. විවිධ විද්‍යා ද දැන ද විනය ක්‍රම වශයෙන් මෙකල ඉතාම උසස් නැත් ගනියි. විසරණය උගැන්මටත් ඉගැන්වීමටත් තමාගේ කාලය ගෙවන්නා පවා තමාගේ විනය ක්‍රමය කොට ගත්තේ විද්‍යා විෂයකි. පෙර විනය ක්‍රමයක් වශයෙන් විසරණයට හිමි වූ තැන මෙකල වාග් විද්‍යාවට හිමි වී තිබේ.”

‘මම, ගේ, යා,’ යන ශබ්ද වහල් කොට ගන්නා ගැමියා ‘මම ගෙට යනවා’යි කියයි; ග්‍රන්ථ කාරයා ‘මම ගෙට යමි’යි ලියයි. මේ කියුමත් ලියුමත් යන, දෙක ම ව්‍යාකරණානුකූලය. පළමුවැන්න අප කතා කරන බසෙහි විසරණය වෙයි; දෙවැන්න අප ලියන බසෙහි විසරණය වෙයි.”

(සාහිත්‍ය කලාව 39 පිටුව)

14. වාචි සැපයීම

සමිති සමාගම් ආදියෙහි රැස්වීම් පිළිබඳ වාචි සැපයීම ඒ සමිති සමාගම් වල “ලේකම්” තනතුර දරන්නන් විසින් කරන බව අපි දනිමු. එයද වාචි සැපයීමකි. එහෙත් මෙහිදී අප විස්තර කරන්නට බලාපොරොත්තු වනුයේ, වර්තමාන මනුෂ්‍ය ජීවිතයට අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් ලෙස සැලකෙන ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර ආදියට කෙරෙන වාචි සැපයීම පිළිබඳවය.

ඔබ ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර කියවන්නෙහි නම්, ඔබට විවිධ වගීවලට අයත් වාචි එහි දී හමුවනු ඇත.

රැස්වීම් වාචි, අධිකරණ වාචි, ප්‍රවෘත්ති වාචි ආදිය ඔබ කොතෙකුත් කියවා පළපුරුදු ඇත. ඒ ඒ ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර වෙනුවෙන් පෙනී සිටින ප්‍රාදේශීය වාචිකරුවන් විසින් සපයනු ලබන එම වාචි, එසේ ම හෝ සකස් කොට හෝ පත්‍රයේ පළකරනු ලැබේ.

ඒ කවර අන්දමින් නුමුත් වාචිවක් සැපයීමේදී, හොඳ කල්පනාවක් හා පළපුරුද්දක් ඇති දක්ෂ ලේඛක යාට එය එතරම් අපහසු කරුණක් නොවේ.

ප්‍රවෘත්ති පත්‍රයකට වාචිවක් ලිවීමේදී ප්‍රධාන වශයෙන් අප සැලකිය යුතු කරුණක් නම් එය සත්‍ය සිතියක් විය යුතු බවය. අසත්‍ය වාචි සැපයීම බරපතල වරදක් ලෙස සලකනු ලැබේ.

එසේ ම ප්‍රචාන්ති පත්‍රයකට සැපයීම සඳහා තෝරා ගන්නා වාතීව මහජනයාට ප්‍රයෝජනවත්, වැදගත්, රස වත් එකක් විය යුතුය. ප්‍රයෝජනයක් නැති, වැදගැම්මකට නැති, වාතීවක් සැපයීමෙන් පලෙක් නැත.

ඊළඟට අප සැලකිය යුත්තේ වාතීවෙහි භාෂාව පිළිබඳවය. වාතීවෙක භාෂාව සරල විය යුතුයි. පැහැදිලි විය යුතුයි. වාතී සපයන්නාට, සාරාංශ ලිඛිත පිළිබඳව හොඳ පළපුරුද්දක් තිබිය යුතුයි. තො එසේ ව කථාවෙක හෝ වෙනගම් සිතියෙක සාරවත් හරිය පමණක් තෝරා බේරා ගැනීම අපහසු වේ.

මාතෘකාව යෙදීම ගැනද විශේෂ සැලකිල්ලක් දැක්විය යුතුයි. කොතරම් හොඳ වාර්තාවක් වුව ද මාතෘකාවේ ඇති දුර්වලතාව නිසා පාඨකයා තොකියවා මග හරින්නට පුළුවන. වාර්තාව කෙරෙහි පාඨකයන්ගේ රුචිය යොමු කොටන්නට පිළිවන. එබැවින් වාර්තාවේ ප්‍රධාන වැදගත් රසවත් අදහසට තුඩු දෙන අයුරු හැකි පමණ කෙටි ක්‍රම යට, තො ගැඹුරු බසින් මාතෘකාව පිළියෙල වීම මැනවි. මාතෘකාව කියවූ කෙනෙහිම වාතීව කියවීමට රුචියක් උපදින අන්දමට එය සකස් විය යුතුය.

නිදර්ශන.

‘රුජ්‍ය භාෂා දෙකකින් රට අනතුරේ හෙළන්න එපා’

සිංහලත්, දෙමළත් යන දෙ බස ම රුජ්‍ය භාෂා කළහොත් රට දෙකට බෙදී මහත් විශ්වල් හටගත හැකි බව කොළඹ තහර සභාවේ පැවැත්වූ භාෂා ප්‍රේමීන්ගේ රැස්වීමකදී කවිකයන් කීපදෙනකු ගෙන් ම ප්‍රකාශයට පත්විය.

සිංහලය පමණක් රජයේ බස කළයුතු අතර දෙමළය ප්‍රාදේශීය භාෂාවක් වශයෙන් ගත යුතුයැයි රජයට කරුණු දැක්වීම පිණිස හිමියන්ගේ ප්‍රධානතා යෙන් සෙනසුරුදු මේ රැස්වීම පවත්වන ලදී.

භික්ෂුන් වහන්සේන්, කාන්තාවන් හා වෘත්තීය සංගම් නියෝජනයනුත්, ඇතුළත් මහා ජනකායක් රැස්වීම ශාලාව තුළත් ඉන් පිටතත් රැස්ව සිටියහ.

..... මහතා කථා කරමින් සිංහල හා දෙමළ යන භාෂා දෙකටම සමාන තත්ත්වයක් දී, ඒ භාෂා දෙකම රාජ්‍ය භාෂා කළහොත් මෙරට සදා කාලිකව දෙකට බෙදී මහා නොසන්සුන් තාවයක් හට ගැනෙන බව සැලකිය යුතුයැයි කීය.

..... මහතා කථා කරමින් සිංහලය පමණක් එකම රජයේ බස කරනවා මිස වෙන කුමන භාෂාවක්වත් රජයේ බස කිරීමට කිසිම යුතුකමක් නැතැයිද සියයට හැත්තෑවක් පමණ සිටින සිංහල කථා කරන අයගේ භාෂාව පමණක් රජයේ භාෂාව කිරීමෙන් දෙමළ භාෂාවටත්, දෙමළ මිනිසුන්ට වත් කිසිම හානියක් නොවන්නේයැයිද කීය.

..... යන මහත්වරුද කථා කළහ.
(1955 සැප්තැම්බර් 12 “ලංකාදීප”)

වෙළඳ සැල් තුනක් දැවෙයි!
පානදුරයේ මහ ගින්නකි.

ඉතිද පානදුර.

අද පස් වරුවේ පානදුර කඩමණ්ඩියේ ඇති වූ මහා ගින්නකින් වෙළඳ සැල් තුනක් ම ද, විනාශ වී ගියේය.

මේ ගින්නට අසූ වූ වෙළඳ සැල් තුනෙන් එකක් රෙදි පිළි වෙළඳ සැලකි. තවත් එකක් ටේලර් සාප්පුවකි. අනික සපන්තු ගබඩාවකි.

සිදුම් ඇති අලාභය රුපියල් පණස් දහක් පමණ වෙතැයි විශ්වාස කරනු ලැබේ.

(1955 අගෝස්තු 22 “දිනමිණ”)

“ලොකු කොටියා” නිරේ යවයි.

11 ද, ගම්පහ.

“ඔබ වැනි පුද්ගලයන් සමාජයෙන් හැකිතාක් ඇත් කළ යුත්තේය. උත්පත්තියෙන් හොරකු වූ ඔබ, මිස යන්නේද හොරකු වශයෙනි. සොරකම් සම්බන්ධයෙන් ඔබ මට පෙරද සිටි වතාවක්ම දඬුවම් ලබා ඇත්තේය. පළමුවෙන් තැඹිලි සොරකම් කළ ඔබ ඊළඟට පුහුල් හොරකු විය. එය අවසන් වූයේ කපු සොරකමකිනි. මගේ යුතුකම විය යුත්තේ ඔබ හැකිතාක් කල් සමාජයෙන් ඈත් කර තැබීමයි ගෙවල් බිදුමක් හා සොරකමක් පිළි බඳවා වරද පිළිගත් මහතා හෙවත් ලොකු කොටියා නම් අයකුට සිර දඬුවමක් නියම කළ ගම්පහ මහෙස්ත්‍රාත් මහතා ප්‍රකාශ කෙළේය.

පළමුවෙනි චෝදනාවට බරපතල වැඩ ඇතිව සමසක සිර දඬුවමක් හා දෙවර්ෂයක පොලිස් පරීක්ෂාව යටතේ සිටීමටත් නියම කළ මහෙස්ත්‍රාත් මහතා ගෙවල් බිදීමේ චෝදනාවට බරපතල වැඩ ඇතුළු තවත් සමසක සිර දඬුවමක් නියම කෙළේය.

(1955 සැප්: 12 “ලංකාදීප”)

මේ නිදහ්න වලින් අංක 1 රැස්වීම වාචාවකි. අංක 2 ප්‍රචාන්ති වාචාවෙකි අංක 3 තඩු වාචාවකි. මේ එක් එක් වාචාවක් සකස් වී තිබෙන ආකාරය මැනවින් විමසා බලන්න වාචාවේ ඇතුළත් ප්‍රධාන අදහස මතුකර පෙන්වන ලෙසින් මාතෘකාව යොදා තිබෙන සැටිද විමසිය යුතුයි. පාඨකයාගේ සිත ඇද ගැනීමට මාතෘකාව ඉවහල් වන බව මූලින්ද සඳහන් කර ඇත.

වර්ගික සිංහල ප්‍රචාන්ති පත්‍ර කලාවේ හැටියට වැඩි සැලකිල්ලක් ලැබෙන්නේ එදිනෙදා පැනනැගී තිබෙන සමාජ ප්‍රශ්න අරහයා පැවැත්වෙන රැස්වීම් වාචාවලට හා වාච දායක නවීන-තම අදහස් පැවැසෙන වාචාවලටය.

මහජනයාගේ සිතැති අවුස්සන අත්දමේ වාචාවලටද වැඩි සැලකිලි නිතරම ලැබේ. එහෙත් සැබෑ වාචාවක් ලිවීමේදී මහජනයාගේ සිතැති ඇවිස්සෙන පරිදි බොරු ගොතා ලිවීම නොමැනවි.

අභිප්‍රාප්තිය.

1. බව පාසැල් ශිෂ්‍ය සම්මිසක වාචාවක්, ප්‍රචාන්ති පත්‍රයක පළ කරවීමට සුදුසු ලෙස ලියන්න.
2. පහත දැක්වෙන කරුණු ආශ්‍රය කරගෙන ප්‍රචාන්ති වාචාවක් සපයන්න.

1. ව්‍යාපාරයන් රැගත් බසයක්
2. හුන්නස්ගිරි පාර.
3. රු නැබැරැමක්
4. වේගයෙන් යන බසය
5. මහා වංගුවක්

6. අති 200 ක් පමණ පාතාලය.
 7. මර ලතෝති ඇසේ.
 8. මහනුවර රෝහල.
3. “අද මෙරට සමාජය පුහු ආබම්බරයෙන් යුත් මිනිසුන් ගෙන් පිරී තිබේ මෙකල නැම දෙනෙක්ම පාහේ එකි තෙකට ගරු කරන්නේ ගති ගුණ නිසා නොව, ඇඳුමටය. ඕනෑම බේබද්දෙක්, වනවරයෙක් කලිසම ඇඳ ගෙන ගියොත් ඔහුට අමතන්නේ මහන්මයා කියයි. මේ දින ගති අප රටට පුරුදුවූයේ යුරෝපීයයන් නිසාය. ඔවුන් නිසා අපේ ශ්‍රේෂ්ඨ ජාතික ගති ගුණ විනාශ වී ගියේ යැයි දී පැවැත්වුණ මහා සභාවේ මූලසූත ගත් සාමීන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කළහ.

තවදුරටත් කථා කළ උන්වහන්සේ මෙසේ ද පැවසූහ. “..... මේ වාර්තාවට සුදුසු මාතෘකාවක් සපයන්න.

15. කතෘට ලියුම්

ප්‍රවෘත්ති පත්‍රයක කතෘට ලැබෙන ලියුම්, යනුවෙන් විශේෂ ලිපි කොටසක් ඇත්තේය. ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර පාඨකයන්ගේ අදහස් සැකෙවින් ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා මේ අංශය වෙන් කර තිබේ. මහජන දුෂ්කරතා-අදහස්-උදහස්-මතභේද - දකුණු කරුණු, ආදී විවිධ දේ පිළිබඳව ඉතා කෙටි යෙන් සකස් කෙරෙන මේ ලිපි, ලේඛක ජීවිතයේ වැදගත් අංගයෙකි. එසේ රචනා ශක්තිය දියුණු කරගැනීමට මෙය

බෙහෙවින් උපකාර වේ. ප්‍රවෘත්ති පත්‍රවලට මෙබඳු ලිපි ලියන්නට පුරුදු වූ තැනැත්තාට පසු කලෙක දක්ෂ පුවත්පත් ලියුම් කරුවකු වන්නටද හොඳටම ඉඩ තිබේ.

මේ වර්ගයේ ලිපි සැපයීමේ දී ප්‍රධාන වශයෙන් සැලකිය යුත්තේ, ප්‍රයෝජනවත්, වැදගත් කරුණු, හැකි තාක් කෙටියෙන්, සරල බසින් ලිවීමයි.

නිදසුන.

දුම්රිකයන් ගෙන් ගිවිසුර.

“මුවත්ත” පළාතේ නිගර දෙවෙලේ ගැවසෙන රස්තියාදුකාර දුම්රික තරුණයන් නිසා ශිෂ්ට මහජනයාට සිදුවී ඇති කරදර බොහෝය. මහා මාගීය අසල නිකරුණේ බලා සිටින මේ තරුණයෝ රුත්‍රි කාලයේදී ඇතැම්විට අහිංසක මිනිසුන් තළා පෙළා මං පැහැරීමද කරති.

මේවා ගැන ගම්මුලාදුති තැන හෝ පොලිසිය කිසිම වග විභාගයක් නොකරයි. වගකිය යුතු රජයේ මේ නිලධාරීන් වෙත මහාජනයා කිප වාරයක්ම මේ ගැන පැමිණිලි කළ නුමුත් එයින් කිසිදු යහපතක් මෙනෙක් සිදුවී නැත. එබඳු පැමිණිලිවලදී පොලිසියත්, ගම්මුලාදුති මහතාත් බොහෝවිට ක්‍රියා කරන්නේ අර දුම්රිකයන්ට පක්ෂපාත අය ලෙසය.

එබැවින් මේ ගැන සුදුසු ක්‍රියා මාගීයක් යොදන ලෙස රජයේ උසස් නිලධාරීන් ගෙන් ඉල්ලා සිටිමු.

මුවත්ත,

මෙයට,

පදිපාලාල්ල.

රංජන් කුලසූරිය.

අභිනාසය.

1. ඔබේ ගම් ප්‍රදේශයේ පවත්නා බස් රිය සේවයක අඩු-පාඩු.
2. රජයේ කායභිලාසයක සකස්විය යුතු දේ.
3. රජයේ ආරෝග්‍ය ශාලාව
4. ගොවිතැන් දියුණුවට කළ යුතු වැඩක්
5. අධ්‍යාපන දුෂ්කරතා
6. ගමනාගමන දුෂ්කරතා
7. අපරාධ වැඩිවීමට හේතු
8. හොර සුරු වෙළඳුම
9. ජ්‍යෙෂ්ඨ සමතුන්ගේ ඉල්ලීමක්
10. අසහ්‍ය විත්‍රපටියක්

මේවා ගැන ප්‍රවෘත්ති පත්‍රයක කතාව ලැබෙන ලිපුම් ලියන්න.

16. ඡේද ලිවීම.

මූලික අදහසක් පැවසීම සඳහා එක්තැන් කළ, සම්බන්ධතාවයෙන් යුත් වාක්‍ය සමූහය “ඡේද” යයි කියනු ලැබේ.

අන් ලෙසකින් කියතොත් රචනයේ අතුරු මාතෘකා විඝාර කරන වාක්‍ය සමූහය යි.

අතුරු එක්තැන් වී අර්ථයක් ප්‍රකාශ කරනවිට පදයකි. පද එක්තැන් වී අදහසක් සපුරා පැවැසෙන කල වාක්‍යයකි. වාක්‍ය සමූහයක් සුදුසු පරිදි එක්තැන් වී සැදෙනුයේ ඡේද යෙකි. ඡේද කීපයක් යොග්‍ය පරිදි ගැලපුණ කල රචන යෙකි.

ඡේදයක් ලිඳීමේ දී සැලකිය යුතු කරුණු:—

1. ප්‍රමාණය.
2. අනු පිළිවෙල හා එකඟිතා බව
3. ලිඳාව
4. සුදුසු බව
5. නො අඩු බව
6. නිරවුල් බව.

1. ප්‍රමාණය.

ඡේදයක් මෙ පමණ විය යුතුයැයි නියමකොට දැක්විය නො හැකිය. උචතයේ ප්‍රමාණය අනුව ඡේදවල ප්‍රමාණය ද අඩු වැඩි වේ. විශේෂයෙන් සැලකිය යුත්තක් නම් දිග්ඵි ඡේද ලිවීම මෙ කලට එතරම් නො ගැලපෙන බවයි. එ බැවින් කෙටි ඡේද ලිවීමට පුහුණු වීම ම වඩා ප්‍රයෝජනවත්ය. එහෙත් ඡේදය බෙහෙවින් කෙටිවීම ද නො මැනවි.

උචතයෙක සියලුම ඡේද එක පමණ වියයුතු නො වේ. ඡේදයකට ප්‍රමාණ නො වන අදහසක් වෙතොත් එය වාක්‍ය යෙකින් හෝ දෙකෙකින් හෝ ලියා ඡේදයක් ලෙස වෙන් කොට දැක්වීමට වඩා, එම අදහසට අදාලවන වෙනත් අනුරූ අදහස් ගලපා ප්‍රමාණවත් ඡේදයක් ලිවීම මැනවි.

එසේ ම එක් ප්‍රධාන අදහසක් පැවසීම සඳහා ඇති කරුණු ඡේදයකට වැඩි නම් එය ඡේද දෙකකට හෝ වැඩි ගණනකට කඩා ලිවීමද වරදෙක් නොවේ.

කෙටි ඡේද ලිවීම නිසා —

1. අදහස් පැහැදිලිව පැවසීම
2. අනුවිත අදහස් ඇතුළත් නොවීම

3. සාරවත් වීම

4. නිවැරදි වැනි යෙදීම

යන මේ ප්‍රයෝජන සැලසේ.

2. අනු-පිළිවෙල හා එකමුතු බව.

ජේදයෙක වාක්‍ය එකකට එකක් මැනවින් සම්බන්ධ විය යුතුයි. තකීමකුල විය යුතුයි. ජේදයේ මූල පටන් අග දක්වා එකිනෙක සුදුසු පරිදි ඇමිණු මනහර මල් දමක් සේ පාඨකයාගේ සිත ඇදගන්නා සුලු විය යුතුය. ප්‍රධාන අදහසට තුඩු දුන් අදහස් පාවසෙන වාක්‍ය සමූහය ක්‍රමානුකූලව යෙත් හා සම්බන්ධතාවයෙන් යුක්තවීම ඉතා අවශ්‍යය.

නිදර්ශන.

- i. “යහපත් පුර වැසියකු වශයෙන් මිනිසකු තැනීමේදී පළමුව ඔහුගේ සිත විනයට පුරාදු කරවිය යුතුය. එයින් ඔහුගේ ආත්ම සංවරය ඇතිවේ. එසේම ඔහුගේ දිනපතා කටයුතු ක්‍රමානුකූල බවට පත්වේ. විනයානුකූලව වැඩෙන්නා බාල කල සිට ම හොඳ කාලසටහනක් අනුව වැඩ කළ යුතුය. එය නොකඩ කොට ක්‍රියාවේ යොදන්නට සැලැස්වීම ඔහුගේ අධ්‍යාපනය පිළිබඳ වගකිව යුත්තන්ගේ යුතුකමය ”

(සිරි සිවලි හිමියන්ගේ “අධ්‍යයන කලාව”)

- ii. “ජාතියක් වශයෙන් අප නිදහස ලැබූ පසු සාහිත්‍ය කලා අරබයා මෙහි මහා ප්‍රබෝධයක් ගවගත්තේය. ඒ ප්‍රබෝධය දියුණුවක් මගින් කිය නොහැකිය. දැනට පැතිරෙන සාහිත්‍ය කලා ප්‍රබෝධය මිට පෙර නොවූ විරූ තරම් ප්‍රබල වුවද ඒ නිසා පහළවන කලාත්මක නිමැණ

යන් ගෙන් වැඩි ම හරිය පහත් තැන් ගනියි. පොදු ජනකාය ඉගෙන පිබිදෙන කල සාහිත්‍ය කලා ග්‍රාමීය වේශයක් ගනු නො වැළැක්විය හැකිය. එහෙත් ඒ ග්‍රාමීය වේශය, අළුත් ශිෂ්ට වේශයක් ගනු සඳහා තබන මුල් පියවරක් ලෙස සැලකිය යුතුය. මේ අවධිය ගැන අනාගත පරම්පරාවට වග කියයුතු අප විසින් මේ කරුණ වෙසෙසා සැලකිය යුත්තකි. එය නො සලකා හැරියහොත් අනාගත ලංකාවෙහි සාහිත්‍ය කලා කෙත, සුද්දත් අනුකරණයෙන් සංකරවුණු කෘෂි ජන පදයක තැන ගනු නො වැළැක්විය හැකිය.”

(මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතාගේ ‘අළුත්ත යුත්ත’)

“යම්කිසි පොතකින් සාහිත්‍ය යුගයෙහි පැවති සමාජ පරිසරය හෝ විවාර මාර්ගය හෝ වණිතා විලාසය හෝ ජීවන තත්ත්වය හෝ ප්‍රකාශ නොවේ නම්, එබඳු රචනාවෙකින් පාඨකයන්ට විපුල ප්‍රයෝජන නො ලැබේ. එවැනි ග්‍රන්ථයෙක පෙනෙන උපමා, වාග්මාලා හා රචනා රීති කෙතරම් විසිතුරු වුවද එහි කියවන්නාගේ සිතට කාවැදී යන බලයක් හෝ රසයක් හෝ ඇඟිමක් තිබිය නොහැකිය.”

(කොට්ඨේගේ පඤ්ඤාකිත්ති හිමියන්ගේ

“සාහිත්‍ය කථා”)

“වන්දුවනියගේ මව මල කල්හි ඇගේ පිය ඇට කෑමහි සේ ක්‍රියා කරන්නට ඉඩ දුන් බව කවුරුත් දනිති. එයින් ඕ නොමෝ වණකි වුවාය. අවිනිත වුවාය. ඇගේ අදහසට විරුධ වන්නන්ට දඬුවම් කළාය. ඇගේ ඒ ගති තැනි කල හැකි යැයි කවුරුවත් නො සිතූහ.”

(පණ්ඩිත, වැලිපිටියේ සෝරන තානිමියන්ගේ කථා මාතය)

මේ එක් එක් ඡේදය මාතවින් කියවා බලන්න. මෙහි දිග ඡේද මෙන් ම කෙටි ඡේද ද ඇත. ඒ හැම ඡේදයෙක ම වාක්‍ය එකිනෙක සම්බන්ධ වී ගැලපී තිබෙන අයුරු විම සිල්ලෙන් කියවා බැලිය යුතුය.

වර්තමාන උසස් සිංහල ලේඛකයන් කිහිප දෙනෙකුගේ ග්‍රන්ථවලින් උපුටා ඉහත දැක්වූ ආදර්ශ ඡේද අනුව ඡේද ලියන්නට පුරුදු කරගත යුතුයි.

අභිප්‍රායය.

- i “අපට නොපෙනෙන ප්‍රේතයන් ගැන පිරිසර මිනිස්සු බොහෝ කථා කියති. ඇතැම්විට ප්‍රේතයෝ අපේ ගෙවලට එක්ලූ, ගෙට නොයෙක් අපල කෙරෙත්ලූ, ගෙයි අයට දරුණු රෝගද පමුණුවත්ලූ. එහෙයින් සමහර මිනිස්සු “මේ ප්‍රේතයන් දුරු කරනු පිණිස යැ”යි කියා පිදවිලි දෙති, නොවිල් ආදියද කරවති. නොපෙනෙන ප්‍රේතයන් ගෙන් වන දෙය් දුරු කිරීමට මෙතරම් උත්සාහ කරන නමුත්, ඇසට පෙනී පෙනී මහත් අපල කරන මහා ප්‍රේතයන් ගැන මිනිසුන් දන්නා බවෙක් නොපෙනේ. පුද්ගලයෙකි. මේ ප්‍රේතයෝ සියලු දින ම පෙනී පෙනී ගෙයි හැසිරෙති. ආහාර පානයන් කිලිටි කෙරෙති. හෘද්‍යාකර රෝගයනුද උපදවත්. එහෙත් මෝඩ මිනිස්සු මේ ප්‍රේතයන් ගෙයින් එළවීමට වත්, ගෙට නැවත පැමිණීම වැළැක්වීමට වත් කිසි උත්සාහයක් නොකෙරෙති. මේ වර්ගයේ ප්‍රේතයන් ගෙන් ඉතා දරුණු එකකු ගැන මම කියමි. උභ්‍යාදිනා ගෙනා, නොපෙනෙන ප්‍රේතයනට වඩා

උගෙන් වන අත්තරුසයන් හයානක බව දැන උදුටු දුටු තැනැ දුරු කරන්නටත්, උච්ච සතුරකුගේවත් ගෙට පැමිණීමට ඉඩ තො දෙන්නටත් උත්සාහ කළ යුතුය. ”

(මුනිදස කුමාරතුංගයන්ගේ ප්‍රබන්ධාපදේශය)

- ii පැරණි පොත පතෙහි හා සෙල්ලිපිවලත් පළිත් පළ යම් යම් රජුන් ගේ ගුණ වණිතය කෙරෙන ප්‍රශංසාත් මක කොටස් දක්නට ලැබෙන නමුත්, උප දරුවන්ට හෝ විරවරයන්ට ප්‍රශංසා මුඛයෙන්ම උවතා කරන ලද ග්‍රන්ථ දක්නට ලැබෙන්නේ කෝට්ටේ රජධානි සම යෙහි පමණ සිටිය. කෝට්ටේ රජ කළ සවෙනි පැරකුම්බා රජතුමන්ට සතුති මුඛයෙන් විරචිත “පැරකුම්බා සිරිත” අප අතට පතවී තිබෙන එබඳු පැරණිම ග්‍රන්ථ යයි. පැරකුම්බා සිරිතට පෙර යම් බඳු ප්‍රශස්ති කාව්‍ය තිබුණද තැද්ද, එසේ තිබුණා නම් ඒ කාව්‍යයන්ට කුමක් වීද යනු මෙහිදී පැහැනගින ප්‍රශ්නයකි. ඇතැම් විට කලින් කරන ලද ප්‍රශස්ති කාව්‍ය කිසියම් හේතුව නිසා අභාවයට ගියා විය හැකියි. එක් අතකින් කල් පතා කර බලන විට පැරකුම්බා සිරිතට පෙර ප්‍රශස්ති කාව්‍ය තොතිබුණාදෙසින් සිතීමට ඉඩ තිබේ. භාරත දේශයේ විවිධ සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථ දෙස කල්පතා කර බලන විට භක්ති සාහිත්‍යය පහළ වූයේ 14 වැනි 15 වැනි ශත වර්ෂයන්ට සමීප අවධියේය. එම භක්ති ග්‍රන්ථ යන්හි විෂ්ණු මහෙශ්වරුදී දෙවි වරුන්ගේ ගුණ ගායනා වශයෙන් ඇති විෂ්ණු කොනු, ශිව නාණඩව කොනු ආදී කොනුයන්ගේ බල පැමෙත් සාර්ථක දෙවිවරුන්

ගේ මෙන් තර දෙවයන්ගේන් ගුණ ගායනා වශයෙන්
ප්‍රශංසා ග්‍රන්ථ පහළ වන්නට ඇතැයි සිතිය හැකියි.”

(සංස්කෘති 1 — ඩී. ජී. හෙට්ටි ආරච්චි)

මේ පාඨයන් සුදුසු පරිදි ඡේද වෙන් කර ලියන්න.

2. පහත දැක්වෙන මාතෘකා අනුව ඡේද ලියන්න.

1. සිංහල ජාතිය
2. පෑත
3. පුවත් පත
4. මල් උයන
5. ගුවන් විදුලිය
6. පුස්තකාලය
7. ළමා කාලය
8. යුද පිටියක්
9. ගුරුතුමා
10. සිරි රහල් මාහිමි.

උදාහරණ.

ඡේදයෙන් ප්‍රකාශ කෙරෙන ප්‍රධාන අදහස වෙන් වී
පෙනෙන ලෙසට ගැලපිය යුතුය. එමෙන් ම පාඨකයාගේ
සිතට එම ප්‍රධාන අදහස තදින් කාවදින අනුමතිය සකස්
විය යුත්තේ. ඡේදය රචනා කළ ලිලාව අනුව පාඨකයාගේ
සිත ඇද ගැනීමේ ශක්තිය ගැබ්වේ.

ඡේදයේ ඇතුළත් වන ප්‍රධාන අදහස, මුල් වැකියෙන්
ප්‍රකාශ විය යුතුය. නැතහොත් අවසාන වැකියෙන් එය
දැක්විය හැකිය.

නිදහස.

“සිංහල රජ සමයෙහි මෙ රට එකම උසස් අධ්‍යාපන ආයතනය පිරිවෙන විය. රජ පදවිය ලබන කුමරුවා පවා ගාදුණේ, වැඩුණේ පිරිවෙන ඇසුරෙනි. පැවිදි ශිෂ්‍යයාට මෙන්ම ගිහි ශිෂ්‍යයාටද අවශ්‍ය අධ්‍යාපනය එසින්ම ලැබිණි. විදේශයන් ගෙන් පැමිණි ශිෂ්‍යයන් පවා එකල පිරිවෙන් වල උගත් බව “ගිරු සන්දේශ” ආදියෙහි සඳහන් වී තිබේ. වර්තමාන විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනයට තොරතුරු තත්ත්වයෙහි එදා පිරිවෙන්වල පැවැත්තේ.”

මේ ඡේදයේ මුල් වැකිය බලන්න. එ වැකියෙන් කියැවෙන ප්‍රධාන අදහසය මුළු ඡේදයෙන්ම ප්‍රකාශ වනුයේ.

- ii “එ පොසොන් සැණකෙළි දිනයයි. රජතුමා සහපිරිවරින් මුව දඩයම පිණිස මිනිත්තලයට පිවිසියේය. වතරෙද අස්සේ සිට මුවෙක් වේගයෙන් දුවයි. රජු උග්‍ර මරනු පිණිස ලුහුබදී මුවා තොපෙහි යයි. කසාවත් පොරවා ගත් හිසුන් කීපදෙනෙක් රජු ඉදිරිපස පව්ව මත සිටිති. රජුගේ තම කියා අමතනු ඇසී රජතුමා එදෙස බැලී. රජතුමාත්, හිසුන් වහන්සේත් අතර වූ කථාව මිනිත්තලයෙන් ගලා ආ පොසොන් අමාදනරේ උල්පත විය. රජු දෙවන පැතිස්ස. ගිහුහු මහිදු මාගිමියන් ඇතුළු දඹදිවන් වැඩි සහ පිටියය.”

මේ ඡේදයේ අවසාන වාක්‍යයෙන්ම ප්‍රධාන අදහස කියැවෙනුයේ.

අනුකෘතිය.

1. පහත සඳහන් මාතෘකා අනුව ඡේද ලියන්න. ප්‍රධාන අදහස ප්‍රකාශ වන වාක්‍ය වෙන් වශයෙන් උපුටා දක්වන්න.

1. දෙහිවල සහෝද්‍රතය.
2. මගේ පාසල
3. ඔරලෝසුව
4. මා දුටු අවතාරයක්
5. පැන මට කථා කරයි.
6. හේතක පැල් රකිද්දී
7. සෙල්ලම්පිටිය
8. අතගාරික ධර්මපාල තුමා
9. දෙ මවු පියෝ
10. “වැටන් නියරන් ගොයම් කා නම් කාට පව-
සමු. ඒ අමාරුව.”

සුදුසු බව.

ඡේදයෙක ඇතුළත්වන හැම අදහසක් ම ප්‍රධාන අදහස හා සම්බන්ධත්වයට සුදුසු විය යුතුය. ප්‍රධාන අදහස, පංක්තියේ නායක ශිෂ්‍යවරයා ලෙස සලකනොත්, එහි අන් හැම අදහසක්ම ඒ නායක ශිෂ්‍යවරයා පිරිවර ගෙන සිටින එම පරිකාරියේම ශිෂ්‍ය සමූහයා ලෙස සැලකිය හැකිය.

සුදුසු බවක් නැති අදහස් පාවසෙන වැඩි ඇතුළත් වුවහොත් එය විකාරයක් වේ.

පුද්ගලයකුගේ ජීවන චරිතයක් විස්තර කෙරෙන රචනයක් ගැන අපි සිතා බලමු. එය මෙසේ ඡේද වලට වෙන් කළ හැකිය.

1. පරම්පරාව, උත්පත්තිය හා ලදරු කාලය.
2. කුමාර කාලය හා අධ්‍යායනය
3. තරුණ කාලය හා කළ කි දේ.
4. ජීවිතයේ විශේෂ අවස්ථා.
5. ප්‍රබලතා හා දුර්වලතා.
6. සැලසුණු සේවය.
7. ජීවිතයේ අවසාන භාගය.
8. අත්‍යයන්ට ගතහැකි ආදර්ශ.

මෙසේ වෙන් කළ ඡේද වලින් “කුමාර කාලය හා අධ්‍යායනය” පිළිබඳව විසාර කෙරෙන ඡේදයේදී ඔහුගේ ජීවිතයේ අවසාන යුගය ගැන හෝ සැලසුණු සේවය ගැන හෝ කරුණු පැවසුව හොත් එය නුසුදුසුය — නොගැලපේ.

මෙම ඡේදය කියවා බලන්න:—

“එක්දහස් අවසිය හැටහතර වැන්න ලක්දිව විශේෂ සිදුවීම් රැසකට මිබිබිකම් ඇති අවුරුද්දකි. මේ අවුරුද්දේ ව්‍යවස්ථාදායක මන්ත්‍රණ සභාවේ නිල කොලත් මන්ත්‍රිහු සිය පදවි වලින් ඉල්ලා අස්වූහ. විදේශයෙක සිට පළමු විදුලි පුවත ලක්දිවට ආයේය. ලංකාවේ “රෙබින් හුඩ්” නම් විරාදාවලිය ලත් උතුමන් කන්දේ සරදියෙල් සිරභාරයට අසුවිය. මේ අනුස්මරණීය වර්ෂයේ උසස් බව තව තවත් වැඩි දියුණු කරන්නට මෙන් අනාගත ශ්‍රේෂ්ඨ

සිංහල පුත්‍රයකුගේ ජන්ම ලාභය ද විය. දෙත් කරෝලිය් හේවාචිතාරණ මුදලි තුමන්ට දාව මල්ලිකා කුමරිය කුසින් බිහි වූ ඒ කුමරුවාට බේට්ටි යැයි දෙමාලේලෝ නම් තාබුන. වයස හැට හතේදී පමණ මේ පුද්ගලයා ප්‍රවාජ්‍යා භූමියට ඇතුළත්ව, ධම්පාල සාමිත් වහන්සේ යන නමින් ප්‍රසිද්ධ විය.”

මෙම ඡේදයෙහි අවසාන වාක්‍යය, ප්‍රධාන අදහසට ගැළපේදැයි විමසා බලන්න. උත්පත්තිය පිළිබඳ විඤ්ඤාන කියවෙන ඡේදයේ ඔහුගේ ජීවිතයේ අවසාන යුගයේ සිදියක් පිළිබඳ කරුණු දැක්වීම සුදුසු නැත.

මෙසේ වෙනත් මාතෘකා අනුව ලියන ඡේදයන්හි වුව ද මෙබඳු තො ගැලපීම් අප තො දැනම ඇති වන්නට පුළුවන. එබැවින් සුදුසු අදහස් ඇතුළත් කොට ම ඡේද ලියන්නට තොදින් පුරුදු-පුහුණු විය යුතුය.

කුමක් හෝ වාක්‍ය සමූහයක් ලියූ පසු කියවන්නාගේ පහසුව සඳහා ඒ වාක්‍ය සමූහය ඡේදයක් ලෙස වෙන් කර දක්වා ජලන ඡේදයක් ලිවීම ඇතැමුන්ගේ සිරිතෙකි. නුසුදුසු ඡේද ලියන්නේ එහෙයිනි. වාක්‍ය සමූහයක් එක් වූ පමණින් ම ඡේදයක් නො වන බව තරයේ සිතට ගත යුතුයි.

අවසානය.

- 1 “ඉංගිරිසින් සමග ඔවුන්ගේ බසත්, සිරිත්-විරිතුන්, ගලා ආයේය. එය මෙරට වැසියනට අමුතූම දෙයක් විය. රටේ වගකිය යුතු පක්‍ෂය ඉංගිරිසි බස උගන්නට පටන් ගත්හ. සිරිත් - විරිත් පුරුදු කර ගත්හ. ඔවුනට

(ඉංගිරිසි) රජයෙන් ලොකු සැලකිලි - තනතුරු ලැබීම
එහෙයින් සමාජයෙන් ද උසස් තැනක් හිමි වූයේ ඔවුනට
මය. ලොව අත් කිසිදු ජාතියකට තැනි තරම් දිග
ඉතිහාසයක් අපට ඇත. එතරම්ම පැරණි භාෂාවක්
හා සාහිත්‍යයක් ද ඇත. එබඳුම ගත් කතුවරු පර
පුරක් ද සිටියහ. ඔවුන් ලියූ පොත - පත ද බෙහෙවි.
එහෙයින් එදා අපේ භාෂාවන්, සාහිත්‍යයන්, ඉතා
දියුණුව පැවති බව කිවයුත්තක් නොවේ.”

2. “වළගම් අබා දවස (ක්‍රි: පූ: 1 වැනි ශ: ව:) වන තුරුම
අටුවා සහිත ත්‍රිපිටකය ගෙන ආවේ ගුරු ශිෂ්‍ය පරම්
පරාවෙන් මුඛ පාඨ වශයෙන් දරාගෙන ය. දෙවන
පැයේ රජු දවස (ක්‍රි: පූ: 3 වැනි ශ: ව:) ලංකාවට
පැමිණි ධම් දූතයන්ගේ උත්සාහය, දිවයිනේ විශිෂ්ඨ
සංස්කෘතියක් හා ශ්‍රේෂ්ඨ සාහිත්‍යයක් නිර්මාණයට
ඉවහල් වූයේ ධම් ප්‍රචාරක වැඩ සිහල භාෂාවෙන්
පවත්වාගෙන යෑම නිසාය. සිංහල භික්ෂූන්ට ශාසනික
කටයුතුවලදී මුල් තැන දීම, අටුවා සිය බසින් තැබීම,
මහා විහාරය පිහිටුවීම යන මේ සිසිවල වටිනාකම එ
අතින්ය. ලාංකික භික්ෂූන් වහන්සේලා රටේ මාර්ග
දෙශකයන් බවට පත් වූයේ එහි ප්‍රතිඵල වශයෙන්ය.
එහෙයින් ලක්දිව ධම් ශාස්ත්‍ර ප්‍රදීපය දැල්වීමට පැවිදි
ජීවිතයේ අද්විතීය සේවය කොට සැලකූ උන්වහන්
සේලා නොඑක් භාෂාද නානා ශාස්ත්‍රද විවිධ සමයද
හදුරු ගුණ නුවණින් වැඩිහිටි බවට පත්වීමට එතැන්
සිටම මෑන් උත්සාහයක් ගන්නා ලදී.”

3. “අප සිරි පා මඵවට ලභා වන විට රුත්‍රී 7 ට පමණ ඇත. නිවෙසින් පිටත් වූයේ පාන්දර 5 ට පමණ ය. අපේ ව්‍යාධිතා තබය විසි දෙනෙකුගෙන් යුක්ත විය. නබයේ වැඩි දෙන ලා බාලයෝය. නුහුරා - නුපුරුදු පෙදෙසකට යන අපි කවුරුත් ගුරු අණ ඉතා නොදිත් පිළි පැද්දෙමු. බසයේ යද්දී අප නිතර කීවේ තුන් සරණයේ කවි ය. රාග නිශ්ශ්‍රිත අදහස් පවසන වතී මාන විත්‍රපරි ගීත කිසිවිටෙකත් නොකීවෙමු. කවුරුත් එකිනෙකා කෙරෙහි නොද සහෝදර ප්‍රේමයෙකින් කතා බස කළහ. කරුණාවන්ත වූහ. ප්‍රමාද ඥේෂයෙහි දී පවා ඉවසීමෙන් කටයුතු කෙළෙමු. ගමනා රම්භ කිරීමට මත්තෙන් ගුරුතුමා අවවාදයක් කෙළේය. එය අපි නොදිත් පිළිපැද්දෙමු. එතුමාගේ බලවත් සතුටට එය හේතු විය.

4. “ප්‍රචාන්ති පත්‍රවල මැණියන් ලෙස සැලකෙනුයේ පළමුවෙන් ම විනයෙන් බිහිවුණු “පිකිම් ගැසට්” නම් පත්‍රයයි. එයින් මුද්‍රණ කලාව ලොවට බිහි විය. “ලක් මිණි පහණ” ලංකාවේ පළමුවැනි පත්‍රයයි. අන් හැම පත්‍ර ම ඊට පසුවය ආරම්භ වූයේ. එහෙත් ඒ පත්‍ර වලින් වැඩි හරියක් ම වික දිනකදී අභාවයට ගියේය. දැනට පවත්නා දිනපතා පත්‍ර තුනකි. “දිනමණ” “ලංකාදීප” හා “ජනතා” යන තුනයි. මේ පත්‍ර ලක් දිව අන් හැම සිංහල පත්‍රවලට ම වඩා මනාජන ප්‍රසාදය දිනාගෙන තිබේ. ‘සිංහලේ’ ‘සියරට’ - ‘සමසමාජ’ ආදී නම් වලින් යුත් සමහර පත්‍ර දේශපාලන පක්ෂ වෙනුවෙන් ප්‍රසිද්ධ කරන ඒවාය. මේ පත්‍ර වලින් කෙරෙනුයේ සාධනීය දේශපාලන පක්ෂවල බලය තහ

වුරු කරගැනීමට උත්සාහ කිරීමයි. පත්‍රයෙකින් බලාපොරොත්තු වන උසස් ප්‍රතිපත්ති මේ කිසිවකත් නැත. ඒ ඒ පක්ෂවල පත්‍ර පමණක් නොව, මධ්‍යස්ථ ලෙස කියාපාන ඇතැම් ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර පවා යම් යම් පක්ෂපාත කමිවලින් යුක්තය. ”

මේ ඡේදවල ඇති නුසුදුසු තැන් පැහැදිලි කරන්න. ගැනි නම් ඒවා සුදුසු අයුරින් සකස් කොට ලියන්න.

2. පහත දෑක්වෙත මාතෘකා අනුව ඡේද ලියන්න.

1. මගේ සිත
2. ලක්දිව ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර
3. වැනුනා ගමනක්
4. වැඩිහිටියන්ට ගරු කිරීම
5. “පතින්තට පෙර සිතා බලනු”
6. සුයූර්‍යාභය සිදුවෙද්දී
7. මිනිසාට අවශ්‍ය යුක්තියද? බලයද?

17. නො අඩු බව.

ඡේදයක් ලිවීමේ දී එහි ඇතුළත් වියයුතු ගෑම විඥාන-යක් ම නො අඩුව තිබිය යුතුය. විඥාන කළයුතු කරුණක තම පමණක් කියා අවසන් කිරීම නො මානවී. පාඨකයා ගේ රුචිය දියුණු කිරීමට තම විඥාන කළ යුතු තැන් විස්තර විය යුතුමය.

“අද දිනසේ මා පාසැලට යද්දී මම මහා සුදුම සතකු දිවිමි.” යනුවෙන් ලියන්නට ආරම්භ කළ ශිෂ්‍යයෙක් ඊළඟට මෙසේ ලියයි. “ඒ සතා දුටු කවුරකු වුවද බියට පැමිණි

ණෙනු නිසාකයි. මා වැනි කුඩා දරුවන් ගැන කියනුම කවරේද? උතුරු දුටු හැටියේම මට යන්නටත් බයයි. ඉන්නටත් බයයි. යුත්තේ කුමක්දැයි විසඳගත නොහැකිව මම ගල් ගැසී බලා සිටියෙමි.”

මෙහි පළමු වාක්‍යයෙන් පුදුම සහකූ දුටු බව කියා ඇත. ඊළඟට පැවසුයේ තමා ඒ සභා දූත බිය පත් වූ සැටියයි. සභාගේ ආකාරය ගැන කිසිවක් නොකියවිණි. මේ ඡේදය කියවන්නාගේ රුචිය ඇත්තේ ඒ සභා කෙබඳු දැයි දැන ගැනීමටය. එහෙත් ලේඛකයාගෙන් එය ඉටු නොවීය. එබැවින් මෙය බලවත් අඩුවෙකි- පාඩුවෙකි.

දැන් අපි ඒ ඡේදය මෙසේ සම්පූර්ණ කොට ලියමු.

1. “අද උදයේ පාසැලට යද්දී මම මහා පුදුම සහකූ දිටිමි. උගේ ශරීරය තද කළුපාට ය. කඳ මිනිසකුගේ වැනිය. ඇඟ පුරුම දිග ලොම් තිබේ. අත් පාවල නිය ඉතා දිගය-උල්ය. බඩ විශාලය. මුහුණ වලසකුගේ මුහුණට සමානය. මුව දෙකෙළවරින් දිග උල් දත් දෙකක් පිටතට තෙරු තිබේ. කානුවේ වැහිරී සිටි උතුරු මා ලංවන විට ඇස් ඇර මා දෙස බලා ගොරවන්නට පටන් ගනි උගේ ඇස් ඉතා විශාලය. රතුය.

ඒ සභා දුටු කවරකු වුවද බියට පැමිණෙනු නිසාකයි. මා වැනි කුඩා දරුවන් ගැන කියනුම කවරේද? උතුරු දුටු හැටියේම මට යන්නටත් බයයි ඉන්නටත් බයයි. කළ යුත්තේ කුමක් දැයි විසඳගත නොහැකිව මම ගල් ගැසී බලා සිටියෙමි.”

සතා පිළිබඳ විස්තර පළමු ඡේදයෙන් කියැවිණි. උදාසන මව ඇතිවූ හැඟීම් දෙවැනි ඡේදයෙන් ප්‍රකාශ විය. මේ ඡේද කියවන්නාට අඩුවෙන් තොදාගත්. ඔහු බලාපොරොත්තු වන පරිදි ලියැවී ඇති හෙයිනි.

අප කළා කරන විට නම්, අසන්නාට අවශ්‍ය යමක් විසාර නොකර අන් කරුණකට බැස්ස විට එය ප්‍රශ්න කොට, කවිකයා ගෙන් පිළිතුරු ලබාගත හැකිය. එසේත් ලේඛනයේදී එසේ ප්‍රශ්න කොට-අසා දැන ගන්නට පුළුවන් කමක් නැත. එබැවින් පාඨකයා ගේ මතඥාල සපිරෙන පරිදි නො අඩුව ලිවිය යුතුමය. නො එසේ ව, පාඨකයන්ගේ සිත් ඇදගන්නා පරිදි ලියන්නට කිසිම ලේඛකයකුට පුළුවන් කමක් නැත.

අභ්‍යාසය.

- 1 පහත දැක්වෙන ප්‍රවේශ වාක්‍ය වලට සුදුසු පරිදි ඡේද ලියන්න.
- අ. 1955 ජුනි මස 20 වැනිදා උදේ 6.30 ට පමණ සුසංඝායා ක්‍රමයෙන් වැසී යන්නට පටන් ගති.
- ආ. දෙ පක්‍ෂයේම යුධ සේනාවෝ ආයුධ අමෝරු ගෙන මුහුණට මුහුණ ලා සිටිති.
- ඇ. තව යුවති - පති දෙදෙන මහල් පෝරුව මත සිට ගත්හ.
- ඈ. ගහ දෙගොඩ තලා ගලන්නට පටන් ගති.
- ඊ. ප්‍රවාත්ති පත්‍රයෙකින් සිදුවන සේවය අපමණය.

උ. සාධාරණ කල්පනා වැඩි දියුණුව පමණට ලෝක සාමය රැක ගැනීමට උපකාර වේ.

එ. අසහ්‍ය විත්‍රාපටි නිසා සමාජයට සිදු වනුයේ බලවත් හානියෙකි.

ඒ. සුරෝපිය ශිෂ්‍යාවාරය මේ රට මිනිසුන්ට ද පුරුදු විය.

ඔ. සිංහලයන් ගේ පිරිහීමට ප්‍රධාන හේතුව අලස කමයි.

ඔ. පැරණි සිංහලයන්ගේ ජාතික කලා ශිල්ප ඔප් නගා පෙන්වන දළදා පෙරහැර අතිශය වමන්කාර ජනකය.

18. නිරවුල් බව.

ලේඛනයෙන් බලාපොරොත්තු වනුයේ, අදහසක් හෝ අදහස් පාඨකයාට අවබෝධ කරවීමයි. ඒ සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රධාන අංගයෙකි නිරවුල් බව. සුදුසු කරුණු සුදුසු තැන්හි ඇතුළත් විය යුතුයි. එය 'කිංවත්ත'ට හොඳින් වැටහෙන පරිදි සකස්වීම අවශ්‍යය. එකිනෙකට නොගැලපෙන අදහස් ඇතුළත් වුවහොත් නියම අදහස අවබෝධ කර ගැනීම දුෂ්කර වේ.

“සුරු - සුදු විරෝධි ව්‍යාපාරය” යන මාතෘකාවෙන් රචනයක් ලියන ශිෂ්‍යයෙක් පළමු ඡේදය ලියන්නේ මෙසේය:— “මිය ගිය ඇප් ආර්. සේනානායක ආදී මහ-තුන් ගේ මූලිකතාවයෙන් මෙම යෝජනාව පළමුව ඉදිරිපත් කරන ලදී. තවුත් අභාග්‍යයකට මෙන් එය සම්මත කර ගැනීමට නොහැකි විය. මෑත කාලයේ මෙන් ම පෙරද සුරුවට හා සුදුවට විරුධ අය සිටියහ. නැවතත් අමුතු

මුහුණුවරකින් මේ ගැන කටයුතු කරන 'ඔබ්බේ සේනානායක ආදී මහතන් විශේෂ උනන්දුවකින් ක්‍රියා කරන බව දැන ගන්නට තිබේ. වැඩි දෙනාගේ කැමැත්ත අනුව යමක් ඇති කිරීම හෝ නැති කිරීම කරතොත් එය මේවර මන්ත්‍රී තරගයේදී අපට බලාගත හැකිය."

මේ කොතරම් අවුල් සහිත ඡේදයක් දැයි විමසිලිමත් ව කියවා බලන්න. පළමු වාක්‍යයෙන් ම යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳව කියැවේ. එහෙත් එය කුමක් සඳහා, කවර තැනකට ඉදිරිපත් කළ එකක්දැයි නොපැහැදිලිය. අවසාන වාක්‍යයෙන් වැඩි දෙනාගේ කැමැත්ත අනුව යමක් ඇතිකිරීම හෝ නැති කිරීමක් පිළිබඳව කියයි. එය කුමක්ද? යනු පැහැදිලි නැත. ව්‍යාකූලය.

දැන් අපි මේ ඡේදය නිරවුල් ලෙස සකස් කොට ලියමු.

"මියගිය ඇ.ප්. ආර්. සේනානායක ආදී ලංකා පුත්‍රයන් විසින් සුරු - සුදු විරෝධී ව්‍යාපාරය ආරම්භ කරන ලදී. එහෙත් එකල එම ව්‍යාපාරය සාර්ථක කර ගැනීමට ප්‍රථමත් කමක් නොවීය. සුරු - සුදු විරෝධී ව්‍යාපාරය අද පමණක් නොව මීට පෙරද පැවති බව මෙයින් පැහැදිලි වේ.

මේ වර සුරු - සුදු විරෝධී සටනෙහි පුරෝගාමීව ක්‍රියා කරන්නේ ඔබ්බේ සේනානායක මහතා ප්‍රධාන පිරිසකි. ඔවුහු විශේෂ උනන්දුවකින් මේ පිළිබඳව ක්‍රියා කරති.

ර. වැසි වැඩි දෙනාද සුරුවට හා සුදුවට විරුඬතාවය පළ කරති. වැඩි දෙනාගේ මතය අනුව රජය ක්‍රියා කරන්නේ තම සුරුව හා සුදුව තහනම් කළ යුතුය."

අභිනායය.

1. පහත දෑක්වෙත ඡේද නිරවුල් කර ලියන්න.

අ. “අනිතයේ සිට කාන්තාවෝ නොයෙක් ක්‍රමයේ රැස්-
වීම් - සමීකි - සමාගම් පවත්වමින් සමාජ සේවය සඳහා
කටයුතු කරති. කාන්තා පක්ෂය සමාජ සේවය සඳහා
පසුබට නොවී කටයුතු කිරීම ගැන අතිකුත් මහජන
යාට විස්මයකි. කාන්තා පක්ෂය හා සමාජ සේවය
යන මාතෘකාව යටතේ නොයෙකුත් රැස්වීම් පවත්වා
සමාජ සේවයට අදාළ කරුණු මහජනයාට වටහා දුන්
බව මෙකල පවත්නා පුවත් පත් වලින් මහජනයාට
නිතර දක්නට ලැබේ. පුවත්පත්වල අදාළ කරුණු
වටහාගත් ජනයා මේ සමාජ සේවය ගැන ප්‍රකාශ
කරති. අද බොහෝ ජනයා කාන්තා පක්ෂයට හා
සමාජ සේවය ගැන හොඳ අවබෝධයක් ඇති ජන
සමූහයක් බව පත්‍ර මගින් ප්‍රචලිත කරුණු අනුව අපට
කියත හැක.”

ආ. “ලක්වැසි ජනතාවගේ ගූභ සිතිය නකා සහයෝගය
ඇතිව ගම් පිරිහීම නිසා ග්‍රාම සංවර්ධන ව්‍යාපාරය
ආරම්භ කොට තිබේ.

විදේශීන්ට යටත්වූ ද, සිට ඕනෑ එපාකම් ගැන
නොසැලකූ නිසා මේ රටේ දියුණුව ඇති නොවූ බව
බොහෝ දෙනා කියන මතය පිළිගන්නට නොහැකි
බව මටද නොයෙක් වර අදහස් වී තිබේ. එහෙයින්
ග්‍රාම සංවර්ධන ව්‍යාපාරයෙන් උසස් සේවයක් කිරීමට
බොහෝ දෙනා කල්පනා කරති. අද අප රටේ ජනතාව

වැඩිදෙනා ඉතා දුකසේ ඒ කටයුතු කරගෙන යන සැටි නොයෙක් නැන් වලදී අසන්නට දකින්නට පුළුවන් බව අමුතුවෙන් කියයුතු කරුණක් යැයි ඔවුහු නොසිතති.

කෙසේ වුවද රජය ආරම්භ කර තිබෙන ග්‍රාම සංවර්ධන ව්‍යාපාරය නිසා අද මහාජනයාට සැලසී තිබෙන යහපත බොහෝ අපමණ බව කියන්නට පුළුවන. එබැවින් හැම දෙනාම මේ ව්‍යාපාරය සාර්ථක කරලීමට උත්සාහ ගනිත්වා.”

3. “මා යහතින් තැඟිටින්ටට පළමුවෙන් මගේ තෙත් තැගෙනහිර දිසාවට යොමුවී තිබුණේය. සුයෑයාද අප දෙස එබී බලන්නට පටන් ගති. සමුද්‍රය වේලාවකින් සුයෑ රශ්මිය මෙලොව බබළන්නට විය. මා යහතින් තැඟිටින්ටට පළමු කුකුලෝ තාද කළහ. මම ඊට පසු යහතින් තැඟිටිටෙමි. සියොත්හු ද මිහිරි ගි ගැන්නට පටන් ගත්හ. මම මුහුණ - කට සෝදා ගනිමි. ඉන් පසු කාමරයේ අසුතෙක වාඩි වීමි. ගොවියෝ උදලු කර තබා ගෙන කුඹුර කරා පා තැබූහ. පාසැල් ශිෂ්‍යයෝ පොත් පත් රැගෙන පාසල දෙසට යන්නට පටන් ගත්හ. මහා මාගිය මැදෙහි ගස් අතරින් සියොතුන් ගේ සුම් හිරි ගි තද දෙපස ගමන් කරන අයට ඉතා පියකරු විය.”

4. “එදින තද වැසි තිබුණ දිනයෙකි. රත්නපුර පෙදෙසෙහි කළු ගඟ ඉතා විශාල ලෙස ගලයි. සමහර ළමයින් ගංවතුර බැලීමට ගොස් සිය දිවි නසා ගත්තෝය. බොහෝ ළමයින් සෙල්ලම් ඔරු පාරු සාදාගෙන ගගෙහි ඔරු පදිති. ගංවතුර ගලන කල එහි නොයෙක් දැවින

අපට බැලිය හැකිය. සමහර ළමයි මරා මුවටද පත් වෙති. වනීමාන කාලයේ ඉතාමත් වේගයෙන් ගංවතුර ගලන්නේය. තද වැසි වැසීමෙන් ඉතා විශාල සංඛ්‍යාවක් මරණයට පත් වෙති. අනාථ වන අයට ආණ්ඩුව විසින් විධි විධාන යොදාගෙන යයි. එය මහත් සැත්කමකි. මම හැමදාම ගංවතුර බැලීමට යන්න කැමැත්තෙමි. එහෙයින් ඉතා සතුටින් ගංවතුර බලා සිටිමි. 6 ව පමණ ආපසු ගෙදර කරා පැමිණියෙමි.”

2.

මුදල

මහාමාන

සමාන සේවයට සමාන වැටුප් දිය යුතුයි

මහත්මා ගාන්ධි තුමා

මා කියැවූ රසවත් පොත

හෝරු යතුර

ගං ඉවුරකදී

බුදුරජාණන් වහන්සේ

අපත් අවුරුදු උළෙල

මා උපන් දින

ගේ කුරුල්ලා

සිංහල සන්දේශ ග්‍රන්ථ

තවත් විද්‍යාව ලෝක සාමයට බාධාවක්ද?

පරලොවක් තිබේද?

මේ මාතෘකා අනුව ඡේද ලියන්න.

19. රචනය

“දෙන ලද සීමාවක් ඇතුළත ගලා ආ සිතිවිලි බාර වන් ලියා දැක්වීම” රචනය යැයි කියනු ලැබේ. අත් ලෙස කින් එය විවරණය කළහොත් මෙසේ කිව හැකිය.— සවකිය පෞද්ගලික දෘෂ්ටියෙන් බලා යම් කිසි විෂයයක් විග්‍රහ කිරීම රචනය යි.

* රජයේ බොහෝ විභාග වලදී රචනයක් ලිවීමද වැදගත් අංගයෙකි. එබැවින් රචනය පිළිබඳ හොඳ පුහුණුවක් ඇතිකර ගැනීම සෑම ශිෂ්‍යයකුටම ඉතා අවශ්‍යය.

තමා තුළ පහළ වූ උසස් අදහස් ඉතා වැඩි දෙනකුට ප්‍රයෝජන ගැනීම සඳහාත්, කලක් තොතැසි පැවැත්ම සඳහාත්, ලේඛනය අතිශයින් උපකාරී වේ. අනාගතයේ උසස් ලේඛකයකු වීමට නම්, ශිෂ්‍ය ජීවිතයේදීම රචනයෙහි දක්ෂයෙකු විය යුතුය.

ලේඛනය ද කලාවෙකි. එහෙයින් එහි යම්කිසි කලාත්මක භාවයක් මෙන් ම රසයක්ද තිබීම අවශ්‍යය. කලාත්මක රචනයක් කිරීමට හොඳ, දැනුමක් හා පුහුණුවක් අවශ්‍යය. කුමක් හෝ ලියූ පමණින් ම උසස් රචනයක් නොවේ.

අපි අපගේ අදහස් අනුන්ට පැවසීම සඳහා කථා කරමු. එහෙත් එසේ කථා කළ පමණින් ම අපි හැම දෙනම කපිකයෝ නොවෙමු. කථා කලාව අනුව අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමෙන්ම ය, නියම කපිකයකු වන්නෙක් ලෙසම ලේඛන කලාව අනුව ලියන නානාත්තය නියම ලේඛකයා - දක්ෂ රචකයා වනුයේ.

රචනා කලාවේ අත්‍යවශ්‍ය අංගය වන්නේ පුහුණුවයි.

කථාවෙන් අදහස් පවසන්නාක් මෙන් ම ලේඛනයෙන් ද අදහස් පැවසිය හැකිය. එහෙත් ඒ කථාව හෝ ලේඛනය එයට උරුම සුදුසු ක්‍රමයක් අනුව පිළියෙළ වුවහොත් ය, එහි උසස් බව රැඳෙනුයේ.

එහෙයින් ලිවීමේදී යම්කිසි අදහස් සමූහයකින් කඩදැසි වැඩි ගණනක් පිරෙන තුරු ලිවීම රචනයෙහි වරදවා නොසිතිය යුතුයි. ක්‍රමානුකූලත්වයෙන් තොරව, පිටු දහසක් ලියනවාට වඩා ක්‍රමානුකූලව පිටු පහක් ලිවීම වටිනාකමින් වැඩිය.

රචනයක් ලියන්නේ අනුන්ව කියවීම සදහාය යනු ලියන හැම විටකම අප තුළ තැන්පත් වී තිබිය යුතු අදහසෙකි. මේ අදහස සිත තබා ගෙන ලියනොත්, අනුන්ව නොවැටහෙන අප්‍රකට ගැඹුරු වචන යෙදීමත්, අවුල් සහිත වාක්‍ය ලිවීමත් අප අතින් සිදු නොවේ. එසේම අනුන්ව වැඩ දයක සාරවත් අදහස් වලින් ම රචනය ලියන්නට සිදු වේ.

හැම වැඩකම, හොඳ පුහුණුවක් ලැබූ පමණට ඒ වැඩෙහි දක්‍ෂයකු විය හැකිය. එවිට ඒ වැඩය ඔහුට දුෂ්කර ද නොවේ. අළුත් නිමැණියන් කිරීමට ද ඔහු දක්‍ෂයෙක් වේ. ලේඛනය ද එබඳුය. ලියනවිට අදහස් ගලා එන අන්දමට සිත පුරුදු කළ යුතුයි. එය පුරුදුකර ගැනුමට නම් නිතර නිතර ලිවීමෙහි ම යෙදිය යුතුයි.

ශිෂ්‍යයන් හැතළිස් දෙනකු උගන්නා පරිකාශයක, රචනයක් ලිවීමේදී ඔවුන්ට ඇති ලොකුම අපහසු කම කුමක්දැයි එකිනෙකාගෙන් ප්‍රශ්න කෙළෙමු. වැඩි දෙනකුගේ උග්‍රතර වූයේ ලිවීමේදී අදහස් නැති කමයි යනුවෙනි. මේ දුමුලකයට ප්‍රධාන හේතුව ලිවීමේදී අදහස්

ගලා එන අන්දමට තම සිත පුරුදු කර නොගැනීමයි. එබැවින් රවතයෙහි දක්ෂයකු විමට බලාපොරොත්තු වන්නන් විසින් අතත්, සිතත්, රවතයට හොඳ හුරු-පුරුදු බවක් ඇති කර ගැනීමට නිතර උත්සාහ කළ යුතුයි.

රවතයෙහි දක්ෂයකු විමට අවශ්‍ය තවත් ඉතා වැදගත් කාරණයක් නම් රවතය පිළිබඳ මගන් වූ ලැදියාවක් ඇති කර ගැනීමයි. තමන්ට දුෂ්කර විෂයයක් පිළිබඳව ඇතැම් ශිෂ්‍යයන් අප්‍රිය කරන බව පෙනේ. එහෙත් රවතය කොතරම් දුෂ්කර විෂයයක් වුවත්, එසේ අප්‍රිය නොකළ යුතුයි. ඒ ගැන ප්‍රිය බවක් ම ඇති කර ගැනීමට වෑයම් කළ යුතුය. ඒ සඳහා යොදා ගත යුතු හොඳම ක්‍රමය නම් තමන් ප්‍රිය කරන මාතෘකා අනුව ම රවතා ලියන්නට උත්සාහ කිරීමයි.

රවතා පාඩම උගන්වන ආචාර්ය වරයන් විසින් ද ශිෂ්‍යයන් ගේ මේ දුර්වලතාව මග හැරවීමට විශේෂයෙන් කල්පනා කාරී විය යුතුයි. රවතය සඳහා දෙන මාතෘකා අතර, ශිෂ්‍යයන් ප්‍රිය කරන මාතෘකා ද එකක් - දෙකක් ඇතුළත් කිරීම ප්‍රයෝජනවත් ය. මේ ක්‍රමයෙන් රවතය පිළිබඳ ශිෂ්‍යයන් ගේ ලැදිකම ඇති කරගත් පසු, වෙනත් සුදුසු මගකට ඔහු යොමු කරවීම ඉතා පහසුය.

දක්ෂ ලේඛකයන් විසින් ලියන ලද පොත් - පත්වල එන සාරවත්-රසවත් වාක්‍ය හෝ ඡේද කටි පාඩම් කර ගැනීම ප්‍රයෝජනවත් ය. රසවත් පද්‍ය පාඩම් කරගැනීමට අප උනන්දු වන්නාක් මෙන් ම එබඳු ගද්‍ය පාඨයන් ද

පාඩම් කර ගැනීමට ද උත්සුක විය යුතුයි. එය රවතා ශෛලිය හැඩ ගැසීමටත්, දැනුම වැඩිමටත් ඉවහල් වේ.

රවතා ශක්තිය වැඩි දියුණුවීමට හේතුවන නව කරුණක් නම්, රවතයක් කරන විට තමා මුලින් ලියූ කොටස් නැවත නැවත කියවා බලා, ජලග කොටස් ලිවීම යි. මෙසේ ලියන්නට පුරුදු වීමේ ප්‍රයෝජන නිසිපයෙකි. ලේඛනය පිළිබඳ අමුතු ශක්තියක් එයින් තමාට ඇතිවේ. සාකික රවතා විලාසයෙහි රස විඳිමින් ම ලියන්නට හැකි වේ. ලියූ දෑ නැවත නො ලියාවේ. එහෙයින් අළුත් අදහස් ඉබේම ගලා එයි. මුලින් ලියූ හරිසේ ඇති වැරදි පහසුවෙන් ම නිවැරදි කර ගැනුමට පිළිවන. අංග සම්පූර්ණ රවතයක් ලියන්නට ඉඩ ලැබේ.

රවතයෙහි තිබිය යුතු විශේෂ ලක්ෂණ.

1. රවතය ප්‍රමාණයෙන් ඉතා දික් වූ ද, ඉතා කෙටි වූ ද එකක් නොවිය යුතුයි.
2. සාහායිකත්වය පැහැදිලිව පෙනෙන්නට තිබිය යුතුයි.
3. රවතයාට උරුම වූ විලාසයක් ගැබ්විය යුතුය.
4. පොදු ජනයාට පහසුවෙන් වටහාගත හැකි අන්දමට පිළියෙළ විය යුතුයි.
5. අකුරු පැහැදිලිව - පද බෙදා, ලිවිය යුතුයි.
6. සාරවත් ප්‍රයෝජනවත් අදහස් රසවත් බසින් පැහැදිලි ලෙස ලිවිය යුතුයි.
7. ඡේද වෙන් කර ලිවිය යුතුයි.
8. ප්‍රාරම්භ - මධ්‍යම - අවසාන, යන අවස්ථා තුන සම්පූර්ණ විය යුතුයි.

රවතයක් ලිවීමේදී යා යුතු මාගිය.

ආබුනිකයන් විසින් පිළිපැදිය යුතු පහත දැක්වෙන ක්‍රමය හොඳින් කල්පනාවට ගන්න. තෙතරම් දුළුලතා ඇති කෙතකුට වුවද රවතයෙහි හොඳ පුහුණුවක් ලබා ගැනීමට මේ ක්‍රමය අතිශයින් උපකාරී වෙති'යි සිතමු.

1. කරුණු සෙවීම.
2. මාතෘකාව තෝරා ගැනීම.
3. ලුහුඬු සටහන.
4. වස්තු විග්‍රහය
5. රවතය.

1. කරුණු සෙවීම.

රවතයක් නිසි පරිදි ලියන්නට අදහස් වලින් පොහොසත් බවක් තිබිය යුතුයි. එසේ නොවුව හොත් කුමක් ලියන්නද? එබැවින් රවතයා සොයා දූත උගත් කරුණු වලින් සම්පූර්ණ පුද්ගලයකු විය යුතුය. දැනුම වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා කරුණු සපයා ගත හැකි ප්‍රධාන මාගී කිහිපයෙකි.

1. උගතුන් ලියූ පොත්, පත්
2. ප්‍රවෘති පත්‍ර
3. දේශනා
4. ගුවන් විදුලිය, යන මේවා ගැන විශේෂ යෙදුම් සැලකිය යුතුය. දිනපතා අපගේ දැනුම වඩා වඩා ලුහු පිණිස මේවායින් ගත හැකි ප්‍රයෝජන අපමණය.

මේ හැම ලෙසකින් ම අප උගත් කරුණු වලින් තෝරා ගත් වැදගත් හරිය “අත් පොතක්” සටහන් කර තබා ගත යුතුයි. උසස් රචනා ලියන්නට බලා පොරොන්දු වන හැම කෙනෙකු විසින් ම මෙබඳු “සටහන් පොතක්” තබා ගැනීම අනිශ්චිත ප්‍රයෝජන වත්ය. රචනය සඳහා අවශ්‍ය කරුණු සපයා ගැනීමට පමණක් නොව, ලිවීමේ සුර බවට හා අත් අකුරු හැඩ ශාසිමටත්, මෙය උපකාර වෙයි. රචනා යෙහිදී බොහෝ ශිෂ්‍යයන් තුළ පවත්නා බලවත් දුර්වලතාවයක් නම්, අදහස් හිඟ කම යැයි මීට පළමු අපි සඳහන් කෙළෙමු. ඒ දුර්වලත්වය මඟහරවා ගැනීමට මෙබඳු සටහන් පොතක් සකස් කර ගැනීමත්, නිතර නිතර පොත් පත් කියවීම් ආදියෙහි යෙදීමත් අවශ්‍යය.

රචනයෙක වටිනාකම රඳා පවත්නේ එහි ඇතුළත් අදහස් අනුවය. කොතරම් දක්ෂ රචනා ශෛලියෙකින් ලියුවද අදහස් අතින් දුප්පත් නම් ඒ රචනයෙහි නියම අගයක් නැත. එබැවින් “කරුණු සෙවීම” පිළිබඳව විශේෂ උනන්දුවක් දැක්විය යුතුය.

යමක් ගැන නැවත නැවත සිතීමද තව අදහස් ගලා එමට හේතු වේ. එබැවින් සාකච්ඡා දෛනික ජීවිතයේදී හමුවන පුද්ගලයන් - සමාජ සිබ් - ප්‍රකාශන ආදිය ගැන සිතා - විමසා බැලීමට පුරුදුවීම රචනය සඳහා අවශ්‍ය කරුණු වලින් පොහොසත් බවක් ලැබීමට ඉවහල් වේ.

2. මාතෘකාව තෝර ගැනීම.

පඛ්‍යාතියේදී හෝ විභාගයෙකදී හෝ රචනය සඳහා දෙනු ලබන මාතෘකා කිහිපයකින් - එකක් තෝර ගැනුමට සිදු වේ. එහි දී ඔබ ක්‍රියා කළ යුත්තේ ඉතා පරිස්සමිනි. ලේඛනය පිළිබඳ ඔබ තුළ ඇති දක්ෂතාවන්, දැනුමන්, පහසුවෙන් දැන්විය හැකි රචනා මාතෘකාවක් ම තෝර ගැනීම ඉතා මැනවි. එබඳු මාතෘකා කිපයක් තිබේ නම්, එ අතරින් වැඩි දෙනකු තෝරාගැනීම හැඟෙන මාතෘකාවක් ම තෝර ගැනුම යොග්‍යයි.

සමහර ශිෂ්‍යයන් කරන බලවත් වරදක් නම් තමන් ලග සිටින අතින් ශිෂ්‍යයා ලියන මාතෘකාව අනුව තමනුත් ලියන්නට පෙළඹීම යි. එයින් සිදුවනුයේ තමාට කිසිම පහසුවක් තැනි මගක ගමන් කිරීමටය. මේ දුෂ්කරත්වය නිසා ඇතැම් විට, රචනයේ ඉතිරි කොටස් ලිවීම සඳහාත්, අසල්වැසි ශිෂ්‍යයා ලියන රචනය කොපි කරන්නට සිදු වේ. මේ තරක පුරුද්දට කිසිම අවස්ථාවෙක ඇබ්බැහි නොවිය යුතුයි.

තවත් සමහර ශිෂ්‍යයන් කරන වරදක් නම්, තමන්ට කරුණු පැවසීමේ හැකි නොහැකි බව නොවිමසා, පිටතින් රසවත් ලෙස පෙනෙන මාතෘකාවක්ම රචනය සඳහා තෝර ගැනීමයි. මෙසේ තෝර ගත් මාතෘකාව අනුව ඇතැම්විට ඡේදයක්, දෙකක් පමණ ලියා, එය නවතා, වෙනත් මාතෘකාවක් තෝර ගෙන ලියනු ලැබේ. මෙයින් සිදුවනුයේ රචනය සඳහා

වෙන් වූ කාලයෙන් කොටසක් නිකරුණේ අපතේ යෑමයි. එබැවින් සුදුසු රචනා මාතෘකාව තෝරා ගැනීම මූලින් සදහන් කළ පරිදි ඉතා පරිස්සම් කළ යුතුය.

3. ලුහුඬු සටහන.

තෝරාගත් මාතෘකාවෙන් කියැවෙන නියම අදහස හරිහැටි වටහාගත් පසු, ඒ මාතෘකාව ගැන තම සිතට එන හැම අදහසක්ම කටු සටහනක් වශයෙන් ලියාගත යුතුයි. මේ සදහා විනාඩි දහයක් පමණ කාලය ගත කිරීම සෑහේ. මාතෘකාව දෙස මතසින් බලා - විමසා - සසඳා, තැහෙන අදහස් ලියාගත යුතුයි. “කුමක්ද?” — කෙසේද? “කෙසේ විය යුතුද?” “තොවිය යුතුද?” යනාදී වශයෙන් තමාම තමා ගෙන් ප්‍රශ්න කිරීමේදී විවිධ අදහස් පහළ වනු ඇත.

මෙ බඳු දළ සටහනක් අවශ්‍ය වනුයේ රචනය ලියන්නට පටන්ගත් පසු කරුණු සපයා ගැනීම පිණිස සිත සිතා කාලය ගත නොකිරීම සදහාය. දක්ෂ රචකයකු වූ පසු මෙ බඳු සටහනක් අවශ්‍ය නො වන්නටද පිළිවන.

4. වසතු විග්‍රහය.

ලුහුඬු සටහනේ එන කරුණු ක්‍රමානුකූලව සකස් කර ගැනීමයි මිලහට කළ යුත්තේ. එහි එන වැදගත් අදහස් තෝරා ගෙන ඒවා රචනයේ මූලට - මැදට හා අවසනට ගැලපෙන පරිදි වෙන් කර ගැනීම අවශ්‍යය.

රචනයේ මුල් කොටසින් කළ යුත්තේ මාතෘකා වට පිටිසීමයි. ලේඛකයා මාතෘකාවට පිටිසිය යුත්තේ පාඨක ලෝකයා ද සමගය. ඒ බව හොඳින් සිතාගෙන ම ලිවිය යුතුයි. ගං ඉවුරෙක සිට එක් වරට ම ගඟ දිගට පතින්නාක් මෙන්, පළමු වාක්‍යයෙන්, එක් වරටම මාතෘකාවට බැසීමට වඩා, ක්‍රමානුකූලව බැසීම මැනවි.

ප්‍රථම වාක්‍යයෙන් ම මාතෘකාවට ප්‍රවේශ වන ඇතැමුන් ඉන් පසු කිව හැකි කරුණු නොමැතිව අනුරේ අත - පත ගාන්තවුන් සේ අතම - මතම් ලියති. එබැවින් මාතෘකාවට පිටිසීමේදී වඩා ඉක්මන ද නොවිය යුතුයි. වඩා ප්‍රමාදද නොවිය යුතුයි.

මාතෘකාව පිළිබඳ කිවයුතු සාරවත් කරුණු සියල්ල රචනයේ මැද කොටසේදී පැවැසිය යුතුයි. මේ කොටස රචනයේ ශරීරය ලෙස සලකනු ලැබේ. අංග සම්පූර්ණත්වය හා ශක්තිය විදහා දැක්වෙනුයේ මෙහි දීය. එබැවින් මාතෘකාව පිළිබඳ කිවයුතු හැම අඩිතා - පාඩනයක් ම, හැම සරු බවක් ම මෙහි ඇතුළත් විය යුතුයි. අවසාන භාගයේ දී කළ යුත්තේ රචනයේ මූල - මැද දෙ කොටසින් පැවසුණු කරුණුවල පල තෙලා දීමයි. පාඨකයා ගේ සිතට යම්කිසි ප්‍රයෝජන වත් අදහසක් ඇතුළු කොට, එය නොමැකෙන පරිදි එහි තදින් බැඳ තබා වෙන් වන අවස්ථාවයි මේ.

ඔ

රැස්කර ගත් කරුණු මුද්-මැද-අග, යන තුන් කොටසට වෙන් වනු පරිදි නිසිසේ සකස් කර ගත් පසු, ඒ ඒ අදහස් ඡේදවලට වෙන් කර ගන්නා සැටි ද

විසදා ගන්න. මෙබඳු සැලැස්මක් ඇඳ ගැනීම අංග සම්පූර්ණ රචනයක් කිරීමට අතිශයෝපකාරී වන බැවින් මෙය හොඳ ක්‍රමයක් වෙත් හා විමසිල්ලෙන් කළ යුතුය. සැලැස්මේ යම්කිසි උග්‍රතාවන් ඇති වුවහොත්, රචනය ලියූ පසු ඒ අඩු - පාඩු තත්ති තත්ති වෙන් වශයෙන් කැපී පෙනෙනු ඇත.

නිදර්ශන.

1. සිරි රහල් මාහිමි.

1. කඳවුරු කුලයේ උපත ලැබූ බව
2. මවු-පියන් ගැන හා සවැනි පැරකුම් රජුගේ පුතකු ලෙස හදා වඩාගත් බව-තැ පරපුර
3. ළමා කාලය - මහ විද්‍යා මහා විද්‍යාලයේ ඇතුළත් ශාස්ත්‍ර ඉගෙනීම
4. පැවිදි වීම
5. උගත්කම - ඡව් භාෂා පරමෙශ්වරකය හා ත්‍රිපිටක වාග්ගිකවරකය
6. තොටගමුවේ විජයබා පරිවේණාධිපති පදවිය ලැබීම ගිහි - පැවිදි ශිෂ්‍යයන්ට අධ්‍යාපනය බෙදා දීම
7. සභරජ පදවිය
8. රචනා ග්‍රන්ථ
9. කවිත්වය
10. ජීවිතයේ අවසාන භාගය - මල සිරුර පිළිබඳ පවත් තා මුඛ පරමපරාගත කථා.

2. අලුත් අවුරුදු උළෙල.

1. අලුත් අවුරුදු උළෙලේ අදහස හා ආරම්භය.
 2. මේ උළෙල පවත්වන කාල සීමාව.
 3. මේ උළෙල පවත්වන ආකාරය.
 4. අලුත් අවුරුදු සමයේ ඇතිවන පරිසරය.
 5. උළෙලේ වැදගත්කම මැනෙන නැන්.
 6. මෙය පැවැත්විය යුතු සැටි.
 7. තමා ලත් අත්දැකීම්.
 8. ලැබෙන ප්‍රයෝජන.
-

3. “දිළිසෙන සියල්ල රන්රන් ගොවේ.”

1. ප්‍රසන්න පිරුළෙහි අදහස පැහැදිලි කිරීම.
2. බාහිර ඔපය හා අභ්‍යන්තර ඔපය.
3. යම් යම් දෙයෙහි හා පුද්ගලයන් ගේ ඔපය පෙනෙන සැටි.
4. අප යමක හෝ යමකුගේ වටිනාකම මනින සැටි
5. එය කොතෙක් දුරට හරිද? වැරදිද? යන වග.
6. බාහිර ඔපයෙන් පමණක් වටිනාකම මනින්නට බැරි බවට නිදසුන්.
7. එසේ මනින්නට යාමෙන් සිදුවන විපාක.
8. එහෙයින් අප කළ යුතු සැටි

4. කිරිදියෙන් දෙවියන් -

අඟුරු සිදුවන කලෙන් නම් නැත්

1. මෙහි අදහස
2. කිරිදියෙන් සේදීම හා එහි ප්‍රතිඵලය විසාර කිරීම
3. කිරිදියෙන් හා අඟුරු වලින් අදහස් කළ සැහවුණු අර්ථය.
4. දුර්ජනයා හැඳින්වීම
5. ඔහුගේ සැරි
6. දුර්ජනයාට උපකාර කිරීම.
7. එයින් ලැබෙන ඵලය
8. ඔබ ලත් අත් දැකීම
9. සමාජයෙන් දෘක්ඛිය හැකි නිදහස.
10. මෙයින් ගතහැකි ආදර්ශය.

5. අපරාධ මර්දනය.

1. අපරාධ යනු කිම?
2. අපරාධ සිදු වන්නේ - වැඩි වන්නේ කවර හෙයින්ද?
3. අපරාධ මර්දනය සඳහා දැනට යොදා ඇති ක්‍රම
4. ඒවායින් ලැබෙන ප්‍රතිඵල
5. අපරාධ මර්දනයට අප කරන අළුත් යෝජනා ක්‍රම
6. ඒවා ක්‍රියාවේ යොදන සැරි
7. ප්‍රතිඵල ලැබෙන ආකාරය.

අභිනාසය.

1. පහත දැක්වෙන මාතෘකා අනුව “වස්තු විනයාසය” සකස් කරගන්නා සැටි දක්වන්න.

අනගාරික ධම්පාල
 ධම්මශෝක මහ රජ
 ජර්මනියේ ආඥාදායක නිව්ලර්
 කර්නල් ඕල්කට්
 ශ්‍රීමත් බාරොන් ජයතිලක
 දිනපතා සිංහල පුවත්පත්
 පාර්ලිමේන්තුව
 ලංකාවේ දේශපාලනඥයෝ
 වහීමාන සිංහල කවිත්‍ර
 පුස්තකාලය
 ආගම් අදහන්නවුන් අතර සමගිය අවශ්‍යද?
 නිඤ්ඤත් වහන්සේගෙන් සිදුවියයුතු සේවය කුමක්ද?
 ලංකාවේ අධ්‍යාපන ක්‍රමය කෙසේ සකස්විය යුතුද?
 “තමන් හිසට තම අතමය සෙවනැල්ල”
 “හොඳට තරකට දෙකට කටමය”
 “ජන්මයට වඩා පුරුද්ද ලොකුය”
 “තමා වරදස නො- මෙරමා වරද දිස්නේ”
 මහේ මිතුරු මරුවා සමග පොර බද්දේදී
 ගංවතුරේ ඔරු පදිමු.
 අකියෙක් මෙසේ කියයි.
 මා ්ලක්ෂපතියකු වුවහොත්.....
 කිරිල්ලියක් සිය පැටවුනට ඔවා දෙයි.

2. සිංහලයන්ගේ සංස්කෘතික උරුමය හා ජාතික උත්සව.

“සිංහලයන් අතර සිංහල අවුරුදු උත්සවය හා අලුත් සාල් මංගල්‍යයයි ලෞකික උත්සව දෙකෙක් වේ. අතින් සැම උත්සවයක් පාහේම ආගමික ස්වරූපයක් ගනී. ආගමික උත්සව වැදගත් කමින් අධික වන්නේ ‘ආගමට සංස්කෘති යේ ප්‍රධාන තැනක් හිමිවන බැවිනි.

බටහිර සමාජය හා ගැටීමෙන් නූතන සිංහල සමාජය බලවත් විපර්යාසයකට භාජනව පවතී. බටහිර සිරිත් විරිත් හා ගති පැවතුම් අවිචාරයෙන් අනුකරණය කිරීමෙන් සිංහලයා තුළ පවතින දේශීය සිරිත් විරිත් හා කලා ශිල්ප බෙහෙවින් අභාවයට යයි. විනෝද ආශ්වාදය ලබා ගැනීමේ දේශීය ක්‍රියා උත්සව ආදිය යටපත් කොට බටහිරෙන් මෙරටට ඇබ්බැහිවූ සැණකෙලි (කෘතිවල්) ක්‍රිකට්, අශ්වරේඝ සුදුව, හා සිතමා බදු පහසුවෙන් ආශ්වාදය ගෙන දෙන විනෝද ක්‍රම ජනප්‍රිය වෙයි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් සිංහල සංස්කෘතියෙහි අදින ලක්ෂණ සම්පූර්ණයෙන්ම ගිලිහී යෑමට ඉඩ තිබේ. මෙයින් සිදුවන සිංහල සංස්කෘතික පරිහානිය වැලැක්වීමට මද වශයෙන් වුවද ඉවහල් වන්නේ සිංහල ජනයා අතර පැවත එන විරුතන දේශීය උත්සවයි.

සිංහල ජනයා අතර පවතින ලෞකික හා ආගමික උත්සව ඔවුන්ගේ විරුගත සිරිත් විරිත්, කලා ශිල්ප සිතුවම් පැතුම් හා විශ්වාසයන් අභාවයට යා නොදී අවුරුදු පතා තව පතක් ලැබ පවතියි. සිංහලයන් අතර මෙසේ පැවත එන සිරිත් විරිත් හා කලා ශිල්ප ආදිය සිංහල සංස්කෘතියේ ජීවය වශයෙන් සැලකිය හැකිය.

සිංහල අවුරුදු උත්සවයේදී, බාලයෝ සිය පවුලේ වැඩි
 හිටියන් හා තා සියන්ට බුලත් හුරුලු දී තමස්කාර කොට
 අවුරුද්ද තුළ තමා අතින් යම්කිසි වරදක් සිදුවුණි නම්
 එයට සමාව ලැබ ආශිර්වාදද ලබති. සිංහල අවුරුද්ද නැ-
 සියන් හිතවතුන් එක්තැන් කොට ඔවුන් අතර පැවත අ
 විරාගන ක්‍රියාවන් ගෙන් විනෝදය ගෙන දෙවයි. සෑම ගැහිම
 ආදියෙහි පටන් තොයෙකුත් දේ සම්බන්ධ ඉතා වැදගත්
 සිරිත් විරිත් කීපයක් මේ උත්සවයෙන් මෙදින සිහිපත්
 වෙයි. ඔන්විල්ලා පැදීම, වලකපු ගැසීම් ආදී ක්‍රියා මේ
 කාලයට ජනප්‍රිය වෙයි.

මෙසේ අවුරුද්දකට වරක්වත් මේ උත්සවය නිසා මේ
 සිරිත් විරිත් හා ක්‍රියා විපර්යාස නොවී පවතී. එසේ වුවද
 බටහිරින් ඇබ්බැහිවූ සැණකෙළී, කඩදාසි සෙල්ලම් බඳු සුදු
 මේ උත්සවයට ඇතුල්වීමෙන් යට දුක්වූ වැදගත් කම
 විනාශ වීමට මග පෑදීමෙන යයි.

අලුත් සාල් මංගල්‍යය ලක්දිව බොහෝ පලාත් වලින්
 සම්පූර්ණයෙන් පාහේ අහුරු දහන් වී ගොස් ඉවරය. එහෙත්
 නුවර දිස්ත්‍රික්කය ආදී ඇතැම් පලාත්වල එය තවමත්
 ශේෂව පවතී. ශාෂ නිපදවීම මුල්කොට පවතින මේ උත්-
 සවද තක්සත්‍රය අනුව පවතින්නකි. ජනවාරි මාසයේ පවතින
 මේ උත්සවය, විහාර දේවාල වලට අයත් වී කොටස කම-
 තින් සුබ මොහොතක ගෙන ඒමත්, ඉන් දින කීපයකට
 පසු තැවත සුබ මොහොතකින් අලුත් බත් අනුබව කිරී-
 මත් මේ උත්සවයේ ලක්ෂණ වේ. රට කාර්මික වන මේ
 අවධියේ මේ සිරිත් මදින් මද අහාවයව යන බැවින් ඇතැම්
 දේශීය සංස්කෘතික ලක්ෂණ රැක්මෙහිද මෙය වැදගත්
 ලෙස සැලකිය යුතුය.

ආගමික උත්සව අතර නුවර ඇසල පෙරහැර ප්‍රමුඛ-
ස්ථානයක් ගනී. මේ උත්සවය දන්න ඩාතුච්ච පත්තිනි,
කතරගම, විෂ්ණු, තැට් වැනි දෙව් දේවතාවන්ට ගෞරව
පිණිස අගෝස්තු මාසයේ පවත්වන උත්සවයකි. මේ උත්-
සවය පළමුවෙන්ම ආරම්භ කරනු ලබන්නේ මහා විෂ්ණු
දේවාලයෙනි.

අලි ඇතුන් ගෙන් යුත් පෙරහැරේ සිය පිරිවර සහිතව
ගමන් කරන දියවඩන නිලමේ සහ බස්නායක නිලමවරුද,
ලේකම් මිටිය හා පත්තිදු ගෙන යන මහ ලේකම් මහත්මයා-
ද, හස්ති කොඩිය ගෙනයන ගජනායක නිලමේද, කොඩි
තුඩක්කු ලාංඡනය සහිත කොඩිය ගෙන යන කොඩි
තුඩක්කු නිලමේද, ඉර හඳ සිංහ වැනි ලාංඡන දරණ
කොඩිගත් කෝරළේ දිසාවරුද මේ පෙරහැරේ ප්‍රමුඛස්ථා-
නය ගනිති. මෙයින් ලක්දිව වැඩ වසම් ක්‍රමය පැවති අව-
ධියේ පරිසරය තැවත මුර්තිමත් කොට දැක්වේ.

උඩරට තැටුම්, උඩැක්කි, පන්තේරු, ලිකෙළි, තාග,
සලම් වැනි ජාතික ක්‍රීඩා මේ උත්සවය නිසා අභාවයට
තො ගොස් පවතී. ආගමික භූගිමෙන් තොරවුවත් තුළ
පවා ආගම හක්කියක් ඇති කිරීමට මේ පෙරහැරේ ඇති
ග්‍රිය පොහොසත් වේ. ආගම සංස්කෘතියේ පදනම වන
බැවින් මේ අත්දැමින් සංස්කෘතිය නොනැසී පැවතීමට
ඇසල උත්සවය අදාළ වන හෙයින් එහි වැදගත්කමද
අධිකය.

මේ මාසයේම, දෙවුන්දර උපුල්වත් දෙවියන්ට ගෞරව
කිරීම සඳහා මෙබඳුම පෙරහැරක් පවත්වනු ලැබේ.

වෙසක් හා පොසොන් උත්සව ලක්දිව ඉතා ජනප්‍රිය ආගමික උත්සව වේ. මේ දිනවල පවත්නා විශේෂ ලක්ෂණයක් නම් මුලු රටම මනහර ලෙස සරසා පහන් දැල්වීමෙන් ආලෝක කිරීමය. නවද ඒ ඒ පළාත්වල පත්සල් බලා අලංකාර පෙරහැරවල් යෑම, ආගමික පුද සිරිත් පැවැත්වීම, සිල් රැකීම බඳු ආගමික වාරිත්‍ර පැවැත්වීම, විශාල වශයෙන් මේ දිනවල කරනු ලැබේ. මේ උත්සව සිංහල ජනයා ආගමින් ගිලිහී නොදී මේ රට සංස්කෘතියට බැඳුනබයි.

ශ්‍රීපාද වන්දනාවද සිංහල ජනයා තුළ ආගමික හැගීම් කුළුගන්වන උත්සවයකි. පෙබරවාරි මාසයේ සිට මැයි මාස දක්වා ශ්‍රීපාද වන්දනාව කරනු ලැබේ. ශ්‍රීපාද වන්දනාව පැරණි බෞද්ධයන්ගේ විශේෂ ලක්ෂණයක් වන කරුණාව, සුළු කාලයකට වුවද නැවත ඉස්මතු කොට දක්වයි. මේ වන්දනාවේදී යොදන කෝඩුකාරය, සැහැල්ලුව, 'පරචල්, (- කටු) බදු විශේෂ වචන කාලාන්තරයක් පැවත අවුත් නැවත භාවිතයට පැමිණෙයි. මෙයේ දේශීය ලක්ෂණ ඉස්මතු වීම වනාහි සිංහල සංස්කෘතියේ අදින ලක්ෂණ රැක්මට හේතු වෙයි.

කතරගම උත්සව පවත්වනේ නුවර ඇසල පෙරහැර පවත්වන කාලයේ දීමය. කඳ කුමරු නොහොත් කතරගම දෙසියන්ට ශෞරව පිණිස පවත්වන්නකි. මෙය සිංහලයාගේ හිතදුන්නේ ආගමික උත්සවයක් වුවද, සිංහලයාගේ සහභාගි වෙති.

මේ උත්සවයේදී කඳ කුමරුන් ගේ චේලායුධය ඇතකු පිට පෙරහැරේ ගෙන යනු ලැබේ. නුවර පෙරහැරේ දී මෙන් මේ පෙරහැරේදී ද දේශීය සිරිත්-විරිත් ආදිය අනුගමනය කරනු ලැබේ. එබඳු සිරිතකින් ඉතා වැදගත් තැනක් ගන්නේ පෙරහැර අවසානයේ පවත්වන දිය කැපීමයි. උත්සවය අවසානයේ දී, දෙවුන්දර ඇසල උත්සවයේදී මෙන් ගිනි පැහිම හා දෙවියන් ගේ දූතය දීම ද කරනු ලැබේ.

මේ උත්සවය සිංහල සංස්කෘතික උරුමයන් රැකීමෙහි ලා කොතෙක් දුරට ඉවහල් වේද? මෙහි දැක්වෙන ප්‍රාතිහාර්ය පොදු ජනයා තුළ පවත්නා විරුගත අව්‍යාජ විශ්වාස තහවුරු කිරීමට හේතු වෙයි.

තොවැම්බර මාසයේ පවත්වන කාර්ති මංගල්‍යය නිසුරු බෞද්ධ දෙපක්‍ෂයට ම පොදු උත්සවයකි. මේ උත්සවය උදෙසා විහාරවල හා දේවාලවල පොල්තෙල් පහන් දල්වනු ලැබේ.

මේ උත්සව වල පවත්නා ගතානුගතික ස්වරූපය නිසා, ඒවා වෙනස් නොවී අවුරුදු පතා පැවැත්වීමටත් ඒවා පිළිබඳ සම්ප්‍රදායන් ඇතිවීමටත් හේතුවී පවතී. එබැවින් මේ උත්සව වලට අයත් දේශීය ලක්ෂණ අවුරුදු පතා අලුත් වෙමින් වැඩෙයි. මේ උත්සව බොහෝ සෙයින් ආගම හා සම්බන්ධවන බැවින් සිංහල ජනතාව ආගමින් ගිලිහී යා නොදී බැඳ තබයි. මෙසේ සිංහල ජනයාගේ සංස්කෘතික උරුමයන් රැකීමෙහි හා පැවැත්මෙහි ශක්ති සක් මේ උත්සව තුළ පවතී. එබැවින් මේ උත්සව කෙරෙහි අප සිත් යොමු විය යුතුය.

(ඊ. ඇම්. ඩී. වික්‍රමසිංහ-සංස්කෘති සඟරාව)

මේ රචනය මැනවින් කියවා බලා මෙයට හුදුසු අනුමේ.
වස්තු විනයාසයක් ලියන්න.

රචනය ii

වස්තු විනයාසයෙන් පසු, කළ යුත්තේ රචනය ලිවීමයි. රචනයේ ප්‍රමාණය ගැන ද මෙහි දී කල්පනාකාරී විය යුතුයි. විභාග ප්‍රශ්න පත්‍රයකට පිළිතුරු ලිවීමේදී රචනය සඳහා කාලයක් වෙන් කරගැනීම මැනවි. එසේ වෙන්වූ කාලසීමාව ඇතුළත රචනය ලියා සම්පූර්ණ කරන්නට වැයම් කළ යුතුය. මේ ගැන බොහෝ ශිෂ්‍යයන් දක්වන සැලකිල්ල ප්‍රමාණවත් නැත. පරීක්ෂකයෙකුට රචනය සඳහා නියමිත කාලය තුළ රචනය සම්පූර්ණ කොට ලියන්නට පුරුදු වුවහොත් මැනවි. කාලය ගැන නොසලකා ලියන්නට පුරුදුවීම නිසා රචනයෙන් කොටසක් පමණක් ලියා තවත් කරන්නට ද සිදු වේ. නැතහොත් කාලය මධ්‍යයේ පාපොච්චාරණය කරන්නට සිදු වේ. එබැවින් නියමිත කාල සීමාව කොපමණ වුවද, ඒ කාලය ඇතුළත රචනය ලියා අවසන් කරන්නට ම පුරුදු විය යුතුයි.

මුලදී දීඝී වශයෙන් විස්තර කොට ලියන්නට පටන් ගෙන අගදී ඉතා කෙටියෙන් විස්තර කොට අවසන් කරන්නට සිදු වන්නේ ද නියමිත කාල සීමාව ගැන නොසලකීම නිසාය. එබඳු රචනය හිස ඉතා විශාලවත්, කඳ හා අත් පා ඉතා කුඩාවත් අදහා ලද මිනිසකුගේ රූපයක් වැනි විකාරයෙකි. කොතරම් සවිස්තරව ලියන්නට හැකි

මාතෘකාවක් ගැන වුවද, තමාට වෙන්වී ඇති කාලය තුළ පිටුවකට හෝ දෙකකට වඩා ලියන්නට නොහැකි නම් ඒ ප්‍රමාණයට රචනය බෙදාගත යුතුයි — උප මාතෘකා - ඡේද ආදිය සඳහා වෙන් කරගත යුතුයි.

පාඨකයාගේ සිත තම රචනය කෙරෙහි තදින් ඇද-බැඳ ගන්නා අන්දමින් රචනය ආරම්භ කිරීමට අමතක නොකළ යුතුයි. රචනයේ මුල් වැකියෙන් - දෙකෙන් ම එය කළ හැකිය. එය දුච්ඡ වුවහොත් අවසානයෙහි කොතරම් රසවත් ලෙස ලියුවද ඇතැම් විට පලක් නොවන්නට ඉඩ තිබේ එබැවින් මුල් කොටස හොඳ සැලකිල්ලෙන් ම ලියන්නට විශේෂයෙන් වැයම් කළ යුතුයි.

එක් එක් වගියේ මාතෘකා අනුව ලිවීමේ දී මුල් වාක්‍ය ද විවිධ ආකාර විය හැකියි.

1. පරිසරයක් මවා පෑම
2. ඓතිහාසික සිතියක් ගෙන ආර දැක්වීම
3. ආප්ත මතයක් පෙන්වීම
4. කුඩා ආදර්ශ කථාවක් කීම
5. හැඳින්වීමක් කිරීම.

ආදී නොයෙක් ආකාරයන් ගෙන් රචනයෙක ප්‍රවේශ-න වාක්‍යය හෝ ඡේදය සකස් කළ හැකිය. ඒ කවර ලෙසෙකින් ලියුවත්, නිතර සිහිතබා ගත යුත්තේ, පාඨ-කයාගේ සිත් ගැනීම පිළිබඳව ය. ප්‍රවේශන වාක්‍යය හරි හැටි තෝරා ගැනීම එකවරම අපහසු නම්, වාක්‍ය හත අටක් ලියා එයින් වඩා සුදුසු යැයි හැඟෙන වාක්‍යය ඒ සඳහා තෝරා ගන්න.

රවතයේ ප්‍රාරම්භයෙහි පමණක් නොව එක් එක් ඡේදයක ප්‍රවේශන වාක්‍ය ගැනද විශේෂයෙන් සැලකිලිමත් විය යුතුයි ඡේදයෙන් විසාර කෙරෙන ප්‍රධාන අදහස පිළිබඳව තුඩුදෙන අදහස් පාඨකයාගේ සිතට වැදගත්තා අයුරින් ප්‍රවේශන වාක්‍ය සකස්වීම මැනවි.

අභිප්‍රාප්තිය.

1. මෙම ඡේදයන්හි ප්‍රවේශන වාක්‍ය යොදා තිබෙන ආකාරය විමසා බලන්න.

අ. “වඩා උසස් මිනිස් ගතිගුණ සමාජයට එකතු කිරීමටත් විද්‍යාශාස්ත්‍ර කලාදිය ලොවට දීමටත් ජීවිතය කැප-කළ ජවාධර තවුස්වරු වනගත අසපුවල ජීවත් වූහ. දේවදරු ගස් සෙවනැලිවල සුදුවැලි මිදුල්ද ගොම පිරිබඩ ගත්වා කහ මුසු සුදුන් කල්ක ගල්වා තැනූ කුඩා මිඩුද සදහට තොතිවෙන ගින්නට ඔෂාඬ වගී දමා සුවද දුම් සිළු-තංවන හෝමාවාටද ඇති මේ අසපුවල වාසය කළ තවුස්වරු බොහෝ දෙය උගත් නුවණින් වැඩි තැන් පැමිණි ගුණවත්තු වූහ. ඔවුන්ගේ ජීවිත ඉතා සැහැල්ලුය. උද දෙසින් යැපුණු ඔවුනට පැත්ත බබරුව සැරයටිය වැනි හාණි කිපයක් තිබුණේය. ලුණු ඇඹුල් සොයා ගම් වදිනවිට ජවාධරවරු ජපමාලා ඇතිව පැත්ත බබරුව හා සැරයටිය ගෙන ඇවිදීම ඔවුන්ගේ සිරිතය. මොවුනට ඉසිවරුන්යැයිද, මුනිවරුන් යැයිද ව්‍යවහාර කරන ලදී. මොවුන්ගෙන් සමාජයට වූ යහපත අපමණය. දයාව, කරුණාව, පරිත්‍යාගය, ආචාරය, සමාවාරය, යන ගුණාංග සමාජ

යට හුරු පුරුදු කරවීම ඔවුන්ගේ උවමනාව විය. සමා-
ජයේ නොසෙක් තරුතිරමේ ජනයාගෙන් මොවුනට
මහත් ගරු සැලකිලි ලැබුණේය. ”

(“ බුදු සසුන ”—ශ්‍රී වතුරත්ත මාතවසිංහ.)

ආ. සවභාෂා ප්‍රශ්නය හුදෙක් ව්‍යවහාරය පිළිබඳ ප්‍රශ්න
යක් නොවේ. එය අපේ පාලකයන්ගෙන්, උග-
තුන්ගෙන්, මනස නොහොත් අධ්‍යාත්මය පිළිබඳ
ප්‍රශ්නයක්ද වෙයි. සවභාෂාවෙන් ඇණවුවේ ඇතැම්
කටයුතු කළ හැකිද යන ප්‍රශ්නය හුදු ව්‍යවහාරය
පිළිබඳ ප්‍රශ්නයකි.

පොදුවේ වැසියන් අතර ව්‍යවහාර වන භාෂාවක්
තියේ ඒ භාෂාවෙන් ඇණවුවේ කටයුතු කළ හැකිද?
කළ හැකි යනු ඊට දියයුතු පිළිතුර වේ. එහෙත් ඒ
පිළිතුර දීමට හෝ පිළි ගැනීමට හෝ අපේ පාල-
කයෝත් බටහිර භාෂා උගත්තත් ප්‍රමාද වෙති, මැලි
වෙති. ඔවුන්ගේ ඒ ප්‍රමාදයටත් මැලි කමටත් හේතුව
සවභාෂාව හෝ ඒ භාෂාවෙන් ලියවී ඇති පොත පත
හෝ විවේචනය කිරීමෙන් දත නො හැකිය. එය දත
යුත්තේ ප්‍රතිවාදී ඔවුන්ගේ මනස නොහොත් අධ්‍යාත්-
මය නිදිය ලෙස හැරපාර බැලීමෙනි. ”

(“ ඇත්ත යුත්ත ”— මාටින් වික්‍රමසිංහ)

ඉ. “සාහිත්‍ය කාරයා අයුක්තිය නො ඉවසන්නෙකි.
අතිකත වසින් පෙළන්නකු අසුවහසෙන් ඔහු දණ
බෙන් පහර ලත් තයකු ගේ කිපෙයි. අතිකත වසින්
පාගනු ලබන්නකු වුවහොත් ඔහුගේ සිත සැලෙයි.

කලබල වෙයි. ඔහු විසින් පිඩා ලබයි. මිනිස් 'මාපිලුන්ට' ඔහුගෙන් සමාවක් හෝ සහනයක් නොලැබේ. "පර වෙහෙසන දනෝ - වෙහෙසෙන්ම බොහෝ සේ" යනු වෙන් කළ සිළුමිණි කාරයා පැවසුවේ ලෝකයේ සාමාන්‍ය ඉවත් කරන බලවතුන් පිටු දැකීම කවියකුගේ ස්වභාවය බව හඟවමිනි."

(ගුත්තිල විචාරය - පෙරවදන-සෙනරත් වනිගතුංග)

2.

සිංහල ගුරුවරයා

ගොවිජනපද ව්‍යාපාරය

මහනුවර පෙරහැර

තිදහස් ලංකාව

බොරලැස්ගමුවේ ජී. එම්. පෙරේරා

මුනිදාස කුමාරතුංග

"බල්ලකු බිරුවාව කන්දක් මිටි නොවේ"

"ඇවිලෙන ගින්නට පිදුරු නොදමනු."

"වැටත් නියරත් ගොයම් කෘතමි - කාව

පවසමු ඒ අමාරුව"

"පිරුණු කළේ දිය නොසැලේ."

පොත් කාවකුගේ වහසි බස්

රජරට හේතක පැල් රකිද්දී

අම්බලමක ගතකළ රාත්‍රිය

හදට යන්නට පුළුවන් වුණොත්.

මේ මාතෘකා අනුව රචනා ලියන්න.

20. තාලය (රිත්මය)

ගද්‍ය - පද්‍ය රචනාවන්හි ගැබ්වී ඇති, වෙන් කර දැක්විය නොහැකි, වශී කරණ ගුණයෙකි තාලය හෙවත් රිත්මය. එය “මේය”යි යමකුට උපුටා පෙන්විය නො හැකි වුවද, අවබෝධයෙන් දත හැකිය.

මුද්‍ර රූල්ල - ගංගාවක් ගලා යන සැවිය - ඔරුවක් දිය මත පැදගෙන යන ආකාරය - කුරුල්ලකුගේ පියා සෙලවීම - සතියකුගේ ගමන, ආදී තොයෙක් අවස්ථාවන් හොඳ කල්පනාවෙන් බලා සිටින්නකුට ඒ ගැමෙකකම තාලයක් - රිත්මයක් දැක්ක හැකිය.

ලේඛනයෙහි පද ගැලපීම - සවිභාවය - ඉදිරිපත් කරන ආකාරය - අදහස, යන මේවා තාලයක් ඇති වීමට විශේෂයෙන් උපකාරී වේ. ලේඛකයාගේ වචන අනුව ගිය පාඨකයාගේ විභවනය - කල්පනය - දර්ශනය හා ක්‍රියාකාරී භාවය නිසා තාලයක් ඇති වේ. එය අපේ සිතත්, කනත් පිනවයි.

වචනයෙකින් යම්කිසි අදහසක් පැවසේ. වචන එක් වීමෙන් වාක්‍ය සෑදෙනුයේ. වාක්‍ය එක් වීමෙන් සෑදෙන ගද්‍ය හෝ පද්‍ය රචනය කියවීමේදී පාඨකයාගේ සිත - කන හා ඇස රචකයාගේ තාලය අනුව ගමන් කෙරේ.

තාලයක් අනුව ලියැවුණු රචනය කියවන්නාගේ සිත ඇද ගැනීමට වෙසෙසින් සමත් ය. කියවන්නා තො දැනම ඔහුගේ සිත එබඳු රචනයට වසී වෙයි. පල පුරුදු ලේඛකයාගේ රචනය තාලානුකූලව ලියැවෙන්නේ අත්‍යායෝගිකය.

එක් එක් රවතයාගේ රවතයන්හි තාලය එක් එක් ආකාර විය හැකිය. ඇතැම්විට එකම රවතයාගේ වුවද විවිධතාවයක් ඇති වන්නට පුළුවන.

තාලානුකූලව ලියූ උසස් සිංහල පද්‍ය ග්‍රන්ථයක් ලෙස සලකන “ගුත්තිලයේ” එන මේ පද්‍ය කියවා බලන්න.

1. කන් කළු වෙණ නද ඇසුමෙහි ලොබි තේ
 රන් රසු දැල් කොලහල වන බියෙ තේ
 සන් සල නොව එහි පිළි රු ලෙසි තේ
 තන් ගය සෙත් සිටියෝ සිටි මති තේ
2. තිති තිරිඳුගෙ රැකවලෙහි නියුත් තෝ
 රුති ලෙස රුපු නොද බිඳ ජය ගත් තෝ
 පැති රෙන වෙණ නද බැඳුණු සිතැත් තෝ
 අති තවි ගිලිහෙන බව නොම දත් තෝ
3. මන මත් කරවන දන මුළු දෙර ණා
 රස වත් වන වෙණ නද නද කර ණා
 සවණෝත් සඳ පුරගන ලොබ දියු ණා
 නොද නිත් දරුවන් ඇකයෙන් වැටු ණා

මේ පද්‍ය තුන එක ම වාචනයෙකින් රවතා කරන ලදී. එහෙත් තාල තුනෙකි.

“කන්කළු වෙණ නද” යනාදී ප්‍රථම පද්‍යයෙහි තාලයට හාත්පසින් ම වෙනස් තාලයෙකි “මන මත් කරවන” යනාදී තුන්වැනි පද්‍යයෙහි ඇත්තේ. ඒ ඒ පද්‍යයෙන් කෙරෙන විස්තරයට උචිත පරිදි තාලය ද වෙනස් වී තිබේ.

පුරුෂ සිංහල ගද්‍ය ග්‍රන්ථ අතුරින් තාලානුකූලව ලියූ උසස් ග්‍රන්ථ කිහිපයෙකි.

අමාවතූර - බුත් සරණ - රත්නාවලිය - යන ග්‍රන්ථ තුන එහි ලා වැදගත් තැනක් ගනී.

මේ පාඨ කියවා බලන්න:-

“මෙසේ සදවසක් ගිය කල දෙපස්සි තුදුස් ගෙහි මිනිස්සු රැස්ව අප සැබොල්ලු නුවුව මැනව. තොප තො කාමැතද් දූරිය ඇපි ඔකට ඇර දෙමිහ’සි කීහ. මවුපියෝ ශෝක පත් වූ සත්ත තැනි වූ ගොස් යහන්ති ගැලුණහ. ඔහු දූරිය ගේ සිරි යහන් ගබට වැද දූරිය හැර ගෙන සුපිපි කැහැල රුකෙක් හි මල් අතු බිඳිනවුන් සෙසින් ඇය ගේ සව් බරණ ගලවා තියෙන් සීමාන්ත දක්වා සැබොල් කෙහෙ බැඳ නිල් පිළියක් හඳවා නිල් පියල්ලක් අත බැඳ කන තුමුපට පළඳවා තල් පත් පැසක් දී දෙ අත් කර ගෙන පහසින් බහා ඇර නි සැමියා ගෙනයව’සි මහ සත්තට දුන්හ.” (අමාවතූර 63 පිටුව.)

2. “කසුප් බුදුන් සමයෙහි ගම්පාල් වෙහෙරෙක තෙර දෙනමෙක් සමගව වුසු සේක. ඉන් එක් කෙනකුන් වහන්සේ මාලු පැවිදිව සැට වයස් ගිය සේක. එක් කෙනකුන් වහන්සේට සැට වයසට මද. උන් වහන්සේ ශ්‍රඩා සම්පන්න කුල දරුවන් ගෙසින් වෘඪ ගෞරවය ඇතිව සාමනේර තැනක් මෙන් සැට වයස් ගෙසින් වැඩිමාලු තැනට කළමනා වත්-පිළිවෙත් කරන සේක. ඒ දෙනම සමගව වසන තැනට වගපුල් හස්සට මී බෙටියක් සම්භවුවා සේ පවිටු අදහස් ඇති ධම් කට්ඨක නමක් සම්භවු දෑය.”

(සබ්බ රත්නාවලිය 792 පිටුව.)

අමාවතුරෙන් හා රත්තාවලියෙන් උපුටා දැක්වූ මේ කොටස් කියවා බලන්න. රිත්මයක් අනුව පද-වාක්‍ය යොදා තිබෙන සැරි පැහැදිලිව පෙනේ. මේ වාක්‍ය කිය විමේදී අදහස් රසය මෙන්ම වාක්‍ය රසය ද විදිය හැකිය. එබැවින් අප ලියන වැනි අදහස් වලින් පෝෂණය වන අතර තාලයෙන්ද කියවන්නා ගේ සිත ඇද ගන්නා අත්දැමට රවතා කළ යුතුය.

පහත දැක්වෙන වාක්‍ය යුගලයන් කියවා බලන්න.

i සද රැස් දහරින් ඔද වැඩි බබළන හුදු වැලි තලාව මත අරමිණිය ගොතා වැඩි ලා ගෙන සිටින උප ශාන්ත තාපසයෙකි.

ii වන්ද්‍යාගේ රැස් දහරින් ඔද වැඩි වී බබළමින් තිබෙන හුදු වැලි තලාව උඩ අරමිණිය ගොතා හිඳ ගෙන සිටින ශාන්ත තවුසෙකි.

ජත්‍යාලයෙන් පණ පෙවුණු අදහස් ඇති විරෝදාර සිංහලයෝ, “පර සතුරන් පොලු ගසමහ”යි වහසි බස් කියමින් රණබිමට බටහ.

iii ජාතිය පිළිබඳ ආලයෙන් පණ පෙවුණු අදහස් වලින් යුක්ත වීරවූද, උදාර වූද සිංහල මිනිස්සු “පරසතුරන් වහසඹු”යි වහසි වචන කිය කියා යුද බිමට ගියෝය.

i යුරෝපීය බලපෑම් නිසා අපේ ජාතික ජීවිතය හොඳට ම රෝගාතුර විය.

ii යුරෝපයේ සිටි ඇ මිනිසුන්ගේ බල පෑම හේතුවෙන් අපගේ ජාතියේ ජීවිතය බොහෝ සෙයින්ම දුළු තත්ත්වයකට වැටුණේය.

මුල් වැකියේ එක අදහස ම දීම සඳහා යෙදූ දෙවෙනි වැකියේ විලාසය කොතරම් වෙනස්දැයි බලන්න. අදහස තදින් සිතට කාවද්දවන්නට සමත් වනුයේ කවර වැකිදැයි පිරික්සා බලන්න.

අභිභාසිය.

1. මේ වාක්‍ය පද මාරු කිරීමෙන් හෝ වෙනත් පුද්ගල පද යෙදීමෙන් හෝ රසවත් අන්දමට ගලපා ලියන්න.

අ. මට බලය ලැබුණොත් පළමුවෙන් ම කරන්නේ සිංහලය රජයේ භාෂාව කිරීමයි.

ආ. බුදුරජාණන් වහන්සේ කුල වාදයට විරුද්ධ දහම් දෙසු බව බොහෝ දෙනා කියති.

ඇ. යන්ත්‍ර, මන්ත්‍ර, බලි තොවිල් ආදියෙන් රෝග සංසිදවීම අද මෙන් ම පුරාණයේ ද ලංකාවේ ගැමියන් අතර පැවති සිරිතකි.

ඈ. විදේශීන්ට යටත් වීම නිසා ලංකාවේ ගොවිතැන කෙමෙන් කෙමෙන් හීන විය.

ඊ. ලොව තොසක් ජාතීන්ගේ රසවත් පාතෘක් වන තේ නිසා අප රටට සැලකිය යුතු ආදායමක් ලැබේ.

උ. බාලවියේ සිටි ගැමුණු කුමාරයා අත-පය හකුළාගෙන වැහිර සිටින විට “පුත, කුමක් නිසා මෙසේ සිටින්නේ දැ”යි විහාර දේවි ඇහුවාය.

එ අපේ රට යුරෝපීයයන්ගේ හඟයට අසුළු ද සිටි සිංහල උගතුන්ට ලැබුණේ ලොකු අවාසනාවන්ත යුග යක්කය.

21. අවධාරණය.

—:—

ප්‍රාණවත් කථා විලාසය, අසන්නන්ගේ සිත ඇද-බැඳ ගැනීමට සමත්ය. එමෙන් ම, ප්‍රාණවත් වාක්‍ය විලාසය කිය වන්නාගේ සිත ඇදගනී - බැඳ ගනී.

ලේඛකයෙහි දී අදහස ප්‍රාණවත් කිරීම සඳහා උපකාර වන ක්‍රමය “අවධාරණ” නම්.

වචනයකට හෝ වචන කීපයකට විශේෂ තැනක් දීමයි අවධාරණයෙන් කෙරෙනුයේ. එයින් ලේඛකයා බලා-පොරොත්තු වන්නේ අදහස තදින් ම පැහැදිලි කර දීමයි.

අවධාරණය යෙදීමේ දී වාක්‍යයේ ස්වාභාවිකත්වයට හානියක් නොවන පරිදි එය කළ යුතුයි. අනිශ්චයාත්මක යක් නොවිය යුතුයි.

වාක්‍යයෙක ප්‍රධාන අදහස ම අවධාරණය සඳහා තෝරා ගැනීම මැනවි. පාඨකයාගේ සිතට තදින් අවබෝධ කර විය යුත්තේ එය ම වන හෙයිනි.

අවධාරණය යෙදිය හැකි ක්‍රම කිහිපයෙකි.

1. පද මාරුව.
2. නැවත නැවත කීම.
3. ප්‍රශ්න කිරීම.
4. අවසාන ක්‍රියා පද යෙදීම.

1. පද මාරුව.

වාක්‍යයෙක උක්තය, කමිය, ආබ්‍යාතය පිළිවෙලින් යෙදීම සාමාන්‍ය ක්‍රමයයි. එහෙත් අවධාරණය සඳහා පද මාරුව කිරීමේ දී මේ ක්‍රමය වෙනස් වේ. උක්තය වැඩි

ප්‍රධාන අදහස දෙන පදයක් වාක්‍යයේ අග යෙදුණ විට පාඨකයා ගේ කුහුල ඇවිස්සීමට එය හේතුවක් වේ. ඇතැම් විට කම් - අබ්‍යාන ආදී පද ද එසේ කුහුල ඇවිස්සීමට හේතුවන බව පෙනේ. එබඳු තැන්හි අවධාරණය යෙදිය යුත්තේ ඒ පදවලටය.

නිදර්ශන—

1. i පද්මසේන ඔහුට රහසක් කීවේය. (සාමාන්‍ය ක්‍රමය)
- ii කීවේය, ඔහුට රහසක් පද්මසේන (අවධාරණය)
- iii ඔහුට කීවේය, රහසක් පද්මසේන. („)
- iv පද්මසේන කීවේය, රහසක් ඔහුට. („)

2. i අධ්‍යාපන ක්‍රමය ඊට අවශ්‍ය පරිදි
සකස් විය යුතුය.
- ii සකස් විය යුතුය, අධ්‍යාපන ක්‍රමය
ඊට අවශ්‍ය පරිදි.
- iii ඊට අවශ්‍ය පරිදි සකස් විය යුතුය,
අධ්‍යාපන ක්‍රමය.

3. i ජාතික නිදහස රැක ගැනීම අප හැම දෙනාගේ ම බලවත් යුතු කමෙකි.
- ii අප හැම දෙනාගේ ම බලවත් යුතුකමෙකි, ජාතික නිදහස රැක ගැනීම.
- iii ජාතික නිදහස රැක ගැනීම බලවත් යුතුකමෙකි, අප හැම දෙනාගේ ම

2. නැවත නැවත කීම

වරක් යෙදූ පද, සුදුසු පරිදි සුදුසු තැන තැවත තැවත යෙදීමෙන් අවධාරණය ඇති වේ.

නිදර්ශන:—

i මගේ මවු බිම, ජාතිය, භාෂාව, ආගම යන හැමුම හැම මිනිසකු තුළම ඇතිවිය යුතුය.

ii මගේ මවු බිම, මගේ ජාතිය, මගේ භාෂාව, මගේ ආගම යන හැමුම හැම මිනිසකු තුළම ඇති විය යුතුය.

i කාලිංග මාස වැනි විජාතික ආක්‍රමණිකයන් අපේ රට, පත-පොත, වෙහෙර-විහාර වනසද්දී භික්ෂුහු සාහිත්‍යයත්, කලාවත්, රැක ගැනීමට ජීවිත පරිත්‍යාගයෙන් ක්‍රියා කළහ.

ii කාලිංග මාස වැනි විජාතික ආක්‍රමණිකයන් අපේ රට වනසද්දී, පත - පොත වනසද්දී, වෙහෙර විහාර වනසද්දී භික්ෂුහු කලාවත්, සාහිත්‍යයත් රැක ගැනීමට ජීවිත පරිත්‍යාගයෙන් ක්‍රියා කළහ.

i විරෝදර වූ, පර සතුරන් බිඳ හෙළුවා වූ, විජය ගෙන් මූල පිරු, මිහින්තලයෙන් පණ ලැබූ, ගැමුණු ගෙන් ඔප වැටුණු, පැරකුම්හු ගෙන් ජයව පත්, අවුරුදු දෙදහස් ගණනක් නිදහස්ව වැජඹුණු, අමරණීය, සිංහල ජාතිය අහෝ! අද කෙබඳු ද?

ii “විරෝදර වූ සිංහල ජාතිය, පර සතුරන් බිඳ හෙළුවා වූ සිංහල ජාතිය, විජයගෙන් මූල පිරු සිංහල ජාතිය, මිහින්තලයෙන් පණ ලැබූ සිංහල ජාතිය, ගැමුණු ගෙන් ඔප වැටුණු සිංහල ජාතිය, පැරකුම්

හුගෙන් ජයව පත් සිංහල ජාතිය, අවුරුදු දෙදහස්
ගණනක් නිදහස්ව වැජඹුණු අමරණීය සිංහල
ජාතිය අහෝ! අද කෙබඳු ද?”

3. ප්‍රශ්න කිරීම.

යම්කිසි අදහසක්, ප්‍රශ්න කිරීමේදී අර්ථය ප්‍රකාශවෙන
වාක්‍යයෙකින් වඩාත් තහවුරුව අවබෝධ කරමින් හැකිය.
“ඔබ පොත බැලුවෙහිද?” යනාදී අන්දමේ ප්‍රශ්නාර්ථයක්
දෙන වාක්‍යයක් නො වේ.

නිදර්ශන:—

- i පියදාස සිරිසේන මහතා තව කපා කරුවකු බව
සිංහලයෝ දනිති.
- ii පියදාස සිරිසේන මහතා තව කපා කරුවකු බව
සිංහලයෝ නො දනිතිද?
- i අද සිංහල සාහිත්‍යයේ තවෝදයක් උදා වී තිබෙන
බව කවුරුත් කියති.
- ii අද සිංහල සාහිත්‍යයේ තවෝදයක් උදා වී තිබෙන
බව නො කියන්නෝ කවුරු ද?

4. අවසාන ක්‍රියා පද යෙදීම.

පූර්වය, මිශ්‍ර ක්‍රියා ආදිය බහුලව යෙදුන දිස් මාකය
යක් කුඩා වාක්‍ය බවට පෙරලා අවසාන ක්‍රියා පද වැඩිපමණක්
යෙදීම නිසා “අවධාරණය” ඇති වේ. මුල් වාක්‍යයේ අද-
හසට භාතියක් නො වන පරිදි එය කළ යුතු ය.

i සිංහලයෝ තො තවත්වාම සටන් කොට, සොළී බලය බිඳ හෙලා, සාමන්තයා මරා, පොළොන්නරුව නිරවුල් කර ගත්හ.

ii සිංහලයෝ තො තවත්වාම සටන් කළහ. සොළී බලය බිඳ හෙළන සාමන්තයා මැරූහ. පොළොන්නරුව නිරවුල් කර ගත්හ.

i තෙවරක් සණ්ඨා තාදය නික්මුණු පසු ශංඛතාදය, තඩු විසඳන වේලාව ඉතා ලංවූ බව දැන් වූ හෙයින් අධිකරණ ශාලාවෙහි නිල දරන්නෝ නියමිත අයුත්ති හිඳ ගත්හ.

ii තෙවරක් සණ්ඨා තාදය නික්මුණේ - ශංඛ තාදය, තඩු විසඳන වේලාව ඉතා ලංවූ බව දැන් විය. අධිකරණ ශාලාවෙහි නිල දරන්නෝ නියමිත අයුත්ති හිඳ ගත්හ.

i දින සිංහලයෝ යස ඉසුරට රැවටී කිසිවක් තො බලා, සිංහල තම් අත්හැර ඉංග්‍රිසි තම් ගෙන, සිංහල ඇඳුම පිළිකුල් කොට, ඉංග්‍රිසි ඇඳුම ඇඳ, සිංහල සිරිත් - විරිත් පාශා දමා, ඉංග්‍රිසි සිරිත් - විරිත් කරව ගෙන, සිංහල භාෂාව හැර දමා ඉංග්‍රිසියම වාලඳ ගෙන, ජාතියේ ඕනිවල කැපූහ.

ii “දින සිංහලයෝ යස ඉසුරට රැවටුණහ - කිසිවක් තො බැලූහ - සිංහල තම් අත්හැරියහ - ඉංග්‍රිසි තම් ගත්හ - සිංහල ඇඳුම පිළිකුල් කළෝ ය - ඉංග්‍රිසි ඇඳුම ඇත්දහ - සිංහල සිරිත් -

විරිත් පාගා දූමුහ — ඉංග්‍රිසි සිරිත්-විරිත් කරව
ගත්ත — සිංහල භාෂාව හැර දූමුහ — ඉංග්‍රිසියම
වැලඳ ගත්ත — ජාතියේ මිනිවල කැපුහ.”

අභිනාසිය.

පහත දැක්වෙන වාක්‍ය, අවධාරණය යොදා ලියන්න.

1. කාශ්‍යප රජතුමා සිය මාලිගය මේ පවුන මහාක
යෙහි ගොඩ නැංවීය.
2. රටේ ඇති වූ නොයෙක් වියවුල් නිසා බුඩාගමට ද
පහර වැදුනේය.
3. අද සිංහලයා උඩරට - පහතරට - එක්සත් ජාතික - සම
සමාජ - කොමියුනිස්ට් - ආදී වශයෙන් බෙදී සිටින සැටි
භයානක ය.
4. අධිෂ්ඨාතය - විත්ත බලය - සුර බව - ඕනෑකම - නො
පසුබට වියහිය, නැත්නම් මනුෂ්‍යයාට දියුණුවේ මාවත
පාද ගැනීම අපහසුය.
5. සිංහලයන් ගේ ජාතිය - භාෂාව - කලාව - සහායකය -
සංස්කෘතිය හැඟිගැනුණේ බුඩාගම ආශ්‍රයෙනි.
6. කලා ශිල්පය මිනිසා ගේ සංස්කෘතිය විදහා පාන කැඩ
පතකි.
7. භාෂා ප්‍රශ්නය පිළිබඳව අද රටේ කවුරුත් කතා කරති.
8. මිනිසා තමා ගේ ඉදිරි ගමන ගැන සිතනු මිස, යව
ගියාව ගැන සිත සිතා උදන් ඇතීමෙන් පලෙක්
නැත.

9. රජකු, වාසියකු හා බෞද්ධයෙකු වශයෙන් දුටුගැමුණු රජු කළ උදාර සේවය ඉතා විශිෂ්ට බව සියලු සිංහල-යෝම දනිති.
10. ලංකාවේ සාමය, ප්‍රභතිය, දියුණුව, ආරක්ෂාව සඳහා රට වාසියක් අතර එකමුතු කම ඉතා අවශ්‍ය ය.

22. විරාම ලක්ෂණ.

යම් අදහසක් කථනයෙන් ප්‍රකාශ කරන විට, අසන්නාට එය මැනවින් අවබෝධ කරවීම පිණිස සුදුසු තැන්හි නැවතීම, වේගය වැඩි කිරීම — අඩු කිරීම, ශබ්දය උස්-පහත් කිරීම, ආදී නොයෙක් ක්‍රම යොදාගනු ලැබේ. ඇතැම් විට අත - ඇස - හිස ආදී ශරීර'වයවයන්ද අදහස් ප්‍රකාශනයට උපකාර කර ගනු ලැබේ.

ලේඛනයෙන් අදහසක් ප්‍රකාශ කිරීමේදී ද, පාඨකයාට අදහස හොඳින් අවබෝධ කරවීම පිණිස “විරාම ලක්ෂණ”, යෙදීම ඉතා අවශ්‍යය. ලියූ දේ නිශ්චිතවම ද, ඒ ඒ ලකුණු වලට සුදුසු පරිදි විරාම ගෙන නිශ්චිත අසන්නාට අදහස නිසි සේ අවබෝධ කරවීමට උපකාර වෙයි.

1. නැවතීමේ ලකුණ

වාක්‍යයෙකු අවසානයෙහි මේ ලකුණ යෙදේ. ඇතැම් විට අවසාන ක්‍රියාව පමණක් බලා මේ ලකුණ යොදන්නාට සමහරු පුරාදුරි සිටිති. එය වැරදිය සමහර වාක්‍යයෙකු අවසාන ක්‍රියාව මුල හෝ මැද යෙදෙන්නට ද පුළු-

වත. එබඳු තැන්හි දී නැවතීමේ ලකුණ යොදන්නට සිදු වනුයේ අවසාන ක්‍රියා පදයෙක අගින් නොව, වෙනත් පදයෙක අවසාන යෙහි ය. එබැවින් වාක්‍යය, අවසාන ක්‍රියා පදයෙකින් හෝ වෙන යම් පදයෙකින් හෝ අවසන් වූ කල, එතැන (ප්‍රශ්න කිරීමේ ලකුණ ආදී වෙනත් ලකුණක් යෙදෙන තැනක් නොවේ නම්) නැවතීමේ ලකුණම යෙදේ.

ලදහරණ—

- i “ජාත්‍යන්තරයෙන් නැගී සිටි විරෝධර සිංහලයෝ නොබියව ඉදිරියට ම පා තැබූහ.”
- ii නොබියව ඉදිරියට ම පා තැබූහ, ජාත්‍යන්තරයෙන් නැගී සිටි විරෝධර සිංහලයෝ.

2. , කොමාව

සුළු කාලයක් නැවැත් විය යුතු තැන හඟවනු පිණිස යෙදේ.

ලදහරණ:—

- i රචනා, දූෂණ, බසන, තහා සිවුම් ම සදහා අප හැම දෙනම ක්‍රියා කළ යුතුය.
- ii ස්වාමිනි, අප කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් ධර්මයක් දේශනාකර වදාළ මැනවි.
- iii ජාතියට සුදුසු, දේශයට හැළපෙන, පහසුවෙන් පිළියෙළ කරගත හැකි, ජාතික ඇදුමක් සිංහලයාට අවශ්‍ය ය.

3. ; නින් කොමාව

“සාම්කෝලනය” යන නමින් ද හැඳින් වෙන නින් කොමාව යෙදෙනු යේ කොමාවෙන් දක්වන තැන මෙන් දෙගුණයක් තරම කාලය, තවත්වා කියවිය යුතු නැත් හැඟවීම පිණිස ය.

උදාහරණ:—

- i වාරියපොල හිමි නො බියව ඉදිරියට ගියේය; කතිර කොතිය බිම හෙළුවේය.

4. : නින් දෙක

කොමාවෙන් දක්වන තැන මෙන් තුන් ගුණයක් කාලය, විරාම හෙතෙ කියවිය යුතු නැත්හි නින් දෙක යෙදේ.

උදාහරණ:—

- i අසරණයා බිම වැතිර මෙසේ කීවේය:
“අහෝ! ලෝකපාලක දෙවියනට මගේ දුක පෙනේවා!”
- ii නිදහස් ලංකාවේ අශ්‍රාමාන්‍යවරු:
ඩී. ඇස්. සේනානායක, ඩබ්ලිව් සේනානායක, සර් ජෝන් කොනලාවල.

5. — ඉර

ඒකී භාවය (එකතු බව) හැඟවීම පිණිස යෙදෙන ලකුණයි. මෙය කෙටි ඉර — , දික් ඉර — , යනුවෙන් දෙ පරිදිය.

දිසී වාක්‍යයෙක මැද හෝ වාක්‍යාංශයෙක හෝ දික් ඉර යොදනු ලැබේ.

සමාස පද දැක්වීමට කෙටි ඉර යෙදේ. සංඛ්‍යාවන්ගේ සම්බන්ධය දැක්වීමට ද යෙදෙනුයේ මෙයමය.

උදාහරණ:—

- i “අහෝ! ඔහුට එබඳු අවහිරයක් නොවේවා! දඹකොළ පටුන දක්වා - නැ, නැ, කාවේරි පටුන දක්වා - නැ, නැ, කවදා හරි ආපසු මෙහි එන තෙක් ම උපද්‍රවයක් නොවේවා!”
- ii මට රූපියල් ලක්‍ෂයක් ලැබුණොත් — ඔවු, යම්කිසි ලෙසෙකින් මට එතරම් ධනයක් ලැබුණොත් — මා උපන් ගමේ දියුණුව සඳහා කරන වැඩ කුමට කියමි ද?
- iii ඉමක් - කොණක් නැති ඇතුම් - බැණුම් නිසා ඔහුට ඉවසා ඉන්නට බැරිවිය.
- iv දෙවන පැරකුම් රජුගේ අවදිය ක්‍රි. ව. 1237—1271 බව ඉතා ප්‍රසිද්ධි.
- v පෙරදිග රටවලට බටහිර අධ්‍යාපනයට ගෙන ගොස් ගොඩ-බැම ආයුධ වෙළඳමටත් වඩා අනර්ථකරය.

6. සන්ධි ලකුණ

සකි වූ තැන හැඟවීම පිණිස මේ ලකුණ යොදනු ලැබේ.

- i “සුනිල් වලා තව සඳ නිඳුපුල් පබළු”
- ii ඔහු දුන් අහර මුවගෙහි තබන් ම රස තහර පිතා ගිණිය.

7 “ ” පෙරළි කොමා දෙක.

උපුටා ගත් පාඨයක් බව හඟවනු පිණිස ද, ප්‍රකාශිත කර්තෘ දැක්වීම පිණිස ද යෙදේ.

- i “ආගම මෙන්ම ජන කථාවද පොදු ජනයා විසින් නගන ලද සුසුමක් වැන්නැ”යි ජෝසප් නිබ්හැම් තම ජීව විද්‍යාඥයා වරක් ප්‍රකාශ කෙළේය.
- ii “ආ! ඕකත් වැඩක් ද? අපි හෝටලෙන් කන්න කො” කියා හෙන ඔහු යන්නට ගියේය.

8. ? ප්‍රශ්න ලකුණ

ප්‍රශ්නාර්ථය පැවසෙන වාක්‍යයේ අවසානයෙහි මේ ලකුණ යෙදිය යුතුයි.

- i ජාතික භාෂාවට සිදුවන විපත බල බලා තවත් අපි නිහඬව සිටිමු ද?
- ii “කුමටද, කාබී නිති සැරසෙන්නේ?”

9. ! විස්මයාදිය හඟවන ලකුණ.

සිතේ පහළවන ප්‍රීතිය - ශෝකය - පුදුමය - පැතුම ආදී වේගයත් ප්‍රකාශ කරන තැන්හි යෙදේ.

- i හා! ඒ රමණීය සුදු වැලි තලාව මත මිහිරි ගිගුරුමින් සිටින රූප සම්පන්න ලලතාව කවරක්ද?
- ii අහෝ! තැනැත්තියෙනි, ඔබ නොදැක අපි කෙසේ සැතපෙමු ද?
- iii “අහෝ! ඇත තැනැත්තියෙනි, හුයෙහි සිත!”
- iv සැරදේ! මන රජාණනි,

10. Δ කාක ලකුණ.

වාක්‍යයක පදයක් හෝ පද කීපයක් නො ලියවී,
පසුව එය ඇතුළත් කරන විට මේ ලකුණ යොදා,
පේළියේ ඉහළින් ලියනු ලැබේ,

උදාහරණ:—

i පරිවෘත වලින් පමණක් සාහිත්‍යයක් Δ නො වේ.

සම්පූර්ණ

රජ පාමණ සිටියේ

ii පස්වන ශත වර්ෂ ලබනවිට Δ කිරිනිමත් වෛද්‍ය
වරයකු වූ බුබුදුස රජුගේ පුත්‍ර උපනිෂ්ඨ කුමාර-
යා යි.

අභිප්‍රාසය.

1. මේ පාඨයන් විරූම ලකුණු යොදා ලියන්න.

i “සරද තවුසෝද අතවැසි තෙරවරුන් වහන්සේ
ලභව හෙයින් සාමිනි ඔබ වැඩි කල අපගේ යාළු වූ
සිරිවඩු කෙළෙඹියාණන්ට මේ බුදුන් ලගදී මා මතු
බුදුවන තෙතකට දකුණත් සවු වන්ට පැතු නියාවන්
උත්තර් තමන් වමන් සවු වන්ට පතන නියායෙන්
වදල යහපතැයි කියාලා තමනුත් ආනුභාව සම්පන්න
හෙයින් තෙරුන් වහන්සේට පෙරතුව සිරිවඩු
කෙළෙඹියන් ගේ මාලිගාවට ගියහ. ඔහු ද තැනක්
දවසෙකින් වැඩි ගමනෙකැයි සතුටුව - හසුන් පතවා
හිදුවාලා තුළු මිටි තෙතක හිද සාමිනි අතවැසි
තවුසන් වහන්සේ කොයිදැයි විමර්ශ සබඳ අප වසන
තෙතට අනෝම දස්සි බුදුහු වැඩිසේක අපි අපට

පිළිවන් සත්කාරයක් කළමින මම දකුණත් සවු තනතුරු පැතිම් තෙපිද දෙවන අගසවු තනතුරු පතවයි කින ”

(රත්නාවලිය)

- ii “ප්‍රථමයෙන් ම අප විසින් සිතා බැලිය යුත්තේ මේ භාෂා ප්‍රශ්නය ඇති වුණේ කෙසේද ප්‍රශ්නය කුමක්ද එය විසඳිය යුත්තේ කොයි ආකාරයට ද කියාය මේ ප්‍රශ්නය ඇති වුණේ කෙසේද මට මතකයි සභාපති තුමනි 1935 දී ඔස්ට්‍රේලියාවේ සිටි ආපසු ලංකාවට එන ගමනේදී ඕලන්ද රට යටතේ තිබෙන ජාවා රටට යන්නට සිදුවුණ බව ඒ අවස්ථාවේදී ආණ්ඩුවේ දෙපාර්තමේන්තුවල වැඩ කරනු පෙනුණ දීම පිණිස උසස් ඕලන්ද නිලධාරියෙක් මා සමග ගියේය — ඒ උසස් නිලධාරියා ජාවා රටේ නිලධාරීන් සමග කථා කෙළේ ඕලන්ද භාෂාවෙන් නොව ඒ රටේ භාෂාවෙන් බව දැකීම මට පුදුමයක් විය මම පුදුම වී ඇසුවා මෙරට ආණ්ඩු කරන්නේ ඕලන්ද භාෂාවෙන් ද නැති නම් මේ රටේ භාෂාවෙන්ද කියා ඒ මහත් මයා සිතන වී කීවා ඉංග්‍රීසි ආණ්ඩුව තිබෙන රටවල් ආණ්ඩු කරන්නේ ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් නමුත් ඕලන්ද රට යටතේ තිබෙන රටවල් ආණ්ඩු කරන්නේ ඒ ඒ රටවල භාෂාවන් ගෙන්ය කියා ”

(1955 ජනවාරි 21 හැන්සාඩ් වාර්තාව)

- iii මහ මුහුදවත් කළු වැට්ටලවත් අතර පහත රට තැනි තලා ප්‍රදේශයක පිහිටි ගමකි බැද්දේගම ඒ අවරින් වූයේ ඝන කාලාවකි මෙසේ කාලාවට බැද්දට මැදි වී සිටි හෙයින් ඒ ගමට බැද්දේගම යන

තම ඉබේම ඇති වුවකි මහ මුහුදක් සේ පෙනුණ
 ගම වටා පිහිටි වන රෙද කිසා ඇත උතුරෙන් වූ
 කඳු වැටි උස් වූ පවුරා බිතක සිරිය ඉදුරු පළ
 කෙළේය උණුසුම් වාතය ද දුටිලි ද විසලි පොති වි
 ගිය දඩු පත්ද පිසගෙන ආ වන ගඳ ගම පුරු
 පැතිර සිටියේය හැම දෙසින්ම උතුරා නැගෙනහිර
 දකුණු බස්නාහිර යන සිව් දෙසින්ම ඇත නිල්වත්
 කඳු වැටිය දක්වා ද මැන මහ මුහුද දක්වා ද පැතිරී
 ගිය මහ වනයෙහිමය ගමෙහි මූල හා අග ද වූයේ
 ගම වනයෙන් ම පටන් ගැනී වනයෙන් ම කෙළවර
 වූයේය ”

(බැඳ්දේගම)

- iv “වෙලි ගිය මහා ගිනි ජාලාවකට මැදි වී දුටි ගිය
 සිරුරෙන් නැගෙන කකියන වේදනාව විදිමින් ම
 තාත්තා කෝ තාත්තා කෝ අතේ මගේ මල්ලි කියා
 කෙදිර ගාමින් තම ආදරණීය පියාණන් දෙස බලා
 ගත් වන ම සිට අන්තිම වරට තාත්තේ යැයි අමතා
 මියගිය එකම තරුණ දියණියක සිටි පියෙක් අද
 කඳුළු සලමින් සුසුම් හෙළමින් බලාගත් දෙස බලා
 ගත් වන ම පසුවෙයි

ඔහු එද පාත්තර ගල ගත් වංගු පාරේදී පෙරලී
 ගිනි ගත් මාරක බස්රියේ සිට ආරෝග්‍ය ශාලාවේ දී මිය
 ගිය සාත්තු කාරියක වූ ඇස් ඒ පොති මැණිකේ ගේ
 පියා මිරිහාගොඩ මුදලිනාමිය

අතේ මගේ රත්තරන් දුව යයි වරෙක කියමින්
 දැන් ඔහුට සිටින එකම වස්තුව වූ කොර පුතා ගේ
 නිස අත ගාමින් කල් ගෙවයි. (ලංකාදිප පත්‍රය)

1. ප්‍රශ්න පත්‍රය

— 3 —

1. පහත දැක්වෙන මාතෘකාවන් ගෙන් එකක් අනුව
මාතෘකා රචනයක් ලියන්න.

අ. ලෝක සාමය ඇති කිරීමට නම්.....

ආ. සිංහල පුවත් - පත්

ඇ. දළදා පෙරහැර

ඈ. “අද කළ යුතු දෙය හෙටට කල් නොතබනු”

2. පහත සඳහන් මාතෘකා අවධාරණය ඇතිවන පරිදි ග්‍රහණය
ලියන්න.

අ. සුදුසු පරිදි අධ්‍යාපනයක් නොලැබූ තැනැත්තා
සමාජයේ උසස් තැනක් ලබන්නේ කෙසේද?

ආ. මේ අවුරුද්දේ ලංකාවේ අපරාධ සංඛ්‍යාව බෙහෙවින්
ඉහළ නැග තිබේ.

ඇ. තව්න විද්‍යාව මනුෂ්‍ය වර්ගයාගේ විනාශය සඳහා
යොදවා ගැනීම බරපතල අපරාධයෙකි.

3. අදහස් පැහැදිලි වන සේ මාතෘකා තනන්න.

සංකීර්ණ — සර්ව — ජීව්‍ය — වඩදිය — අනුබල
විනිත — පරිණාම — කුහල — ලෙව් — ගෙල.

4. බුදු භාමුදුරුවන් ඉස්සර සිටින කොටුව ව
ම. භිටිය නම් එකවිට කාලයට දර ව
වන මල් නෙලා අතුරු සිටි පතුල ව ව
වැද වැටේ නවා නොගිනිත් ගෙව වරුව ක ව

කා ට ත් හොරෙන් ගොඩ අරගෙන කාටය ම ගේ
සි වු ර ක් ගෙනත් දෙනවා කහ අත්ත ව ගේ
එතකොට බලන හැකි පොරවා වඩන ර ගේ
කිනිහිරි ගහක මල් හෙලවෙන වැනි හුල ගේ

බුදු හාමුදුරුවන් හට බැණ වදින වි ට
මොකටද ඉතින් ඉන්නට බැරිවුණා කො ට
අම්මල මොනව කිව්වත් මොලවලා මී ට
දෙනවා විංචි මානවිකාවගෙ කට ට

ම ගෙ මල් පොකුරු දුටුවම ඉවසුමක් නැ ති
පොති පොති හාමුදුරුවරු මඑවේ නැව ති
කි ඊ එතනා හෙටත් ගෙනැවිත් මල් කිනි ති
දෙන වද කියා හෙමිහිට අහනවා ඇ ති

(ශ්‍රී චන්ද්‍රජන්ම මානවසිංහ)

- i මේ පද්‍ය ගද්‍ය භාෂාවෙන් ලියන්න.
 - ii මෙහි කියැවෙන්නේ කෙබඳු පුද්ගලයකුගේ හැඟීම්ද?
 - iii ව්‍යාකරණානුකූල පණිහින භාෂාවෙන් මේ පද්‍ය රචනා කෙළේ තම මෙයට වැඩි රූ වත් බවක් ඇති කො වේද? හේතු කීම?
5. පහත සඳහන් පාඨය $\frac{1}{8}$ වනගේ සාරාංශ කර ලියන්න.

සිංහල සාහිත්‍යයෙහි කාව්‍යය ඉතා පැරණි අංගයකි; තවකථාව. මෙන් ප්‍රතිචිත සාහිත්‍යයෙහි බල පැවැත් මෙන් හට ගත්තක් නොවෙයි. එහෙයින් නූතන කවිය විවේචනය කිරීමෙහි දී එහි ඉතිහාසය අමතක නොකළ යුතුය. පැරණි විශ්ව සාහිත්‍යයෙහි කිවියා ගෙන් බලා පොරොන්තු වූයේ ආගමික මත තහවුරු

කිරීම සහ විනෝදය සැපයීම යන කටයුතු දෙකය. පැරණි සිංහල කිවියන්ගේද පරමාර්ථය වූයේ 'වැනුවානම් බුදුගුණ වැනුවාමය' යන්නය, එහෙත් විනෝදය සැපයීමට උත්සුක වීම නිසා ඔවුන්ගේ ආගමික කාව්‍ය වලද කාමා සක්ත වණිතා බෙහෙවින් ව්‍යාජ වණිතා තොමදව කැරිණ. "කාව්‍ය ප්‍රයෝජනය අනුරෙන් මුදුන් මල්කඩයේ සැලකිය යුත්තේ ආනන්දය හෙවත් සතුටය" යන සංස්කෘත ආලම්කාරිකයන්ගේ මතය අනුව ගොස් සමහර සිංහල කිවියන් එකකලකදී ආගමික කවි හැර අන්‍ය විෂයාන්විත කවිද සැපයූ බව පෙනේ. නූතන කවියා ගෙන් සහාදයා පතන දෑ මීට වඩා බෙහෙවින් වෙනස්ය.

(සාහිත්‍ය ප්‍රවේශය)

2. ප්‍රශ්න පත්‍රය

1. වාක්‍ය රචනයක් ලියන්න.

ගංවතුරේ ඔරු පදිමු.

පිරිසර කෝපි කඩයක්.

අපේ අගනුවර.

බෞද්ධ කොමිෂන් සභාව.

"ආරේ ගුණ තැරේ"

2. පහත සඳහන් වැකි නිදෙස් කරන්න.

අ. ආවාය්‍ය වරයා ඔහු කවුරුන් වන්නා හු දැයි විමසූහ.

ආ. අප ඒ දවස්හී සිටියේ හොරණය.

3. මව් පියන්ගේ ඇස් ඇරෙත්වායි ඇය ලියුමක් ලියූහ.

෪. ඔවුහු කිරිපිය උසුලාගෙන සිටියහ.

3. මේ වචනවල අඩු පැහැදිලි වන සේ වාක්‍යවල යොදන්න.

සංහතිය, සංගතිය, පරගතිය, අගතිය, දුගතිය, වගතුට, ලගුහන, වගතුග.

4. වෙව්ලයි දත්කයි පුපුරයි රෙස්	කොට
සු ර යි කන්මුල් දෙක ඇද තර	කොට
තැවුලයි ගිය ගිය තැන රවටනි	මට
අවුලයි දෙත්තේ මෙනනින් යන්	තට

කලේ රැගෙන ගොස් ලද ලිය	ලිඳවා
ගලේ ගසා බිඳ විලිවැද	සිතවා
කැලේ වසන යක් අගනෙකු	ලෙසවා
එලේ ඇවිත් අඩ දබරෙට	එවිට

මුණ රවාගෙන ගොස් ගෙට	වැදිලා-
සුණ නූල ඇද දමමින්	බිඳලා
ය හ නේ උන් බමුණා බිම	පෙරලා
බාන ලෙසට අල්ලා ගෙන	රැවුලා

හැට හැත්තැවට ඇත තෝ	තෘතීය!
මට මුත්තායයි කියමින්	ලොව සිය-
අත ජිට ඇති එකෙකුට දෑත	සිටපිය
මට වාලක් ගෙනවයි තෝ	තෘතීය

- i මින් කියැවෙන පරිදි කෝපයට පත්වුවහුගේ විලාශය ගද්‍ය භාෂාවෙන් ලියන්න.
 - ii කෝපවූ තැනැත්තිය කීවේ කුමක්ද?
 - iii ලිද්ව ගිය බැම්මෙහි කෙළේ කිම? ආවේ කෙසේද?
5. පහත සඳහන් පාඨය කියවා $\frac{1}{3}$ වනසේ සාරාංශය ලියන්න.

“සදකාලික වර්තාකමක් නැති, ඇස පමණක් මායාවෙන් මොහොතකට මූලාවත සරුව පින්තල මෙන්, පහත් රග නිශ්ශ්‍රිත හැඟීම් දනවන පැහැදිලි අර්ථ නොමැති වචන යොදා අයුතු ලෙස පාඨකයා මූලාකරන, පටු හැඟීම් වලට තුඩුදෙන අදහස් ඇති, සාහිත්‍යය සමාජයෙන් තුරන් වෙතියි සිතිය නොහැක. උත්පාදක ශක්තිය ඇති යහපත් කලා කාරයා ඉතා පරීක්ෂා කිරීම නම් වචන යොදයි. ඔහුගේ භාෂාව සුබ නම්‍ය වෙයි. සිතට අදහස් පහලවන අර්ථවත් වචන යොදයි.

නියම සාහිත්‍යකාරයාට සමාධිය ලැබූ විත්තයක්ද, සංයමය වූ ඉන්ද්‍රියන්ද, විවේක භාවය ලැබූ බුද්ධියද තිබිය යුතුයි. ශ්‍රේෂ්ඨ කලා කෘතියක මේ ත්‍රිලක්ෂණ යම් දකිනු හැකි වෙයි. සාහිත්‍යකාරයා ධනයට කන් අදින්නෙක්ද නොවේ. ඔහු ධනය සඳහා සාහිත්‍ය කෘති නොනිපදවයි. ඔහුගේ ප්‍රතිභා ශක්තිය ගණිකා වෘත්තියෙහි නොයොදයි. කීර්තිය පොයන ලාමක අදහසින් මඬනා ලද්දේ, කීර්තිය පිණිස පොත් නොලියයි. එහෙත් සාහිත්‍ය කෘතියක් නිසා ඔහුට කීර්තියද යසසද ලැබෙනු නිසැකය. ඒවා ඔහු කරා පැමිණෙයි.

අමාවතුර කාරයන්ට මෙනි. නියම සාහිත්‍ය කාරයා මුල්ද
ගරන්ට කල්පනා කරයිද, එයින් ඔහු දුෂ්ඨ වෙයි.
ඔහුගේ කල්පනා රචාව අවුල් වෙයි. ප්‍රතිභා ශක්තිය
නොමග යයි. ”

(ගුණනිල විචාරය)

3. ප්‍රශ්න පත්‍රය.

1. පහත දැක්වෙන මාතෘකාවන්ගෙන් එකක් අනුව ගද්‍ය
රචනයක් කරන්න.

අ. සම්බුධ ජයන්තිය පැවැත්විය යුත්තේ කෙසේද?

ආ. කාර්මික අධ්‍යාපනය.

ඇ. ගෞරව කෙනකු පැල් රකිද්දී.

ඈ. සිංහලය උසස් අධ්‍යාපනයට නුසුදුසුද?

ඉ. පුවත්පතකින් වන සමාජ සේවය.

2. හෙළා දකිනවා — යල් පැනපු — අනුකරණය — ගුප්ත —
නිසඟියෙන් — අනුමණිකයා — සියරෝ, මින් කැමැති
වචන 5 ක අදහස පැහැදිලි වනසේ වාක්‍යය බැගින්
තනන්න.

3. පරංගියා කෝවිට්ටි ගියා වගේ — ගොතා පිට හකුරු
පටවන්නා වගේ — දුලා නැති වලට කණයා පණිතියා —
කපන්න බැරි අත ඉඹින්නා වගෙයි — රචවටකර වැට
බැන්දත්, කට වටකර වැට බදිත්ව බැරිය, මේ ප්‍රකාරව
පිරුළු වල අදහස් පැහැදිලි කරන්න.

4. පහත සඳහන් පාඨය $\frac{1}{8}$ වනසේ සාරාංශ කර ලියන්න.

“සාබ්‍ය ඉතිහාසය සොයනු පිණිස වැර-වැයම් කළ සමහර බුඩ්ධත්තු’ ඉතිහාසය ද ප්‍රබන්ධ විශේෂයකි’යි කිහි. ඒ කියුම ඇත්තක්ය යන ඇඟීම, යටතිය දවසේ විත්ති තොව මෙකල විත්ති පවා සෙවීමට බසින්තකු තුළ වුවද, පහළ වෙයි. ඔහු සිංහල පත්‍රයක් ගෙන, එහි මුල් පිටුවෙහි ම පළවී ඇති ලිපියක් හැඳින්වෙන මාතෘකා පාඨ කියවයි: සිංහලයන් බ්‍රිතාන්‍ය අධිරාජ්‍යයේ වහලුන් කෙරෙන ආණ්ඩු ක්‍රමයත්, සිංහලයන්ගේ පරම හතුරන්ගේ කුමන්ත්‍රණයත්; අතතුරුව ඔහු මේ මාතෘකා පාඨ දෙකින් හැඳින්වෙන ලිපිය කියවයි. එය, ඒ මාතෘකා පාඨ දෙකින් තහන ලද මතය තහවුරු කෙරෙන තකීනුකුල ලිපියකි.

ඒ ලිපිය කියවූ ඔහු තවත් පත්‍රයක් ගනියි. ඒ පත්‍රය අර ආණ්ඩු ක්‍රමය හඳුන්වන්නේ මෙලෙසිනි. ‘ඝට්ඨපාය’ නැමති මැදුරට ඇතුළු වන දොරටුව; ජාතික විරයන්ගේ ජයග්‍රහණය; මුළුමනේ අධිරාජ්‍ය වාදීන්ගේ ග්‍රහණයෙන් මුදන ආණ්ඩු ක්‍රමය; මේ මාතෘකා පාඨ තුන කියවීමෙන් අත්ද මන්ද වන ඔහු මහත් කුහලකින් ඒ ලිපියද කියවයි. ඒ ලිපිය කියවීමෙන් වඩාත් අත්ද මන්ද වන ඔහු පත්‍රය බිමදමා මෙසේ සිතයි. ‘ඉතිහාසය ප්‍රබන්ධ විශේෂයකි’ කියන උගතුන්ගේ මතය ඇත්තකි. අප ඇස් හමුවේ සිදුවන්නක් ඉතිහාසයෙන් දෙදෙනකු හඳුන් වන්නේ මෙලෙසිනි. ඉදින් අවුරුදු දහසකට හෝ දෙදහසකට හෝ

පෙර මිනිසුන් කළ කී දේ කියනු පිණිස, ඒ මිනිසුන් මැරී අවුරුදු සිය ගණන් ගතවුණු පසු ලියන ලද කථාව, ප්‍රබන්ධ විශේෂයක් ලෙස නොසැලකිය යුත්තේ කුමක් නිසාද?

ඔහුගේ මේ නිරුත්තර ප්‍රශ්නයට දියහැකි පිළිතුරක් ඇත්තේය. ඒ මෙසේය: ‘ග්‍රන්ථාරූප ප්‍රවාක්ති පමණක් ඉතිහාසය නොවේ; ග්‍රන්ථාරූප කරන ලද තොරතුරු වලින් සැබෑ ඉතිහාසය තෝරා බේරා ගැනීමට වහල් වන බොහෝ දේ ඇත්තේය. එයින් ඉතාම උසස් දේ පුරා වස්තුය. අවෙහනික, පුරාවස්තු සවෙනනික මිනිසුන් මෙන් පක්ෂ භජනයෙන්, නුගත් කමින් ජ්‍යෙෂ්ඨවෙන්, ක්‍රෝධයෙන්, අකුසලයෙන්, බොරු මානසයෙන්, බොරු නොකියයි. පුරාවස්තුවන්හි එබී ඇති තොරතුරු, ඇතැම්විට උගතෙක් වරදද වටහා ගණිති. ඒ වරදට තවත් එකකු හසුවෙයි. ඔහුටත් වැරදුණොත් තවත් එකෙක් ඔවුන් දෙදෙනාගේම වැරදි දකිති. ඉතිහාස ප්‍රබන්ධ විශේෂයකි නොතිබේ යුත්තේ මේ හෙයිනි.”

(බුදුසමය හා සමාජ දර්ශනය)

4. ප්‍රශ්න පත්‍රය.

1. ඔබ වාසය කරන ප්‍රදේශයේ පොලීසිය නිසා මහා ජනයාට ඉහුණ පාත්තට සිදුවී ඇති දුෂ්කරතා ගැන පුවත් පතෙක කථාව යවන ලිපියක් ලියන්න.

2. පහත දැක්වෙන වාක්‍යවල වරද තැන් ඇත්නම් නිව-
රද කරන්න.

- අ. යහළුවන් කීප දෙනෙක් සමග අපි වන්දනා-
වේ ගියවිට වල් අලිතෙක් අපට හමුවිමු.
- ආ. වණය හරහා ගලා යන කුඩා තදියේ ගංඉවුරට
ලඟා වූ ඔහු මම යන විට පැන දිව්වාය.
- ඇ. ලෝකයේ සෑම පාසැලකම පුසථකාල තිබෙත්.
- ඈ. පුරවැසියකු වශයෙන් ඔබ සතු වගකීම මග
නොහැර කටයුතු කිරීම බලවත් යුතුකමෙකි.
- ඊ. වල් බිහිවී ගිය සිංහල සාහිත්‍යය ප්‍රබෝධමත්
කිරීමට අපි උත්සාහ කරමු.

3. අදහස් පැහැදිලි වනසේ වාක්‍ය තනන්න.

මහසුප් - විනෙදන - සහල - දළ බැති - පිළිරුව -
අනුග්‍රහය.

4. පැරකුම් සිරිත අඟුන කතෘක කාව්‍යයකි. ජාතික
කාව්‍ය තැනීම සිංහල කවීන්ට බෙහෙවින් නුපුරුදු
වුවද පැරකුම්බා සිරිත එබඳු උත්සාහයක ප්‍රතිඵලයයි
හැඟේ. ඓතිහාසික රචනාවකදී ලක්ෂණ ඇතුළත් මේ
කාව්‍යය රහල් හිමිහුගේ කෘතියක මෙන් ප්‍රෞඪයි. රාජ-
වල්ලභ සත්‍රියකගේ ව්‍යාප්තයෙන් මේ කව තැනූ කිවියා
රාහුල හඳු නොවේ නම් ඔබගේ ශිෂ්‍යයෙකු හෝ විශ්
භෑකිය. පරකුම බාහු රජුගේ ගුණ සමූහය වැදිහවිට-
යකු මෙන් වැනු තමුදු නෛසර්ගික කවිත්‍වය ඒ පද්‍ය-
යන්හි ප්‍රතිබිම්බිතය. පද්‍ය විෂයෙහි තදහව නිෂ්පන්න

ශබ්දම බහුලව යෙදීමෙහි පුරුදු වූ කවීන් හසල මහ-
 හාර අත් මහක් ගත් මේ කතුවරයා තත්සම ශබ්ද
 පවා පද්‍ය භාෂායෙහි නොපැකිලිය යුතු අයුරු අනුකර-
 ණීයය. එය සංස්කෘත කාව්‍ය ලක්ෂණයක් අනුකරණය
 කිරීමට කළ වැයමක් නොව පද්‍ය භාෂාව අමුතු මහ-
 කට හැරවීමට කළ විප්ලවයක් ලෙස නොසැලකිය යුතු
 නොවේ. කෝමල පද ප්‍රයෝගයෙන් ප්‍රසාද ගුණය
 වැඩෙනත් තත්සම ශබ්ද සමූහය පද්‍ය භාෂායෙන්
 දුර්ලභ නිසා සිංහල කාව්‍යයන්හි ඇතැම් අංශ සම්පූර්ණ
 බව පෙනේ. විශේෂයෙන් වීර රසාත්මක කාව්‍ය ග්‍රන්ථ
 දුර්ලභවීම ජාතිකයකගේ ප්‍රාණ වායුව ගුණකව යැමට
 හේතුවෙකි. පසු කාලයෙහි රූපවණිකා හා හටන් කවි
 තැනුවත් පැරකුම්බා සිරිත අනුගමනය කළ නමුදු
 ග්‍රන්ථ ඥානයෙන් මෙන්ම නෛසර්ගිකත්වයෙන් පැර-
 කුම්බා සිරිත්කරු තරම් සම්පූර්ණවූ කවීන් තත්පුර-
 යෙහි පහළවීමට කාලය ඉඩතොදින.

මේ පාඨය වචන 50 කින් පමණ සාරාංශකර ලියන්න.

5. ප්‍රශ්න පත්‍රය

1. 1. තුන්වන ලෝක සංග්‍රාමයක් ඇතිවුවහොත්.
2. යාල අභය භූමිය.
3. වෙසක් පෝද කැළණියේදී
4. බාලා'පරාධ.
5. ටිබෙට් ජාතික ඇස්. මහින්ද මාහිමි.
6. "කාරිය කෙරෙන තුරු කාගෙන් රැවටිල්ල"

මින් කැමැති මාතෘකාවක් අනුව වාක්‍ය රචන
 යක් කරන්න.

2. පහත සඳහන් සම්ප්‍රදායයන්හි අදහස් පැහැදිලි කරන්න.
දඩම්මා කරගෙන සිටී — ඇඟට ලෝඉනුවා — නති පසින් සිටී — දවල් හිත දකි — අගේ ඉඳගෙන කත කයි — හීන් තැනින් අනුවුණා.
3. මේ සතියේ “සිළුමිණ” පත්‍රයේ කතූ වැකිය $\frac{1}{3}$ ක් වන-
යේ සාරාංශ කර ලියන්න.
4. i මං ඉතාලියාවේ හිටත් එංගලන්තේට ආවේ ආසි-
යාත්තරුවෙන්.
ii ඕලන්දක් රටේ මිනිස්සු ඉස්සර කාලේ අපේ රටට
ආවා.
iii බොහෝම ප්‍රෝජන් වැඩක් කොරන්ට දෑත් මං
ලැස්ති වෙනවා.
iv අපි ඔක්කෝට ම ඉස්සර වෙලා අද්දි යාපනය
හදගන්ට ඕනෑ.
v ප්‍රොජාතන්තර වාදේ ආරස්ස කර ගැමිම අපි
තමුත්තාත්තේලා කාගෙන් යුතුකමයි.
මේ වාක්‍ය නිවැරදි කොට ශිෂ්ට භාෂාවෙන් ලියන්න.
5. මේ වචනවල අර්ථ පැහැදිලි වන සේ වාක්‍ය තනන්න.
වර්ජනය — සුනිකාගාරය — ජ්‍යාමිතිය — ප්‍රාදේශීය —
බිරිය — තෙරිය — තාලය — දූලය — කොල්ලාව —
පිල්ලුව.

6. ප්‍රශ්න පත්‍රය

1. මින් කැමැති මාතෘකාවක් අනුව ගද්‍ය රචනයක් ලියන්න.
 1. අහස් යානයෙකින් යද්දි
 2. කැප්පෙට්ටිපොළ විරයා
 3. බස්රිය ව්‍යාපාරය.
 4. මා ලක්දිව අගමැති වුවහොත්.
 5. මලක් උවසුවකු දෑක මෙසේ කියයි.
 6. ආයුර්වේද බවල පත්‍රිකාව.

2. මේ පාඨය කියවා, පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු ලියන්න.

“කායඝාරමිහයට හා ආරබ්ධ කායඝී පාලනයටත් තරම් ධනයක් ඇති කල්හි උත්සාහවත් මනුෂ්‍යයාට ධන-
වත් විය හැකිය”යි අනුපාල කිය. “මූලික ධනය කොතරම් තිබුණත්, කොපමණ උත්සාහවත් වුවත්, පින් පලදීමක් නැති කල්හි, ධනවත් විය නො හැක් කේය. මූලික ධනයක් නැතත් පින්වතා මද දෙයකින්ම ධනවත් වන්නේය”යි පුණ්‍යසේන කිය. සිය අදහස අනෙකා ලවා පිළිගැන්වීමට දෙදෙනාගෙන් එකෙක් වත් සමථී නො විය. එකෙක්වත් සිය අදහස නො හළේය.

මේ මත දෙකින් කුමක් සත්‍යදැයි පරීක්ෂා කිරීමට දෙදෙනම සතුටු වූහ. “උත්සාහවත්ව ක්‍රියා කරණ ඉතා දිළිඳුදෙනෙකු සොයා ඔහුට කටයුතු ආරම්භ කිරීමට ප්‍රමාණවත් ධනයක් හා දියුණුවීම සඳහා උවදෙස් ද දෙමු”යි අනුපාල යෝජනා කළේය.

“ඉතා මෑතයි. මමත් ඊට සතුටුයි. මම ජොතිශ් ශාස්ත්‍රය විශ්වාස කරන්නෙක්මි. මිනිසෙකුගේ ජන්ම පත්‍රයෙන් ඔහු පූජී ජාතීන්හි කළ පින් පව් පළ දෙන කාල දත හැකිය. එහෙයින් ඔබ විසින් ධනය දෙනු ලබන මිනිසාගේ ජන්ම පත්‍රය පළමුකොට බැලිය යුතුයි. පින් පළ දෙන කාලයෙක්හි ධනය දුන්නොත්, එයින් ඔහු දියුණු වුව හොත් මගේ මතය සිටිවේ.

එහෙයින් ජ්‍යොතිශ් ශාස්ත්‍රයෙන් විසින් අශ්‍රහ යයි කියනු ලබන කාලයක් බලාම ධනය දිය යුතුය. එබඳු කලෙක්හි ඔබ දෙන ධනයෙන් දියුණු වුවහොත් මගේ අදහස වෙනස් කරන්නට බලන්නෙමි. දෙවඳයන් හට ජන්ම පත්‍රයෙන් නොපෙනෙන කම් විපාක ද නිබන්ධ බව මම දනිමි. එහෙයින් මගේ මතය එක වරටම අත්හළු නොහැකිය. මමද ඒ ගැණ පරීක්ෂා කරන්නෙමි''යි පුණ්‍යසේන කියයි."

(කථා මෘතය)

1. අර්ථපාලයේ හා පුණ්‍යසේනයේ මත දෙක ලියන්න.
 2. පෙර ජාතියෙහි කළ පින් - පම් පල දෙන්නේ කාටද?
 3. ධනය ලබන තැනැත්තාගේ කුමක් පළමුවෙන් පරීක්ෂා කළ යුතුද?
 4. පුණ්‍යසේන සිය මතය වෙනස් කරන්නට බලන බව කිවේ කවර කලෙක්හිද?
 5. අර්ථපාලයේ යෝජනාව කුමක්ද?
3. අනි පැහැදිලි කරමින් වාක්‍ය තනන්න.
- තඹ වතුර - නිලඹර - මිණිමුතු - මුවරද - සැකිල්ල
ගොමුව - උදම් - සසල - රූ දෙවෙහි - උලැහිවන.
4. මේ කවි පෙළෙන් කෙරෙන විස්තර ඔබේ වචනවලින් ලියන්න. සුදුසු මාතෘකාවක් ද සපයන්න.

1. ගෙයි හිමි උදය පිබිදී නිදිමන පිට ම
 යයි මත් පැන් සැලව් ඉණ ඔනමින් සරෙ ම
 බොයි ඉණ ඉන විකුට් මත් පැන් හිස් බඩ ම
 “ඇයි මම තමයි හපනා මුළු ලොව එක ම”
2. ඉර මුදුනට ලගයි තවමත් අඹුව නිදී
 කර දර කරයි දරු කැල බඩ සිසිත් බැදී
 ගොර වා ඔවුන් හට නැගිටී පහර දිදී
 පෙර වූ ගොවිස් කඩ වන ඉණ වටෙහි බිදී
3. “ඇයි බොල මුර ගාන්කේ කෝ තොපෙ අප්පා
 ඉහ මොල කා පියවු” යන වදනින් පුප්පා
 දරු කැල තව තවත් බඩ ගින්නේ තප්පා
 සිරි කල එන මහට කවු ඇදලයි කප්පා
4. ගොම කුණු-කසල-කොල රෙඩු පිරිලා මිදු ලේ
 ඉම නැත කඩමාලු-කෙල-සොටු-පැල ඇතු ලේ
 විම තෙක තොව කසල බිම සිරි ගත් විසු ලේ
 මෙම හැටි බලවු පවුලක ඇතිවුණ අවු ලේ

(බොරලැස්ගමුවේ ජී. එම්. පෙරේරා)

7. ප්‍රශ්න පත්‍රය

1. i අපේ ජාතික උත්තරීය සඳහා කළ යුතු වැඩ.
- ii බරකරත්තය මෙසේ කියයි.
- iii බොරු ආරංචිවලට පියාපත් තිබේ.
- iv දුදන සහ වාසය — සෑම දුකට මුල් දෝසය.
- v ලංකාවේ සමූපකාර ව්‍යාපාරය.

මින් කැමැති මාතෘකාවක් අනුව වාක්‍ය රචනයක් කරන්න.

2. අද 'ලංකාදීප' පත්‍රයේ ප්‍රධාන කතෘ වාක්‍යයේ සාරාංශය ලියන්න.

3. මේ වාක්‍ය සදෙස්නම් නිදෙස් කරන්න.

i නමුත්ණාන්ගේ කවියක් විමට කැමති නම් අපේ කාව්‍ය විද්‍යාලයට බැඳෙන්න.

ii මගේ සතුරෙක් මට කළ පාඩුව නිසා මම බලවත් විතත දුඃඛයකට සම්ප්‍රාප්ත වීමි.

iii පසුගිය සතියේ ගංවතුරට අපේ ගෙවල් කඩා වැටුණාහුය.

iv වරාම එක්වා දහස් තවසිය පණස් පහේ වර්ෂයේදී මේ පොත අවිච්ඡින්න ප්‍රසිද්ධ කරනට යෙදුනා ඇත.

v පිරිනි ගිය බුබු ඥාපනය නැවතත් පුනරුත්ථානයට පත් කිරීම අපේ පරමාණියයි.

4. පහත දැක්වෙන පද්‍ය ගද්‍ය භාෂාවට තභා උපමාතෝ'ප-මෙය වෙන්කර දක්වන්න.

සිඳු තුළ නො සිටි නැගි මෙන් වළබ ගිනි වැ 0

දිසි යළි පබළු කලඹේවි ලෙළ තරහ පි 0

බැඳ හළ රතු ගලක් ලෙස සඳ වෙලෙන්ව 0

පැහැ දුළු රිවි මඩල සකි පෙණෙය න තෙත 0

දිය තුර පැතිර බස්නා තඹ වතුරු මේ නි

දින කර කිරණ අවරඹරට වැද ගියෙ නි

නිල කර දියන පැතිරෙන අඳුරු ඉඳුරෙ නි

සැබ කර කිරණ වැද තැවි ලොව නිවන වැ නි

ඇම තැන කරන මුනිපුද කරඹන ලෙස	ට
තැන තැන සැවුල් ගණ පැමිණෙන තුරු සිර	ට
දිලිසෙන මුනි මැදුර පහනින් එහි නොසි	ට
දිවැ යන අදුරු මෙන් වවුලන් නිකුත් වි	ට

(හංසය)

8. ප්‍රශ්න පත්‍රය

1. i තව අවුරුදු 10 කින් පසු ලංකාව.
 ii ලංකා විශ්ව විද්‍යාලය.
 iii අකියකුගේ සිතිවිලි.
 iv සොහොන් පිරියකදි.
 v පුහු තම්බුවට වැඩ කිරීම.
 vi පිරිවෙන් අධ්‍යාපන ක්‍රමය කෙසේ සකස් විය යුතුද?
 මින් එකක් මාතෘකා කරගෙන වාක්‍ය රචනයක් කරන්න.
2. පහත දැක්වෙන පිරුළුවල අදහස් පැහැදිලි කරන්න.
 i පිරුණු කලේ දිස නොසැලේ
 ii අලසයාගේ සිත යකාගේ කම්මලය.
 iii බල්ලකු බිරුවාව කන්දක් මිටි නොවේ.
 iv හැදෙන ගහ දෙපැත්තෙන් දෑනේ.
 v කතාව දෙලාවෙන් - ගමන පයින්.
3. වචන සුදුසු පරිදි යොදා, පහත දැක්වෙන පාඨයේ හිස් තැන් පුරවන්න.

“රස සිඛාන්තය 1..... ඉන්ද්‍රියාවෙහි. 2.
අතීතයෙහි පහලවූ ශ්‍රේෂ්ඨතම. 3. විමා-

4. රු පුත් ගෙන් ලැබුණ අපි ආයුද වලි නි
 ඔවුන් මරනු යුතු නැත කෙනකුට ම වැ නි
 මෙවන් බස් බිණු අප නිලමේ තුම නි
 ඔබෙන් සිහල ඉතිහාසය ඔප වැටු නි
1. කැප්පෙට්පොළ නිලමේ සුරලොව ගියේ කෙසේද?
2. ජාතික අනුරාගය ඇති වන්නේ කුමකින්ද?
3. දහසක් පහෝදි නියම කෙළේ කුමකටද?
4. කැප්පෙට්පොළගේ විරතය පිළිබිඹු කරවන කියමනක් දක්වන්න.

9. ප්‍රශ්න පත්‍රය.

1. ඔබ පළාතේ පැවැත්වුණු රැස්වීමක් ගැන, ප්‍රමාණික පත්‍රයකට සපයන වාර්තාවක් ලියන්න. (වචන 75 කට වැඩි නොවිය යුතුයි)
2. අව්‍යක්ත භාෂාවෙන් ලියා ඇති පහත දක්වන පාඨය ව්‍යක්ත භාෂාවෙන් ලියන්න.

“ඔව්! අයියා, ඒ වග අපි දන්නවා. ඔය වැට බැත්-
 දෙ අපේ අප්පොට්ටිලාගෙ කාලෙ. ඒ දවස්වල රවේ
 මහත්තයන් මේ ගමට ඇවිල්ලා කෝරළ මහත්මයා
 මේ කථා කරන්නා වගෙ කථා කළාලු. එහෙ පදිංචියට
 යන මිනිස්සු ඔක්කෝටම ඉඩම් දෙනවා, කුඹුරු වැඩ
 කරගත්ත වැවෙන් වතුර දෙනවා කියා කීවාලු. ඒත්
 මේ වාගේ එක අවුරුද්දක — වැහි නැතුව හේන් පාළ-

වෙලා මිනිස්සු උණෙන් මැරෙන්න පටන් ගත්ත කාලෙක - අපේ අප්පොච්චි ඔය කථාව කියනවා මාත් අහගෙනයි. අප්පොච්චිටත් මිනිස්සු බොහොම කර කීවාළු එහෙ යන්බෙයි කියලා. මොකද - එයා හොඳ මිනිසෙක් නිසා. ඉතින් අපේ අප්පොච්චි කියලා තියෙනවා, "මන් කොහොමද යන්නෙ මේ දරිවිසි, ලුංසින්නෙ අම්මයි දෙන්නත් එක්කල? මට එහෙ ගෙයක් දොරක් නැහැ. කඩවලින් බඩු ගන්න මුදළත් නැහැ. තොදන්න රටක ගිහින් ජීවත්වෙන එක මහ කරදර යක්. අපේ අප්පොච්චිත්, අප්පොච්චිලාගේ අප්පොච්චිත් මේ ගමේ මේ ගෙදර හිටියා - ඒ ගොල්ලන් මා වාගේ හේත් කොටාගෙන ඉදහිටල වැස්සක් වැස්සහම අර වැව පහල කුඹුරක් වපුරගෙන මේකේ ජීවත් උතා. ඉතින් මන් විතරක් මගෙ හේතත් ගෙයත් කැල්ට අරල තොදන්න රටක ගිහින් දුක් විදින්නෙ මොන මෝඩ කමකවද ?"

(බැඳ්දේගම)

3. උක්තා'බ්භාන සමබකිය පිළිබඳ ඔබ උගත් නීති සියල්ල ලියන්න.
4. පහත දැක්වෙන වචනවල අදහස් පැහැදිලි වන සේ වාක්‍ය තනන්න.

ගවෙෂණය — ප්‍රවේශනය

කෘතිය — අකෘතිය

අනුග්‍රහ — විග්‍රහ

පසුබිම — පසුබට

10. ප්‍රශ්න පත්‍රය

පහත දැක්වෙන මාතෘකාවන් ගෙන් එකක් තෝරා ගෙන වාක්‍ය රචනයක් ලියන්න.

අ. මා කියවූ රසවත් පොත.

ආ. රුවන්මැලි මහ සෑය ඉදිරියේ දී.

ඇ. සිංහල චිත්‍ර පටි.

ඈ. ඉන්දියානු ප්‍රශ්නය විසඳිය යුත්තේ කෙසේද?

ඉ. “විද්‍යා දදාති විතරං” (විද්‍යාව හික්මීම දෙසි)

ඊ. හික්කඩුවේ ශ්‍රී සුමඛහල නායක සාමිත්‍ර-යන් වහන්සේ.

2. මේ පාඨය වගිමාන සිංහලයට පෙරලන්න.

“එකලා දහවල් මුළුල්ලෙහිම මෙහෙවර කොටා, සයින් පිහින වූ ඔහුගේ ශරීරයෙහි එක පැහැර රූපා පහරන්නට වන. එකල්හි එතෙමේ රූපාව ඉවසිය නොහී රහතක් බැදූ යොත් කෙළවර අතින් අල්ලා ගෙන පෙරලෙන්නට වන. අනෙපිටු සිටානෝ එපවත් අසා, මිණි දඬු වැට පහත් අවුළුවා ගෙන ඔහු ලඟට නොසිත්, ‘දරුව’ මේ කීමෙක්දැයි විවාර සාමිති, ශරීරයෙහි රූපාවෙක් පහරන්නේයැයි කී කල්හි එසේ වී නම් තැහි සිටා මේ බෙහෙත් අනුභව කරවයි කීහ.”

3. අද ගුවන් විදුලියේ ප්‍රමාණය විකාරයට සවන්දී එහි සාරාංශය ලියන්න.

4. මේ පාඨය සුදුසු පරිදි සකස් කොට ලියන්න.

“පුත්‍ර තම්බුවට වැඩ කොරන්ට පුරුදුවෙව්ව අපේ මිනිස්සුන් ගෙන් හුඟක් දෙනෙකුට පුත්‍ර අහංකාරයට තමාගේ ඉලවු - මහල් ආදී උත්සව පවත්වන්ට යාම නිසා තමන් ලඟ තියෙන මුදල් හදල් තරමට වැඩිය විශේෂයෙන් කිරීමට අභ්‍යාස කිරීම නිසා ලොකු ලොකු කරදරවලට භාජන වෙලා අතරමගදී බලාපොරොත්තු නූත පරිදි භයානක විපත්ති වලට මුහුණ පෑම නිසා තමන්ගේ දු දරුවන්ට දෙනුන්ට අධ්‍යාපනයක් තැනුව පසුතැවිලි වී ලෝකෙට ණයතුරුස් වෙලා බොහෝ දෙනා අනර්ථයේ දී නිෂ්කාරණේ අභාග්‍ය සම්පන්න පුද්ගලයන් වී මේ උපාරුවට වැඩකොට අමාරුවේ වැටෙන නිසාය.”

5. මේ පාඨ නිරවුල්කර ලියන්න.

i “ශ්‍රී සම්බුධ ජයන්ති අධ්‍යාපන සමාගමට අයත් බෝහිංගමුවේ ශ්‍රී සුගත ඉංග්‍රීසි විද්‍යාලීය ශාලාවේ තිබී පසුගිය බ්‍රහස්පතින්දා රාත්‍රී 11.30 ට පමණ හමුවූ බංකු දෙකක් මත පපුවට ඇත්ත පිහියා පාරක් වසා අමුඩ ලේන්සුවකින් බැඳ ගෙනත් දමා තිබූ තරුණ මහතකුගේ අබිරහස් මරණයේ මිනීමරුවා සෙවීමට කුලියා-පිරියේ පොලිස් හමුදාව පැය දහ අටක් තිස්සේ මුළු ගම්මානයක් දෙවනත් කෙළේය.”

ii ගම්බද ගි වතාහි අද සමාජය විසින් එදා මෝඩයන් වසයෙන් සැලකූ ගම්බද ගැමියා වැනු කවි රචනා වෙන්.